

Dissertatio litteraria exhibens observationes ad paroemiographos

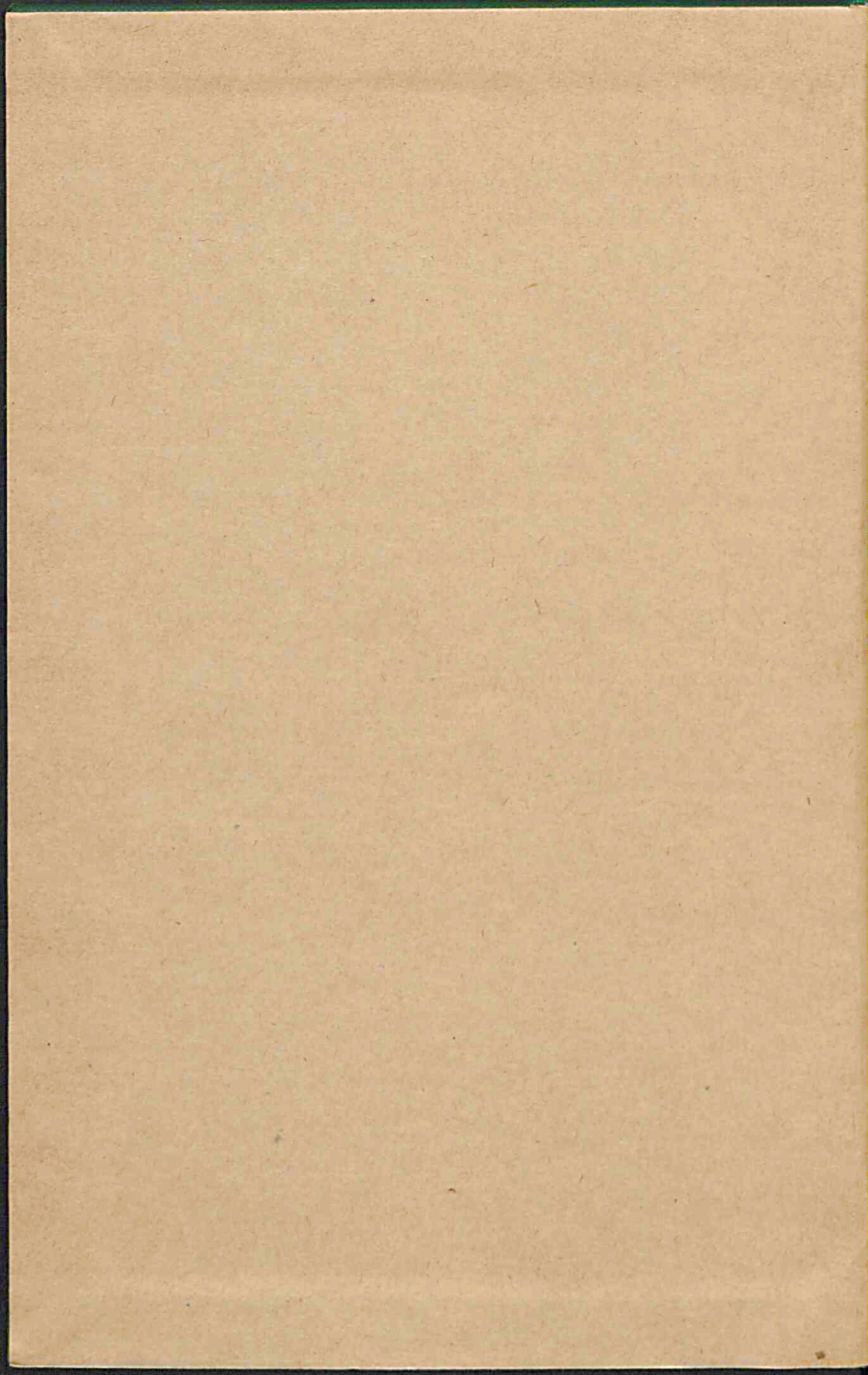
<https://hdl.handle.net/1874/242602>

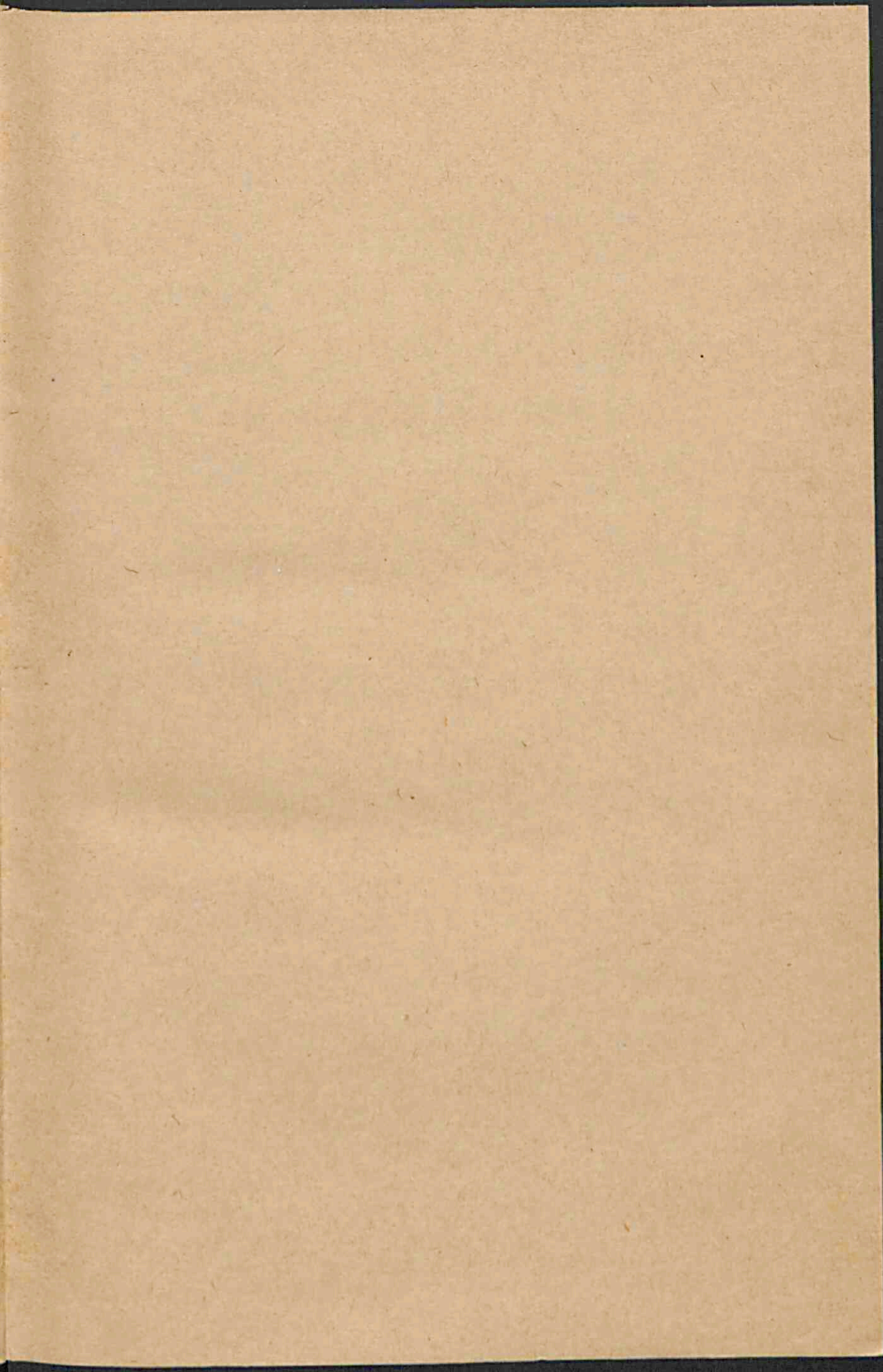
DISSERTATIO LITTERARIA

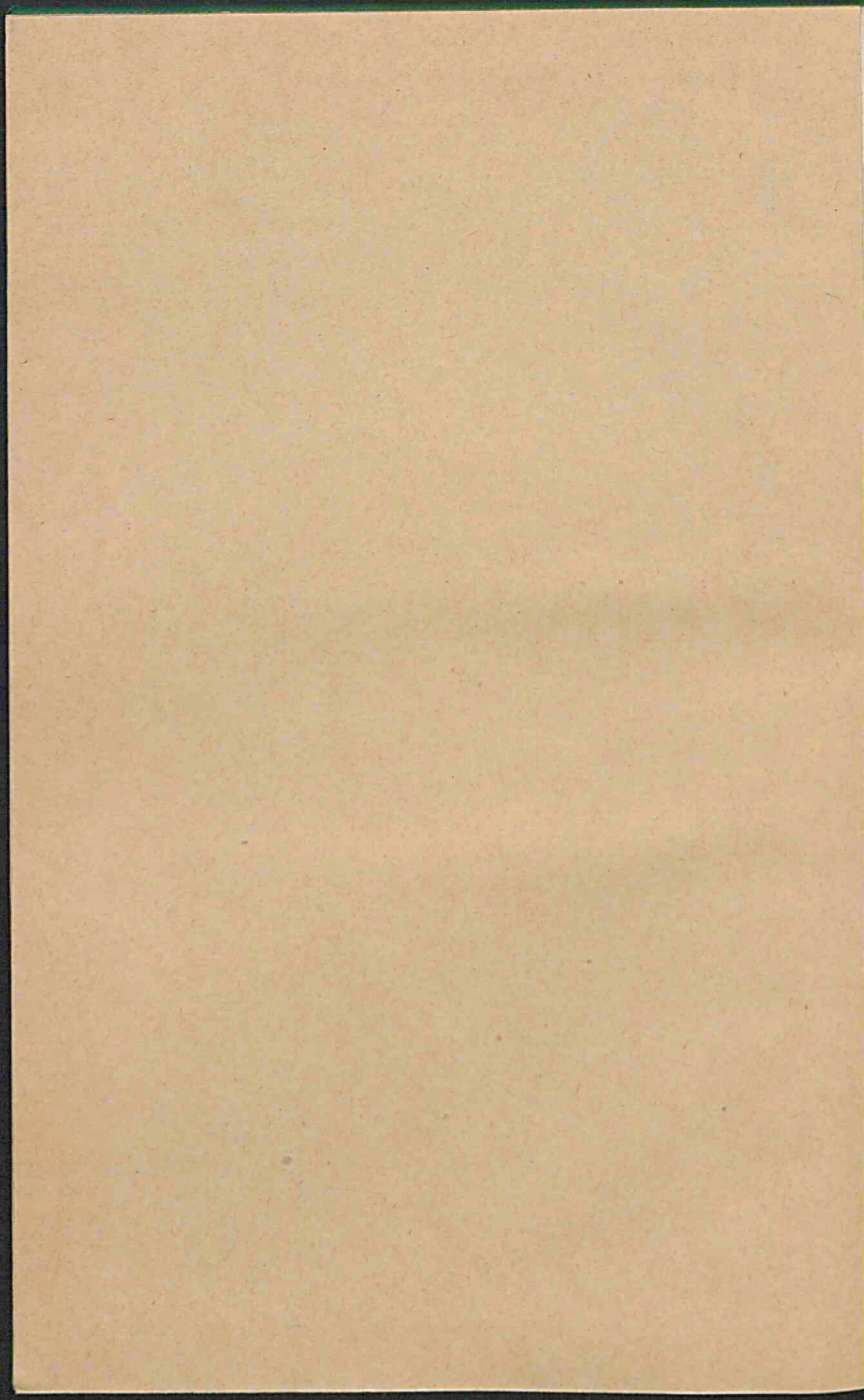
EXHIBENS

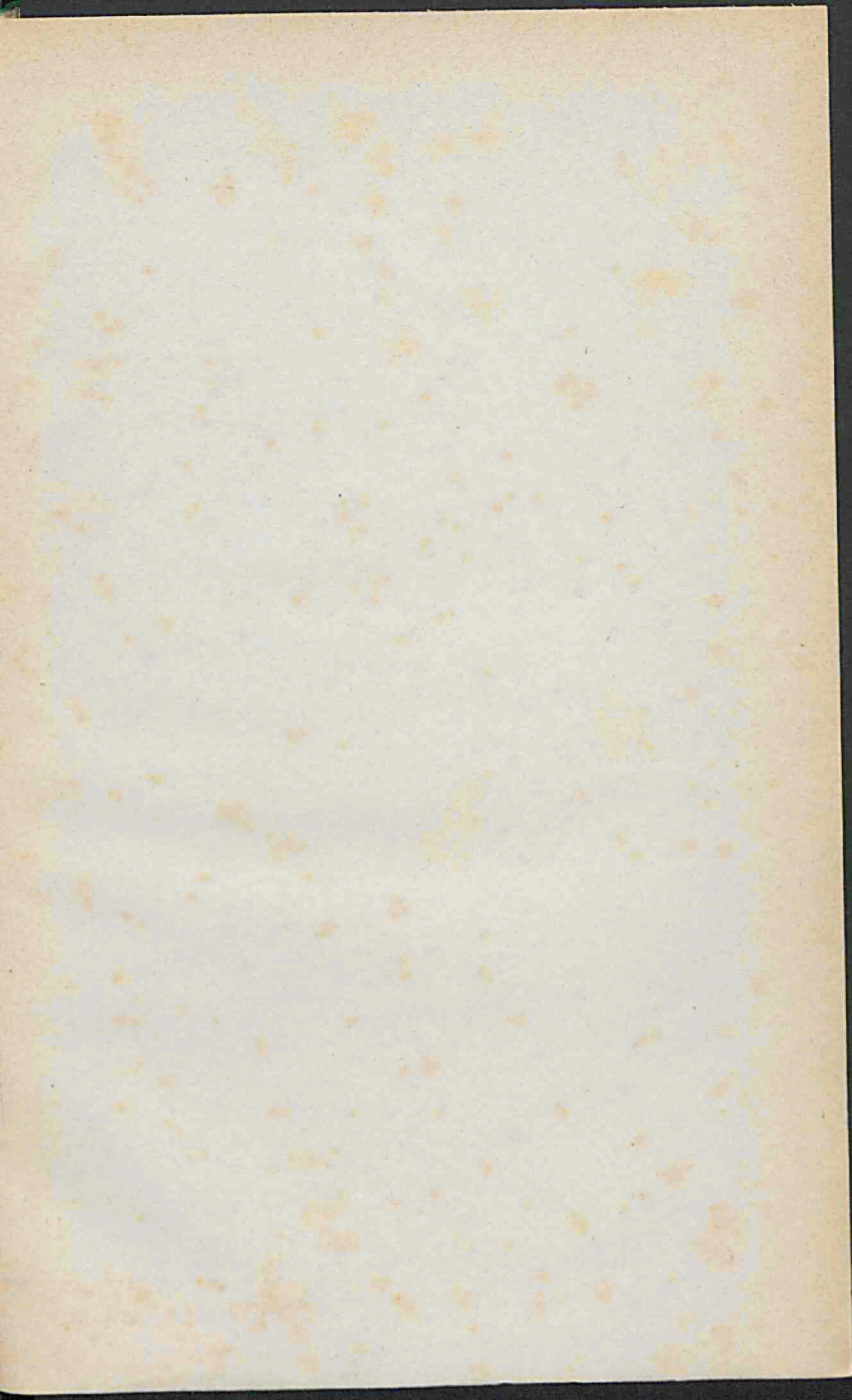
OBSERVATIONES AD PAROEMIOGRAPHOS.

ss.
echt

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

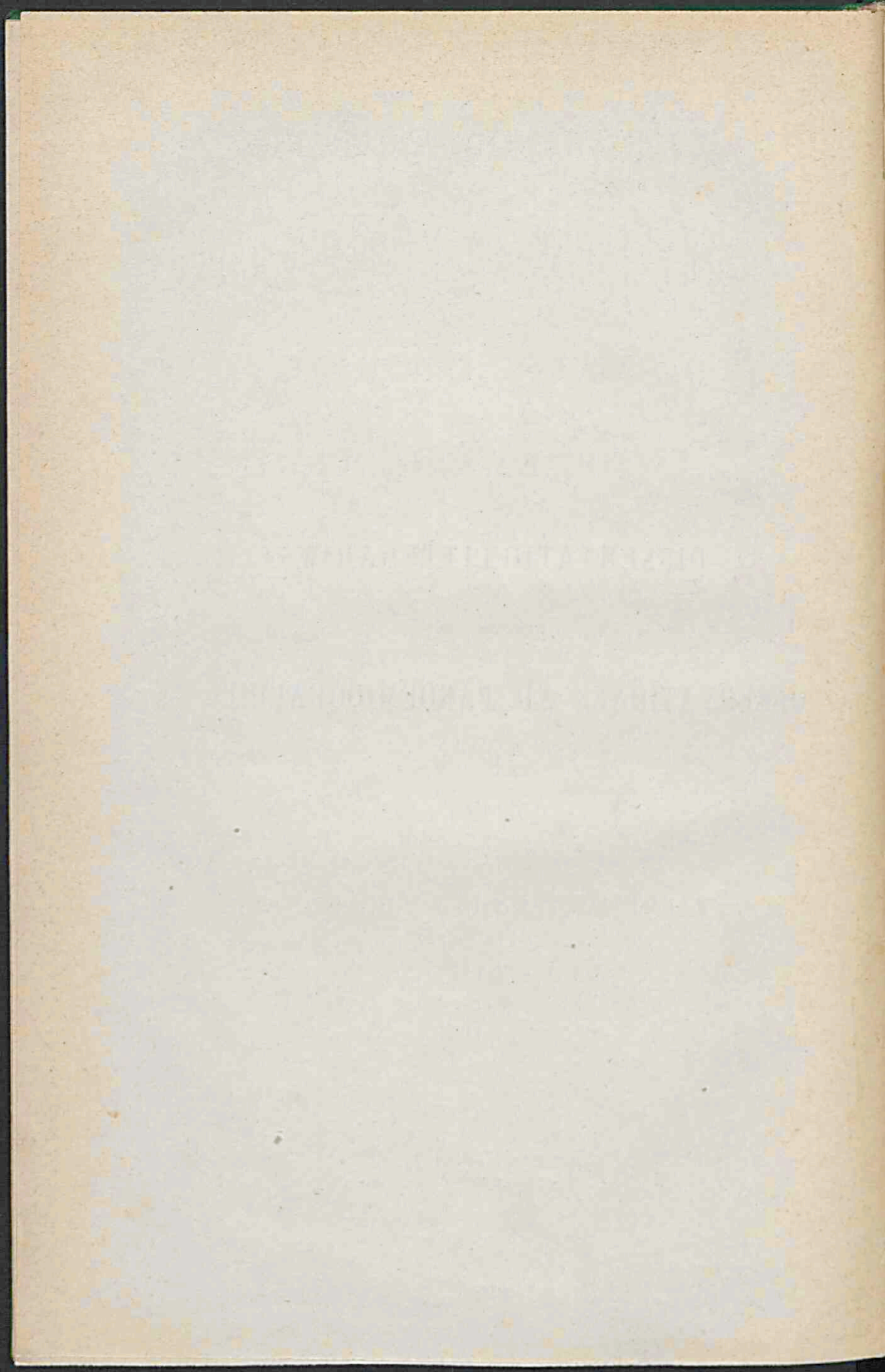
1784 9740

DISSERTATIO LITTERARIA

EXHIBENS

OBSERVATIONES AD PAROEMIOGRAPHOS.

Dec 1879

DISSERTATIO LITTERARIA

EXHIBENS

OBSERVATIONES AD PAROEMIOGRAPHOS

QUAM

ANNUENTE SUMMO NUMINE

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI

IACOBI ANTONII FRUIN

IN FACULT. IURID. PROF. ORD.

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU

ET

NOBILISSIMI ORDINIS PHILOSOPHIAE THEORETICAE ET LITTERARUM
HUMANIORUM DECRETO

PRO GRADU DOCTORATUS

SUMMISQUE IN PHILOSOPHIAE THEORETICAE ET LITTERARUM HUMANIORUM
DISCIPLINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

IN ACADEMIA RHENO-TRAIECTINA

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTET

IACOBUS HENRICUS SLOTHOUBER,

E PAGO RANDWIJK.

Die V M. Iulii Anni MDCCCLXXIX, hora I.

TRAIECTI AD RHENUM,
APUD A. I. VAN HUFFEL.
MDCCCLXXIX.

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

1784 9773

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PHILOSOPHY

PATRI OPTIMO

NEC NON

PIAE MEMORIAE

MATRIS CARISSIMAE.

P R A E F A T I O.

Propositum mihi fuit in ea, quibus paroemiographi Graeci sensum originemque proverbiorum exponere conantur, inquirere, quatenus sive probentur sive improbentur locis scriptorum, qui proverbialia quaeque usurparint. Mox tamen intellexi ad hoc opus exigendum multo pluribus emendationibusque libris opus esse, quam mihi praesertim cum degerem ab academica aliqua bibliotheca remotus, suppeterent. Quare opus meum terminis iis circumscripsi, ut paroemiographorum explicationes inter se compararem, et quantum possem, investigarem, quaenam probentur vel improbentur, unde falsae ortae sint, quaenam sint mutilae vel corruptae, quibusque medelis sanandae.

Interpretes saepe multum dissentiunt de proverbiorum origine. Unde hoc repetendum sit, sponte apparet. Nam ubique homines diu ante proverbialia in ore habuerunt, quam eorum originem persequi studeant viri docti. Quae interea, nisi ex rebus notissimis oriunda sint proverbialia, plerumque saeculorum tenebris ita obscurata est, ut nonnisi coniectura explicari possit.

Haec habui, quae praemitterem. Pauca tamen adicere volo, quibus dulci officio fungar. Quantam enim operam tu, clarissime van Herwerden, promotor aestimatissime, in moderandis studiis meis collocaris, quamque benevolenter promotoris officium susceperis, semper gratissimo recordabor animo.

Etiam vos, viri clarissimi Opzoomer, Brill, de Jong, Wijnne, merito gratum me semper et memorem vestri habebitis.

Et vos, amici, quamquam iampridem valere iussi, tamen consuetudinis vestrae memoriam persaepe renovabo iucundissimam.

Zenobius 1.12 ἀγαθὴ καὶ μᾶζα μετ' ἄρτου ἐπὶ τῶν τὰ δευτερεῖά τισι δίδόντων. Sic etiam Macarius 1.7 explicat proverbium. Suidas: ἐπὶ τῶν τὰ δευτερεῖα δίδόντων ἢ αἰρουμένων. Codex Bodlei. 4, Diogenianus 1.4, Gregorius Cyprius ¹⁾ 1.32, Apostolius 1.8 ἐπὶ τῶν τὰ δευτερά τισι δίδόντων, quibus verbis Apost. addit ὅμοια τῆ· δέχεται καὶ βῶλον ἀληθῆς. Diogenianus V. 1.4 ἐπὶ τῶν ἐκ δευτέρου τισὶ δίδόντων. Panem hordeaceum vilem fuisse apparet ex compluribus locis.

Achaeus ap. Athenaeum 6.270 Ε πεινῶντι γὰρ ἀνδρὶ μᾶζα τιμιωτέρη χρυσοῦ τε καλλέφαντος. Xenophon Cyrop. 1.2.11 ἀναμνησθήτω, πῶς ἡδὺ μὲν μᾶζα καὶ ἄρτος πεινῶντι φαγεῖν. Dio Chrysostomus Or. 6.89 de Diogene: τοιγαροῦν ἡδίων μὲν προσεφέρετο μᾶζαν ἢ οἱ ἄλλοι τὰ πολυτελέστατα τῶν σιτίων.

Schottus explicationem Zenobii sic vertit: „de iis, qui „deteriora ac secundo tantum ducenda loco donant.” Verum haec sunt τὰ δεύτερα, non τὰ δευτερεῖα. Hoc verbum quid

---

¹⁾ Litera L significatur codex Leidensis Gregorii Cyprii, litera M codex Mosquensis, litera F Vaticanus. Literis DV. notatur codex Diogeniani Vaticanus.

valeat, cum multis ex locis patet, tum etiam ex Herod. 1.32 Σόλων μὲν δὲ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι. Zenobius igitur et Macarius referunt proverbium ad eos, quibus quis secundas partes tribuerit quive secundas tulerint vel optaverint, seseque consolantur dicendo: ἀγαθὴ καὶ μᾶζα μετ' ἄρτου. Apostolius proverbii rationem non intellexit.

Zen. 1.13 Ἀγαμέμνωνος θυσιά· ἐπὶ τῶν δυσπειθῶν καὶ σκληρῶν. Zenob., Bodlei. 5, Macar. 1.9, DV. 1.5, G.C.L. hoc proverbium repetunt a sacrificio, quod quondam Agamemnon ad Troiam fecerit, quum hostia elapsa nonnisi plurimo negotio reducta esset. Quanto verisimilius est recte ab Apost. et Diogen. referri ad Iphigeniae immolationem in Aulide. Quamquam enim Euripides Iphigeniam fingit voluntariam mortem obeuntem, plurimi tamen patrem eam faciunt immolantem invitam. Apost. 1.26 dicit ὅτι τὴν ἑαυτοῦ ἐβούλετο Ἀγαμέμνων θυσιάσαι θυγατέρα· ἢ δ' ἔφυγε. Diog. 1.6 Ἀγαμέμνων γὰρ τὴν αὐτοῦ ἐβούλετο θυσιάσαι θυγατέρα. Sic pergit, ἢ ὅτι βούν αὐτοῦ θύοντος ἔφυγε. Praestat fortasse βούρ.

Erasmus Adag. chil. 2.5: „mihī videtur et huc posse referri, quod Agamemnon in Aulide filiam Iphigeniam sacrificavit, sed admodum invitus.”

Zen. 1.18 Ἀδμήτου μέλος. Zen. dicit de Apolline: ἤτησατο τὰς Μοίρας, ἵν' ὅταν ἢ τελευτῇ τῷ Ἀδμήτῳ ἐπικλωσθῇ, ἑτέρου τινὸς ἀντὶ τούτου θυήσκειν προαιρευμένον, τὸν Ἀδμητον τοῦ θανάτου ἀπολυθῆναι. Van Herwerden delendum esse censet ἵν'. Explicat Zenob. τὸ εἰς Ἀδμητον μέλος ἀδόμενον πένθιμον. B 19 τὸ εἰς Ἀδμητον ἀδόμενον μέλος σκολιόν. Hesych. εἰς Ἀδμητον ἀδόμενον σκολιόν, s.v. Ἀδμήτου λόγον· σκολιόν.

Aliud huiusmodi carmen erat Ἀρμοδίου μέλος, quod Apost. 3.82 et Mac. 2.32 explicant ἐπὶ τῶν σκολιῶν· σκολιὰ γὰρ μέλη ἦδε..... ταῦτόν δὲ καὶ τὸ Ἀδμήτου μέλος. Perspicuum est pro ἐπὶ τῶν σκολιῶν legendum esse ἔστι τῶν σκολιῶν (Conf.

G.C.L. 1.23 ἤδε ἢ παροιμία τῶν ἠθικῶν.) Haec scolia memorantur

Arist. Ach. 981. οὐδὲ παρ' ἐμοί ποτε τὸν Ἀρμόδιον ἄσεται.

Arist. Pelarg. fragm. 2. Dind. ὁ μὲν ἤδεν Ἀδμήτου λόγον πρὸς μυρρίνην.

Arist. Vesp. 1236 sqq.

τί δ', ὅταν Θέωρος πρὸς ποδῶν κατακείμενος

ἄδη Κλέωνος λαβόμενος τῆς δεξιᾶς,

Ἀδμήτου λόγον, ὤττιαιρε, μαθὼν τοὺς ἀγαθοὺς Φίλει,
τούτῳ τί λέξεις σκολιόν;

Scolium in Telamonem memorat Arist. Lysistr. 1236 sq. εἰ μὲν γέ τις ἄδοι Τελαμῶνος Κλειταγόρας ἄδειν δέον. Plura scolia tradit Athenaeus 15.694, 695. Eandem explicationem ac Zenobius praebet B 199 Ἀρμόδιου μέλος, Ἀδμήτου μέλος· ἐπὶ τῶν σκολιῶν· τοιαῦτα γὰρ ἔστι τὰ εἰς Ἀρμόδιον καὶ Ἀδμήτου μέλη σκολιά· τινὲς δὲ κατ' ἀντίφρασιν εἰρῆσθαι λέγουσιν ὅτι βῆθια καὶ ὀλιγόστιχα ὡς ἐπιγράμματα· διὸ καὶ ἐπὶ τῶν βῆθιων εἰρῆσθαι λέγουσιν. Haec verba prioribus ἐπὶ τῶν σκολιῶν opposita sunt. Verisimillime auctor codicis B in fonte, unde sua hausit, perverse legit ἐπὶ τῶν σκολιῶν, quum scriptum fuerit ἔστι τῶν σκολιῶν. Aut scripsit ἐπὶ τῶν δυσκόλων, ut explicat etiam Suidas s.v. Ἀρμόδιου μέλος.

Zen. 1.25 ἄλλα καὶ κύαμον. Quam male habitae sint nonnullae explicationes, apparet ex Diog. 1.50 ἐπεὶ οἱ μάντεις εἰδῶσσι τιθέναι τὸν ἄλλα καὶ κύαμον, G. C. 1.14, Cod. Kramerii οἱ γὰρ μάντεις ἄλλα καὶ κύαμον τιθέασσι. Ubi et quando εἰδῶσσι τιθέναι vel τιθέασσι? Id non dicunt. Zenob. addit πρὸ τῶν μαντευομένων. Zen., Diog., B 27 verbum εἰδῶσσι, G. C., Cod. Kram., Apost. 2.41 τιθέασσι immutatum ex auctore suo transcripserunt. Explicant ἐπὶ τῶν εἰδέναι μὲν (μὲν τι Zen.) προσποιουμένων, οὐκ εἰδόντων δέ. Ex alio fonte proverbium Schottus derivat, qui ambigi posse dicit legendumne sit καὶ κύμινον ex Plut. Sympos. 5.10, quo loco rogatur τίνες ἂν εἶεν οἱ περὶ ἄλλα καὶ κύμινον ἐν τῇ παροιμίᾳ λεγόμενοι. Cuius sententiam

probat Lobeck Aglaoph. 1.254 dicens: „proverbii huius aliam causam fuisse arbitror; οἱ περὶ ἄλλα καὶ κύμινον Plut. Symp. 5.10 dicuntur amicorum intimi.” Cf. ἄλλος καὶ τραπέζης κοινωνεῖν τινί.

Zen. 1.26 αἰξ οὐρανόα. Zen. et B 28 e Cratino citant τῶν δωροδοκούντων αἰγα οὐρανόαν. Eustath. ad Hom. II. γ. 21, p. 917, 33 hoc proverbium comparat cum proverbio λευκὴ ψῆφος, de quo dicit: ἡ τοιαύτη ψῆφος ἔτρεφε τοὺς δωροδοκούντας δικαστάς· ἢ καὶ ἄλλως· ὥσπερ ὁ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς ἔχων κέρασ πάντ' εἶχεν, οὕτω καὶ οἱ κυαμεύοντες τὰς ἀρχὰς καὶ τὰλλα ἀργυρίζομενοι.

Referunt ergo proverbium ad eos, qui donis muneribusque praesertim iudices corrumpunt. Huic explicationi aliam opponunt Zenob. et Cod. B οἱ δὲ τοὺς εἰς τὸ ἀργυρίζεσθαι τισιν ἀφρόνως ἀφορμὰς παρέχοντας οὕτως εἰώθει λέγειν κωμωδοῦντες. Cum his, quod ad sensum attinet, consentiunt Suid. 1.61 ἐπὶ τοῦ τυγχάνοντος ὅσων βούλεται, et Hesych. s.v. οὐρανή δ' αἰξ· ὅτι γὰρ τις εὐξαιτο, ἐλάμβανεν ὁ ἔχων τοῦτο (i. e. τὸ Ἀμαλθείας κέρασ).

Proverbium usurpatur a Liban. Ep. 670, qua gratissimam epistolam sibi a Juliano scriptam esse dicit. Omnia vilia sibi videri cum hoc munere comparata. Ne nectar quidem si gustasset, tanto gaudio fruiturum se fuisse, quantum sibi prae-buerint regis (et quanti regis!) laus et admiratio; καὶ τιμῶν τῆ τοῦ δῶσειν ὑποσχέσει τῷ μετ' ἐμοῦ σκοπεῖν ἐθέλειν, ὃ δοῦναι δεῖ, τιμῆ μείζονος. Οὐκ ἄρα ὁ τὴν αἰγα τὴν οὐρανόαν ἐπιτέλλουσαν παρατηρῶν πάντως ἂν τύχοι, ὅπου γ' ἐμοὶ τοῦτ' οὐ σπουδάσαντι τὰ μέγιστα γίνεται. Sequentibus verbis macula adhaeret: κἂν δεηθῶ τοῦ καλοῦ, ὃ βασιλεὺς ἔτοιμος εἰς τὴν χάριν, θεὸν τὸν ἐν οὐρανῷ μιμούμενος. Pro τοῦ καλοῦ legendum est του καλοῦ et θεὸν τὸν ἐν οὐρανῷ emendandum sic: θεὸν τὴν ἐν οὐρανῷ. Alludit enim ad αἰγα οὐρανόαν.

Plut. de aud. poet. 27 B, C πάλιν τῆς Πηνελόπης τοῖς

μνηστῆρσι προσδιαλεγομένης οὐκ ἀπανθρώπως, ἐκείνων δὲ αὐτῇ
 χαριζομένων ἰμάτια καὶ κόσμον ἄλλον, ἠδόμενος Ὀδυσσεὺς
 οὐνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμόν,
 εἰ μὲν ἐπὶ τῇ δωροδοκίᾳ καὶ πλεονεξίᾳ χαίρει, τὸν κωμωδούμενον
 ὑπερβάλλει μαστροπεῖα Πολιάγρον·
 εὐδαίμων Πολιάγρος οὐράνιον αἶγα πλουτοφόρον τρέφων. Conf.
 Alciph. 3.62, Aelian. V. H. 5.8.

Utroque loco allato probatur altera explicatio; Libanii loco
 praesertim ea quam praebuerunt Suidas et Hesychius; Plu-
 tarchi loco altera Zenobii et Codicis B. Fortasse comici
 poëtae festive illum sensum proverbio tribuerunt, quem Zenob.
 et B tradunt, ita ut dictum fuerit de iis qui largitione
 uterentur.

E verbis Liban. Ep. 670 οὐκ ἄρα ὁ τὴν αἶγα τὴν οὐράνιαν
 ἐπιτέλλουσαν παρατηρῶν κτέ. et e loco, quem citat Erasmus
 Adag. αἶγα τὴν οὐράνιαν ἐπιτέλλουσαν θεάσαντο apparet
 mendam inesse verbis Suid. 1.61 καὶ Φασι τὸν ἐπιφθα-
 σάμενον ἐπιτέλλουσαν αὐτὴν ἐπιτυγχάνειν ὅσα ἂν εὕξηται.
 Pro ἐπιφθασάμενον legendum est ἐπιθεασάμενον. Cod.
 Coislin. 23 ἦτις πᾶσαν τὴν ἐμπολὴν κέρατι εἶχεν. Lego ἐν
 κέρατι.

Proverbium αἶξ οὐράνια Zen. 2.48 eodem sensu esse dicit
 ac Ἀμαλθείας κέρας· ἐπὶ τῶν ἀφθόως τισὶ παρεχομένων τὰς τοῦ
 πλουτεῖν ἀφθέρμας. Diog. 1.64 ἐπὶ τῶν πάντα τὰ καλὰ ἐν ἑαυ-
 τοῖς κεντημένων. Schol. ad Luc. rhetor. praec. § 6 p. 220
 ἀπὸ τούτου πάντας τοὺς εὐδαιμόνως διάγοντας τὸ τῆς Ἀμαλθείας
 εἶχειν κέρας Φασίν. Quod ad sensum attinet, cum his consen-
 tiunt fere B 48 ἐπὶ τῶν εὐδαιμόνων, C 23, Apost. 2.53,
 Suid. 2.47; nec me iudice dissentit Mac. 1.99 explicans ἐπὶ
 τῶν εὐθνεούτων καὶ εὐ πρακτόντων, siquidem procul dubio
 legendum est ἐπὶ τῶν εὐθνεούτων. Apparet enim non ad
 vires, sed ad rerum abundantiam spectare proverbium.

Anthol. Palat. 2 p. 320:

ὅστις ἔσω πυρὸς καταλαμβάνει οὐκ ἀγοράζων,
 κείνου Ἀμαλθείας ἡ γυνὴ ἔστι κέρας.

Luc. rhet. praec. § 6 τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρα, ἔχουσα ἐν τῇ δεξιᾷ παντοίοις κερποῖς ὑπερβρύον.

Antiph. ap. Athen. 11.503 B:

πῶς οὖν διαιτώμεσθα; B. τὸ μὲν ἐΦίππιον
στρῶμ' ἐστὶν ἡμῖν, ὃ δὲ καλὸς πῖλος καλὸς
ψυκτήρ· τί βούλεις; πάντ', Ἀμαλθείας κέρα.

Praesertim Diogen. explicatio ἐπὶ τῶν πάντα τὰ καλὰ ἐν ἑαυτοῖς κεκτημένων probatur Philostr. de vita Soph. 1.7. 1 p. 487 Olear. Δίωνα δὲ τὸν Προυσαῖον οὐκ οἶδ' ὅτι χρῆ προσεῖπεν διὰ τὴν ἐς πάντα ἀρετήν. Ἀμαλθείας γὰρ κέρα ἦν τὸ τοῦ λόγου ξυγκείμενος μὲν τῶν ἀριστα εἰρημένων τοῖς ἀρίστοις.

Philem. ap. Stob. flor. 9.1 de Amaltheae cornu:

ἀργύριόν ἐστι τοῦτ' ἐὰν ἔχῃς, λέγε
πρὸς τοῦτ' εἰ βούλεις, πάντα σοι γενήσεται
Φίλοι, βοηθοί, μάρτυρες, συνοικίαι.

Ut iam supra monuimus, Eustath. ad Hom. II. v. 21 proverbium αἰξ οὐρακία idem significare dicit ac λευκὴ ψῆφος. De huius proverbii sensu dissentiunt paroemiographi. Mac. 5.57, Cod. Coisl. 306 ἐπὶ τῶν νικάντων referunt ad δωροδοκίαν. Pecunia enim iudicibus rei persuadebant, ut absolventur.

Diog. 6.9 ἐπὶ τῶν εὐδαιμόνως βιούντων. Et sic fere Cod. Vatic. 2.53, Apost. 10.62, Hesych., Suid. 9.40. Haec tamen explicatio pertinere videtur ad aliud proverbium: τὰς ἐν τῇ Φαρέτρῃ ψηφίδας. Zenob. 6.13 Phylarchum citat narrantem Scythas, si feliciter exegissent diem, albam fabam in pharetram conicere solere; sin minus atram; postque mortem fabas numerari mortuumque laudari, si maior numerus albarum eveniret.

Mant. prov. 2.19 μία τῶν εἰς Φαρέτρην· ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν τινα διαγόντων ἡμέραν. Deinde eadem narrat, quae Zenobius, sed de Atheniensibus, additurque auctore Aristide λευκὴν ἡμέραν dictam esse ab albis fabis, quibus iudices absolvent reos. Ridiculum est, quod narrat Phylarchus. Nam ingentem fabarum illarum numerum una pharetra capere nullo

modo poterat. Praeterea illa, quae a Zenobio et M. P. 2.19 narrantur non cadunt in proverbium *μία τῶν εἰς Φαρέτραν*, siquidem hoc proverbio significatur beata dies; nam in pharetram non tantum albae fabae, sed etiam atrae, quibus atrae dies notarentur, coniectae esse narrantur. Hesych. s.v. *αἰξ οὐρανίχ· τὰ τοῦ λευκοῦ κυάμου γένη, ᾧ ἐψήφισον καὶ ἐχειροτόνουν*. Heinsius: „videntur ea verba ad aliam pertinere paroemiam.” Recte. Excidit enim proverbium *λευκὴ ψῆθος*, quod Hesych. aequae ac Pausanias illustrandi causa hoc loco attulerat.

Zen. 1.30 Ἐδράστεια Νέμεσις ¹⁾. Plerique interpretes de sensu consentiunt referuntque proverbium ad eos, qui antea laeta usi fortuna deinde infelices facti sunt. Zenobius spectare dicit ad eos quoque, qui iniuriae poenas luant.

Aliquantum differt B 33 *ἐπὶ τῶν πρότερον εὐδοκιμησάντων*. Haec tamen non cohaerent cum iis, quae addit de Aegialeo, Adrasti filio, eiusque morte in expeditione adversus Thebas. Alii aliam huius proverbii originem tradunt. Zenobius repetit a Thebanis, qui re adversus Adrastum eiusque socios feliciter gesta postea urbem Epigonis tradere coacti sunt; Diog., Mac. a mala Adrasti sociorumque fortuna; Apost., Suid., B ab infortunio Aegialei. Apost. praeterea laudat Antimachum, qui Adrastum quendam ad Aesepum templum condidisse in honorem Nemesis, cui postea ex eo nomen daretur Adrasteae, auctor est.

Saepeissime Adrasteam memorant scriptores:

¹⁾ Ad Zenobii (1.30) verba οἱ τῶν ἀποθανόντων παῖδες πρὸς τὸν τοῦ Ἐλίου καταφυγόντες βορρὴν τοὺς νεκροὺς ἐξήτουν, von Leutsch adnotat: „ἐξήτουν ex coniectura Heynii ad Apoll. tom. II p. 251 scripsi. Legebatur ἐξήτουν.” Nihil mutandum est. Recte Hemsterhuis ad Arist. Plut. 982: „ζητεῖν pro petere, ut rarius antiquis Graecis, sic recentioribus, frequentissimum.” Zen. 1.33 ἐπεμφε πρὸς Ἀηϊάνειραν λαμπρὰν ἰσοθήρα ζηκῶν.

Eurip. Rhes. 342 Ἄδραστεια μὲν ἂ Διὸς παῖς
εἶργου στομάτων Φθόου.

Ib. 468 ξὺν δ' Ἄδραστειᾷ λέγω
ἐπειδὴν ἐχθρῶν τήνδ' ἐλευθέραν πόλιν
θῶμεν θεοῖσι τ' ἀκροθίνι' ἐξέλης,
ξὺν σοι στρατεύειν γῆν ἐπ' Ἀργείων θέλω.
καὶ πᾶσαν ἑλθὼν Ἑλλάδ' ἐκπέρσαι δορί,
ὡς ἂν μάθωσιν ἐν μέρει πάσχειν κακῶς.

Plat. Phaedr. 248 C θεσμός Ἄδραστειας, „h. e. neces-
sitaris aeternae et inevitabilis.” Stallbaum Plat. R. P. 5.451 A
προσκυνῶ δὲ Ἄδραστειαν, ὃ Γλαύκων, χάριν οὐ μέλλω λέγειν·
ἐλπίζω γὰρ οὐκ ἔλαττον ἀμάρτημα ἀκουσίως τινὸς Φονέα γενέσθαι
ἢ ἀπατεῶνα καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων καὶ νομίμων πέρι.

Aesch. Prom. Vinc. 936:

οἱ προσκυνῶντες τὴν Ἄδραστειαν σοφοί.

Demosth. contra Aristog. 1 § 37, postquam Aristogitoni
obiecit septies se ab eo in ius vocatum, bis rationes red-
dentem accusatum esse: καὶ Ἄδραστειαν μὲν ἄνθρωπος ὢν ἐγωγε
προσκυνῶ, καὶ ἔχω τοῖς θεοῖς καὶ πᾶσιν ὑμῖν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τοῖς σώσασί με πολλὴν χάριν, σὺ δ' οὐδεπώποτε οὐδὲν ἀληθὲς
λέγων ἐφάνης, ἀλλ' ἀεὶ συκοφαντῶν ἠλέγχου.

Liban. Epist. 286 scribit se orationis partem amicis reci-
tasse precatum, si quid pulchrum videretur, id tacite admi-
rari, neque clamore multos excitare; καὶ μέχρι γε τοῦ παρόν-
τος, προσκυνῶ τὴν Ἄδραστειαν, φόβος οὐδεὶς ἐξέφυ.

His locis Ἄδραστεια idem significat atque Νέμεσις (Aleichr.
Ep. 1.33 προσκυνῶ δὲ τὴν Νέμεσιν). Hinc oritur suspicio
vocalorum Ἄδραστεια Νέμεσις alterum alterius esse inter-
pretamentum. Confirmatur haec coniectura Arist. de Mundo
cap. 7 εἰς δὲ ἂν (ὁ θεός) πολυώνυμός ἐστι . . . . . Νέμεσιν δὲ
ἀπὸ τῆς ἐκάστῃ διανεμήσεως· Ἄδραστειαν δὲ ἀναπόδραστον αἰτίαν
οὔσαν κατὰ φύσιν. Epigr. in Anthol. ined.

καὶ σε μὲν Ἄδραστεια κακῆς ἀνταξία βουλῆς
τίσαι καὶ μακάρων πικροτάτη Νέμεσις.

Hesych. Ἄδραστεια ἢ Νέμεσις, ἣν οὐκ ἂν τις ἀποδράσειεν.

Conferatur insuper fragmentum Antimachi apud Apostolium allatum. Proverbium igitur proprie non est, neque explicationes, quas interpretes praebent, ad solam vocem Ἀδραστείαν pertinent. Pertinent enim ad varias locutiones. Zenobii aliorumque explicatio v. c. spectat ad tales locos, qualis est Luc. Dial. meretr. 12.311 οὐ μέγα, ὦ Λυσία, τοῦτο ποιεῖς, γύναιον ἄθλιον λυπῶν, μεμηνὸς ἐπὶ σοι· ἐστὶ τις θεὸς ἢ Ἀδραστεία, καὶ τὰ τοιαῦτα ὄρα· σὺ δὲ ποτε λυπήσει τάχα, ἂν ἀκούσῃς τι περὶ ἐμοῦ κειμένην με, ἤτοι βρόχῳ ἑμαυτὴν ἀποπνίξασαν ἢ ἐς τὸ Φρέαρ ἐπὶ κεφαλὴν ἐμπεισοῦσαν κτέ.

In explicationem Cod. B 33 aliquomodo cadit locus Luc. pro merc. cond. 6.714 καὶ ἐφκει ἢ Ἀδραστεία τότε κατόπιν ἐφροσῶσά σοι εὐδοκιμοῦντι, ἐφ' οἷς κατηγορεῖς τῶν ἄλλων, καταγελαῖν, ὡς ἂν θεὸς εἰδυῖα τὴν μέλλουσάν σοι ἐς τὰ ὄμικα μεταβολὴν. Conf. Eiusd. Rhet. praec. 24, Conviv. 23, 435, Pseudol. 30.186. De Adrastea recte Schol. ad Luc. Pseudol. l. c. dicit: δαίμονα εἶναι λέγουσι ταύτην τοῖς πάνυ μεγάλα ἐγκαυχωμένοις ὑπονεμεσῶσαν.

Diog. 1.54 proverbio Καδμεία νίκη eundem sensum subesse dicit. Cod. Coisl. 279 hoc ita explicat: ἐπὶ τῶν ἐπὶ κακῶν νικούντων. Legendum est ἐπὶ κακῶ. Affert narrationem de inimicitia Eteoclis et Polynicis, οἵτινες μονομαχήσαντες ὑπ' ἀμφοτέρων (Hesych. Suid., Zen. recte ἀμφοτέροι) ἀπώλοντο. Apost. 9.30 ἢ ἐπὶ κακῶν (lege κακῶ) νίκη. Schol. ad Arist. 188 Fromm. ἐπὶ τῶν βλάβῃ τῇ ἑαυτῶν νικησάντων. Repetita praepositione reponatur ἐπὶ βλάβῃ. Sic pergit Schol. Θηβαῖοι νικήσαντες εἶασαν ἄταφα τὰ σώματα..... καὶ παρώξουναν..... τοὺς Ἀθηναίους· διεξεληθόντες ἐνίκησαν Θηβαίους καὶ οὐ παρέδωσαν εἰς ταφὴν τὰ σώματα (occisorum scil. Thebanorum). Legendum esse conicio Ἀθηναίους, οἱ ἐξεληθόντες. G. C. L. 2.45, Apost. 9.30 Ἐπεοκλῆς καὶ Πολυνείκης υἱοὶ Οἰδίποδος, τίνες δὲ Κάδμου κτέ. Non sunt hi filii Cadmi, sed posterii. Quare legendum esse videtur γένος δὲ Κάδμου. Cur hoc addiderit interpres, facile intellegitur; nempe ut ostenderet, cur victoria, qua damnum ipse sibi victor contrahat, dicta sit Καδμεία νίκη. Pausan. 9.9.1. καὶ ἀπ' ἐκείνου τὰ σὺν ὀλέθρῳ τῶν κρατησάντων

Καδμείων δομαζούσι νίκην. *Lege τὴν σὺν δλέθρῳ κ.τ.ε.* Plerique hoc proverbium spectare dicunt ad eos, qui victoriam reportarunt victori inutilem (Zen. 4.45, B 517, Diog. 5.34, Mac. 4.84, Suid. 8.14), vel perniciosam (Coisl. 279, B, Apost. 9.30, Suid., G.C.L. 2.45), quibuscum consentit Schol. ad Arist. 188 Fromm. Explicationem alteram tradidit et diversam Eustath. ad Od. χ. 285, p. 1927, 13 οἱ δὲ ἐπὶ τῆς ἄκρας καὶ καθ' ὑπερβολήν. Hanc Eustath. ad Il. β. 851 (cf. idem ad Il. δ. 405) tribuit Arriano ἐν τοῖς Βιθυνικοῖς. Neutra vero similis est explicationibus, quas adseripserunt ad proverbium, quaecumque est, Ἀδράστεια (Νέμεσις). Hae enim spectant ad eos, qui victoriam reportarunt, quam postea clades secuta est; illa vero ad eos refertur, qui magnam victoriam reportarunt, vel ad eos, qui vicerunt quidem, sed ita ut victori ipsi nocuerit victoria.

Sunt tamen duo loci, quibus usus proverbii Καδμεία νίκη non plane abhorret ab explicatione prov. Ἀδράστεια (Νέμεσις). Plat. de leg. 1.641 πολλοὶ γὰρ ὑβριστότεροι διὰ πολέμων νίκας γενόμενοι μυρίων ἄλλων κακῶν δι' ὕβριν ἐνεπλήσθησαν· καὶ παιδεία μὲν οὐδεπώποτε γέγονε Καδμεία, νίκαι δὲ ἀνθρώποις πολλὰὶ δὴ τοιαῦται γεγωνασί τε καὶ ἔσονται. Themisth. Orat. 7.88 B Pet. ἢ πῶθεν εἰσεφοίτησεν ἢ παροιμία καὶ τί ποτέ ἐστιν ἕτερον ἢ Καδμεία νίκη ἢ ὅταν τινὲς ὑπὸ τῆς νίκης, ὥσπερ μέθης κατακλυθέντες ἀγνοήσωσι τὸ μέτρον τῆς τοῦ κρατεῖν ἀπολαύσεως καὶ τελευτήσῃ τὸ κέρδος αὐτοῖς εἰς ζημίαν χαλεπωτέρην.

Explicatio autem Schol. ad Arist. 188 Fromm. probatur Plut. de lib. ed. 2.10 Α οὐ γὰρ τὸ νικᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἠττηᾶσθαι ἐπίστασθαι καλόν, ἐν οἷς τὸ νικᾶν βλαβερόν. ἔστι γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ νίκη Καδμεία. Similiter Plut. de frat. am. 488 Α., Liban. Epist. 1206, Diod. Exc. Vat. 22.1 ταῖς γὰρ ἀληθείαις ἀπάσας τὰς νίκας ἔσχες (ὁ Πύρρος) Καδμείας κατὰ τὴν παροιμίαν· οἱ γὰρ ἠττηθέντες οὐδὲν ἐταπεινώθησαν διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἡφμεμονίας, ὁ δὲ νικήτας τὴν τῶν ἠττημένων βλάβην καὶ συμφορὰν ἀναδέδεκτο. Aristaen. Epist. 2.6 ἠτταν ὑπέστην ἐγὼ τῆς σῆς Φασίν Καδμείας νίκης ἀμείνω.

Simul explicatio Zen. 4.45 probatur Strabon. 3.100 καὶ γὰρ οὗτοι Καδμείαν νίκην ἐτύγχανον ἡρμένοι, τῶν τε οἴκων αὐτοῖς κατεφθαρμένων καὶ τῶν λαφύρων εἰς ἕκαστον ὀλίγων ἐληλυθότων.

Ad verba Diod. Sic. 11.12 Εὐρέξης γὰρ τῶν παρόδων τὸν εἰρημένον τρόπον κρατήσας καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν τὴν Καδμείαν νίκην νενικηκώς ὀλίγους μὲν τῶν πολεμίων ἀνεῖλε, πολλαπλασίους δὲ τῶν ἰδίων ἀπόλεσεν, referri quidem protest explicatio Schol. ad Arist., sed aliquanto aptior est ea, quam praebet Cod. Bodlei. 517^b ἐπὶ τῶν νικῶντων μὲν τοὺς πολεμίους, πλείους δὲ τῶν οἰκείων ἀποβαλλόντων.

Superest locus subobscurus Herod. 1.166 συμμισγόντων δὲ τῇ ναυμαχίῃ Καδμηΐῃ τις νίκη τοῖς Φωκαεῦσι ἐγένετο. Deinde narrat naves eorum quadraginta submersas, ceterasque viginti inutiles factas esse, quippe quae amisissent rostra; quo facto ipsos devectos Alaliam uxores liberosque in naves impositos Rhegium transvexisse; Carthaginienses vero Tyrrhenosque naufragos eorum sorte distributos lapidibus coniectis occidisse. Quae omnia magis gravissimae cladis quam victoriae qualiscunque speciem referre videntur. Quum autem Herodotus discrete victoriam, quamvis Cadmeam, at victoriam tamen, dicat Phocaeensibus obtigisse, fortasse res ita se habet, ut Phocaeenses vicerint quidem, sed quum viginti tantum ex sexaginta navibus easque inermes sibi superesse viderent, neque se habere intellegerent, unde navium damnum repararent, veriti ne paucis diebus rediret Carthaginiensium classis refecta, e sua re esse censuerint quam celerrime Corsicam relinquere. Quae sententia eo confirmatur, quod Phocaeenses ante liberos uxoresque in naves imposuerunt, quam fugerent; quod sane, si victi essent, facere non potuissent (καταπλώσαντες δὲ εἰς τὴν Ἀλαλίην ἀνέλαβον τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας).

Quod attinet ad Arriani explicationem, nullum inveni locum, quo confirmetur.

Zen. 1.32 ἀρχὴ Σκυρία· ἐπὶ τῶν εὐτελῶν καὶ μηδὲν λυσιτελεῖς ἐχόντων· παρόσον πετρῶδης καὶ λυπρᾶ ἐστὶν ἡ Σκυρος. Itemque

fere B 61, Ap. 3.80, Diog. 1.30, Mac. 2.43, Suid. 3.67, Hesych., Eustath. ad Hom. II. v. 662.

Proverbium usurpat Liban. Epist. 1042 ἴσως οἶσι μικρὰν εἶναι σοι τὴν ἀρχὴν, καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν Σκυρίαν, ἑτέρως δὲ εἶναι μείζονάς τε καὶ ἐν μείζονι λόγῳ. Idem Ep. 1241 τῆδε μὲν γὰρ ἀγγέλαι νέων εὐδάρια· τὸ δὲ παρ' ὑμῖν διδάσκειν λόγους ἀρχὴ Σκυρία. Utroque loco significat rem vilem et tenuem. Non facile vero quis perspiciat, quomodo cum his cohaereant ea, quae de Theseo addunt Suidas et Apostolius. Quem Scyria potiri Lycomedisque regis uxori stuprum inferre conatum saxo deiectum esse dicunt, primumque fuisse Athenis, qui ostracismo relegatus sit.

Arte contra haec cohaerere videntur cum adagio Σκυρία δίκη, de quo haec dicit Hesych. Ἀρτεμίδωρος ἰδίως Φησὶ ἢ Θήσεως καλεῖται τελευτή· Φυγόντα γὰρ αὐτὸν εἰς Σκυῖρον ἐκεῖ κατακρημισθῆναι Φησι. Aliam autem vim auctore Poluce 8.81 huic proverbio comici tribuunt Σκυρίαν δὲ δίκην ὀνομάζουσιν οἱ κωμωδοδιδάσκαλοι τὴν τραχεῖαν· οἱ γὰρ Φυγοδικούντες ἐσκήπτοντο εἰς Σκυῖρον ἢ εἰς Λήμνον ἀποδημεῖν. Conf. Hesych. s.v. Ἰμβριοί. E loco Hesychii efficitur ab Apostolio et Suida aut diversa proverbialia perturbata esse, aut prov. Σκυρία δίκη in explicatione proverbii ἀρχὴ Σκυρία allatum excidisse.

Zen. 1.36 αἱ χάριτες γυμναί. Explicatio Mant. prov. 1.8 ὅτι δεῖ ἀφελῶς καὶ Φανερώς χαρίζεσθαι, Suidae altera (1.72), et Schol. in Arist. 355 Dind. ὅτι δεῖ τὴν χάριν ἄδολον εἶναι· τὸ γὰρ γυμνὸν καὶ Φανερὸν ἄδολον, confirmatur Aristaen. Ep. 2.21 αἱ γὰρ χάριτές σου παντελῶς ἄδολοὶ καὶ ἀληθῶς κατὰ τὴν παροιμίαν γυμναί. Confirmatur etiam Seneca de benef. 1.3 „in quibus nihil esse alligati decet, nec adscripti; solutis itaque tunicis utuntur; pellucidis autem, quia beneficia conspici volunt.”

Zen. 1.36 ὅτι δεῖ ἀφειδῶς καὶ Φανερώς χαρίζεσθαι, B 64, Diog. 1.34, Apost. 1.82 ὅτι δεῖ τὴν δωρεὰν ἀφειδῶς ἢ ἀκενο-

δόξως χαρίζεσθαι. Valde vereor, ne ἀφειδῶς corruptum sit ex ἀφελῶς. Insuper pro ἤ haud dubie requiri καί censet van Herwerden. Codex Arsen. Parisinus praebet ἀφειδῶς, quod ortum esse puto ex ἀφειδῶς et ἀδόλως. Ex altera Zenobii et Suidae explicatione ὅτι οἱ ἀχάριστοι τὸν ἑαυτῶν κόσμον ἀφῆ-
ρηγνται (περιήρηγνται Suid.) aptum sensum eruere non possum. Legendum esse conicio οἱ εὐχάριστοι, quo sensu proverbium occurrit Philostr. Ep. 44 ὅτι πένης εἰμί, ἀτιμότερός σοι δοκῶ καὶ αὐτὸς ὁ Ἔρας γυμνός ἐστι, καὶ αἱ χάριτες. Recte igitur Erasmus Adag. 2.7.50: „Itaque conveniet in illos, qui sua benignitate rediguntur ad inopiam largientes amicis, quicquid nacti fuerint.”

Zen. 1.42. αἰξ οὐπω τέτακεν, ἔριφος δ' ἐπὶ δώματι παίζει· ἐπὶ τῶν οὐπω τεχθέντων καὶ ὁμοίων λεγομένων. Von Leutsch: „ego scripsi ὁμοίως.” Sensus mihi requirere videtur καὶ ὁμοίως λεγομένων (τεχθῆναι scil.). Similiter B 70 ἐπὶ τῶν οὐπω τεχθέντων ἢ γεγενομένων, λεγομένων δέ. Diog. 1.40, Apost. 1.88 hanc praebent corruptam explicationem: ἐπὶ τῶν οὐπω τεχθέντων ἢ γεγενομένων, ἀλλ' ἀτελῶν ὄντων καὶ τὰ τῶν τελείων θελούντων ποιεῖν. Forma annotationis iudice van Herwerden fere haec fuit: ἐπὶ τῶν οὐπω τεχθέντων ἢ γεγενομένων ἀλλ' (ὁμοίως λεγομένων οἱ δὲ ἐπὶ τῶν οὐπω τελείων, ἀλλ') ἀτελῶν ὄντων καὶ τὰ τῶν τελείων θελούντων ποιεῖν. Mendosa sunt etiam verba Mac. 1.54 ἐπὶ τῶν οὐπω τεχθέντων καὶ ὁμοίων τι λεγόντων. Quae explicatio Zenobianae simillima fuisse videtur. Recte Diog. 7.56 confert πρὸ τῆς νίκης τὸ ἐγκώμιον ἄδειε et ἄλμην τί κυκᾶς, πρὶν τοὺς ἰχθύας ἔλθης; Comparari potest nostrum proverbium: „de huid verdeelen, voordat de beer geschoten is.”

Zen. 1.46 Αἰθίοπα σμήχων. Auctore Zenobio usurpatur de iis, qui frustra laborant, vel suscipiant aliquid, quod perfici nequit. Mac. 5.50 hoc proverbium et εἰς ὕδωρ γράφειν confert cum prov. λέοντα ξυρεῖν, quod Suid. 9.32, Mant. prov. 1.97 spectare dicunt ad eos, qui suscipiant id, quod perfici nequeat, vel qui frustra laborent.

Probat hoc Plat. R. P. 1.341 C, Thrasy-macho ἀλλ' οὐ μὴ οἶός τ' ἦς (scil. κακουργεῖν καὶ συκοφαντεῖν) dicenti respondet Socrates: οἶει γὰρ ἂν με οὕτω μανῆναι, ὥστε ξυρεῖν ἐπιχειρεῖν λέοντα καὶ συκοφαντεῖν Θρασύμαχον; ubi sunt qui recte tria ultima verba Platoni abiudicent.

Paulo aliter explicant hoc proverbium Diog. 6.25, Vat. 2.65, B 623 ἐπὶ τῶν καθ' ἑαυτῶν τι ποιοῦντων. Quam arte haec cum priore explicatione cohaereat, et cuius liquet et diserte dicitur ab Eustathio ab Hom. II. ε. 137 ἐπὶ τῶν ἀδυνάτοις ἐπιχειροῦντων· καὶ τοῦτο μὲν διὰ τὴν γενναιότητα τοῦ λέοντος, ὃν οὐκ ἂν ξυρεῖν τολμήσει τις (τολμήσειέ τις vel τολμήσει τις?). Non diversa est explicatio Apost. 10.54 ἐπὶ τῶν μὴ πειθομένων περὶ τι, de iis, qui fidem non habent in aliqua re.

Zen. 2.53 Ἀκκώ. Zen., B 83, D. V. 1.24, Apost. 1.51 aliique cohaerere dicunt cum ἀκκίξεσθαι; Schol. ad Luc. Lexiph. § 19 cum ἀκκοῶ et μκκκοῶ, quae verba idem significare dicit atque ἀκκίξεσθαι. Interpretes supra allati et Diog. 2.4, Plut. 65, Suid. 1.82, Schol. ad Plat. Gorg. 497 A, Schol. ad Arist. Equ. 62 Ἀκκώ dicunt fuisse mulierem stultitia notabilem. Auctoribus Zenob. et B Ἀκκώ dicebatur ἐπὶ τῶν μωραίνοντων; D. V. ἀκκίζεται explicat παραφρονεῖ, μωραίνει. Verbum ἀκκίξεσθαι nomenque ἀκκισμός sic explicant Hesych., Moeris, Suid. 1.79, Schol. ad Luc. Am. 4.402, Id. ad eiusd. de merc. cond. 14.669 ἀκκισμός· προσποίησις.

ἀκκισάμενος· προσποιητάμενος, υποκρινάμενος.

ἀκκίζόμενος Σκύθης τὸν ἔνον· ἐπὶ τῶν

βδελυττομένων λόγῳ μὲν, ἔργῳ δὲ ἐφιεμένων.

Duplicem explicationem praebent Hesychius ¹⁾ et Lexic. Sangermann: προσποιεῖσθαι et μωραίνειν; quae in unam contrahitur ab Etymol. magno μωραίνειν ἢ προσποιεῖσθαι εὐθήθειαν

¹⁾ Hesychii glossa ἀκ[κ]ίξε[ι]· ἀξύνεται huc non pertinet.

et ab Olympiod. ad Plat. Gorg. 497 A., προσποιεῖ μωρίαν καὶ τὸ μὴ εἰδέναι. Apost. 7.67 ἐπὶ τοῖς ὅπλοις ἀκκίζεται· ἐπὶ τῶν ἐπαιρομένων ταῖς ὕβρεσι καὶ τοῖς ἀκκισμοῖς (nonne legendum est ἀκκισμοῖς?) ἀπὸ Ἁκκοῦς τινός, Σαρμίας μωρᾶς οὔσης· Timaeus ἀκκίζει· ἀπαξιότις.

Hunc sensum verbo ἀκκίζεσθαι tribuunt interpretes, qui proverbium Σκύθης τὸν ὄνον explicant, App. 4.74, B 841 ἐπὶ τῶν λόγῳ ἀκκίζομένων, ἔργῳ δὲ ἐφιεμένων, Zen. 5.59, B 728, Plut. 20, Diog. 7.12, Apost. 13.7 ἐπὶ τῶν κρύφα τινός ἐφιμένων, Φανερῶς δὲ ἀπαθουμένων καὶ διαπτυότων αὐτό. Saepissime vocabula ἀκκίζομαι, ἀκκισμός, ἀκκισμα scriptores usurpant. Videamus, quo sensu.

Pind. fragm. 217 Boeckh:

ἄνδρες τινές ἀκκίζόμενοι Σκύθαι
νεκρὸν ἵππον στυγέοισιν λόγῳ κτάμενον ἐν Φάει
κρυφᾶ δὲ σκολιούς γένυσιν ἀνδέροισιν πόδας ἠδὲ κεφαλὰς.

Plato Gorg. 497 A. οἶσθα, ἀλλ' ἀκκίζει.

Philemon apud Athen. 13.569 F de meretricibus:

ἔρχεις (ἐστυκώτως) πως· ἢ θύρα 'στ' ἀνερχομένη,
εἰς ὄβολος· εἰσπήδησον· οὐκ ἔστ' οὐδὲ εἰς
ἀκκισμός, οὐδὲ λῆρος, οὐδ' ὑφῆρπασεν.

Luc. Amor. 4.402 ubi Lucinus rogatur, utros meliores esse censeat τοὺς φιλοπαῖδας ἢ τοὺς γυναῖκας ἀσμενίζοντας..... πάντα δὴ περιελὼν ἀκκισμὸν, ὃ φιλότης, ἢν πεπίστευκέ σοι ψῆφον ἢ περὶ τῶν ἐμῶν ἐρώτων κρίσις, ἤδη φέρε. Id. ib. 42.444 de luxuria mulierum: καὶ πολυτελής μὲν, νῆ Δία, τράπεζα, πολὺς δὲ ὁ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἀκκισμός. Id. de merc. cond. 14.669 de servo, qui munusculum se accepturum negat, ὁ δὲ ἀκκιστάμενος καὶ ἀπαγε, παρὰ σοῦ δὲ ἐγώ; καὶ Ἡράκλεις, μὴ γένοιτο· ἐπειπὼν τέλος ἐπέισθη. Plut. Symp. 1.4 p. 620 B, viri quidam rogati, ut sententiam de re quadam dicant μικρὰ μὲν οὖν ἠκκίσαντο παραιτούμενοι. Aelian. fragm. s.v. Κρίσεως· ἄτε δὴ οὐκ ἀπειρος ἐρωτικῆς περιεργίας ἀκκίζομένη σὺν καιρῷ καὶ πρὸς ζηλοτυπίαν εὐφυῶς ἄγουσα τὸν ἀνδρα αὐτῆ μὲν πλοῦτον οὐκ εὐκκταφρονητὸν (ἤθρ)οισεν. Cicero ad Atticum 2.19: quid enim ἀκκίζόμεθα tamdiu P

Nicet. Eugen. 6404 ad puellam, quae amorem dissimulat, quo amator magis in eam depereat: ἀκκίσματος σοῦ πλήρες αὐτὸ τὸ στόμα. Id. 6.447 sq.:

ἢ γὰρ πρὸ ἡμῶν οὐκ ἐρῶσι, παρθένοι; (lege παρθένοι)
ἐρῶσι, πλὴν γέμουσι τῶν ἀκκισμάτων.

Chariton lib. I^{sm}. τάλαντον οὖν ἀργυρίου προκομίσασι ἠνάγκασε λαβεῖν· ὁ δὲ Θήρων ἀκκισάμενος λαμβάνει Theod. Prodr. in Amar. p. 438 ἀκκίζομένην καὶ ἀναινομένην τὸ Φίλημα. Synes. Epist. 110 σὺ δὲ ἀκκιεῖ καὶ κατειρωνεύσει.

Omnibus his locis ἀκκίζεσθαι dicitur de iis, qui delicias faciunt, vel qui ignaros se alicuius rei esse simulant. Superest locus, quo aliud quid significare videtur. Philipp. ap. Athen. 9.384 F de meretrice voraci:

ἔπειτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ἢ κ' ὄρχεις Φέρων
πολλούς· τὰ μὲν οὖν γύναια τᾶλλ' ἠκκίζετο·
ἢ δ' ἀνδροφόνος Γυάβαιν' ἀναγελάσασ' ἄμχ
καλοὶ γε, Φησίν, οἱ νεφροί, νῆ τὴν Φίλην
Δήμητρα· καὶ δὴ ἄρπάσασα κατέπιεν.

Hoc loco ἀκκίζεσθαι videtur valere simpliciter *recusare* (Timaeus ἀκκίζει· ἀπαξιοῖς, conf. App. 4.74, B 841). Potest tamen etiam ei vis simulationis subesse, ut sit *specie recusantis cupere*. Nullus est igitur, quantum equidem scio, locus, quo significet *μαρκίνειν*. Verisimillime inde licet suspicari nullo iure ab interpretibus verbum ἀκκίζεσθαι relatum esse ad Ἄκκω et hinc ortam esse falsam illam interpretationem *μωραίνειν*.

Non ad ἀκκίζεσθαι, sed ad ἀκκοῶ vel μακκοῶ nomen proprium refert Schol. ad Luc. Lexiph. § 19: ἐνθεν τὸ ἀκκίζεσθαι παρ' αὐτὴν λελέχθαι ἀκκοῶ καὶ μακκοῶ. Pollux inter verba, quae notionem habent delirandi vel desipiendi, refert μακκοῶν. Alium sensum nominis Ἄκκω significat Plut. de Stoic. repugn. 15 τὸν περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ κολάσεων λόγον, ὡς οὐδὲν διχφέροντα τῆς Ἄκκοῦς καὶ τῆς Ἄλφιτοῦς, δι' ἧν τὰ παιδάρια τοῦ κακοσχολεῖν αἰ γυναῖκες ἀνείργουσιν. Hoc loco Ἄκκω et Ἄλφιτά sunt spectra, qualia sunt etiam Μορμώ, Ἐμπούστα aliaque.

Verbum *μακκοῦ* usurpatur Luc. Lexiph. § 19, quo Lucianus medicum advocat, ut amico cuidam medeatur; *συνετὸς γὰρ ἀνὴρ (ὁ Σώπολις) καὶ πολλοὺς ἤδη παραλαβὼν, ὥσπερ σε, ἡμιμανεῖς καὶ κορυζῶντας, ἀπήλλαξεν ἐγχεῖας φάρμακον.* Deinde Lexiphanes *μὴ ἐμέ, Σώπολι, inquit, ἀλλὰ τουτουὶ Λυκῖνον, ὃς περιφανῶς μακκοῦ καὶ ἀνδρας πεφρενωμένους ὀλισθογνωμονεῖν οἶετχι.* Arist. Equ. 62 servus dominum adulatur, quo omnia ab hoc impetrat

ὁ δ' αὐτὸν ὡς ὄρᾳ μεμακκοηκότα κτλ.

Ib. 395 sq. *οὐ δέδοιχ' ὑμᾶς, ἕως ἂν ζῆ τὸ βουλευτήριον καὶ τὸ τοῦ δήμου πρόσωπον μακκοῦ καθήμενον.*

Quibus locis patet *μακκοῦν* valere *μωραίνειν*, vel *παραφρενεῖν*. Hesychii explicationem *προσποιεῖσθαι μὴ ἀκούειν* ortam esse suspicor e falsa derivatione, quam etiam Photius p. 1581 citat ex Hellad. Byzant.: *ὅτι τὸ μακκοῦν ἀρχαϊκῶς ἐστὶ τὸ μὴ ἀκούειν· ἢ τὸ μὴ κοεῖν, ὅπερ τὸ νοεῖν ἐδήλου κτλ.*

Plut. 65 corrupte legitur *Ἀκκῶ· αὕτη γέγονεν ἐπὶ τῶν ἐπὶ μωρία διαβεβλημένων, ἣν Φασιν ἐσοπτριζομένην τῇ εἰκόνι ὡς ἐτέρᾳ διαλέγεσθαι.* Emendandum esse videtur *αὕτη* (i. e. *παροιμία*) *γέγονεν ἀπὸ τινος (vel γυναικὸς) ἐπὶ μωρία διαβεβλημένης, ἣν Φασιν κ.τ.έ.* Lexicon Sangermann. σημαίνει τὸν λέγοντά τι θέλοντα, προσποιούμενον δὲ μὴ ἐθέλειν. Ruhnken ad Timaeum: „ubi deleto verbo λέγοντα, quod nec Etymol. Magn. pag. 49, 8 habet, scribe τὸν θέλοντά τι.” Mihi locus lenius emendandus esse videtur: *σημαίνει τὸν λέγειν τι θέλοντα κτέ.* Conf. Plut. Symp. 1.4 *μικρὰ μὲν οὖν ἠκίσαντο παρχιτούμενοι.* i. e. simularunt se nolle dicere.

Zen. 1.55 *ἀκίνητα κινεῖν.* Zen., Diog. 2.6, Apost. 2.3, Mac. 1.66, D. V. 1.25, G. C. L. 1.62, Suid. 1.81 explicant *tangere ea, quae tangere nefas est.* Unus C 5 dissentit explicans *ἐπὶ τῶν μάτην πονούτων.* Plutarch. ap. Boiss. Anecd. 1.395 refert in caput, cui inscriptum est *περὶ τῶν ἀδυνάτων.* Suidas prov. *μὴ κινεῖν ἀκίνητα, μηδ' ἄκρω δακτύλῳ* una cum prov. *μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον* ita explicat: *ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς ἐξ ἀγνοίας*

πράγματα ἐγειρόντων. Auctore igitur Suida est *movere ea, quae mota nocent.*

Permuli loci confirmant explicationem Zenobii ceterorumque. Plato de leg. 3.684 D, ὡς ἐπιχειροῦντι δὴ νομοθέτῃ κινεῖν τῶν τοιούτων τι (agit de agris dividendis tabulisque novis) πᾶς ἀπαντᾷ, λέγων μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα. Ib. 8.843 A μὴ κινεῖτω γῆς ὄρια μηδεὶς . . . . νομίσας τὸ τὰκίνητα κινεῖν ἀλλήθως τοῦτο εἶναι. Ib. 913 B de servando depositum ἐπὶ πολλοῖς γὰρ δὴ λεγόμενον εὖ τὸ μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα, καὶ περὶ τούτου λέγοιτ' ἂν, ὡς ἐνδὸς ἐκείνων ὄντος. Herod. 6.134 Miltiadem oppugnantem urbem Parum templum Cereris adiiisse εἶτε κινήσοντά τι τῶν ἀκινήτων εἶτε ὅ,τι δῆποτε πρήξοντα narrat. Plut. Amat. 12 μεγάλου μοι δοκεῖς ἄπτεσθαι καὶ παραβόλου πράγματος, ὃ Περμπτίῃ, μᾶλλον δὲ ὅλως τὰ ἀκίνητα κινεῖν τῆς περὶ θεῶν δόξης, ἣν ἔχομεν, περὶ ἐκάστου λόγον ἀπαιτῶν καὶ ἀπόδειξιν. Ex quibus locis apparere, quam perverse grammatici in citando proverbio articulum ante ἀκίνητα omittant, observavit v. Herwerden.

Unum tantum inveni locum, quo aliter explicandum est proverbium. Plat. Theaet. 181 A sententiam eorum, qui omnia perpetuo flumine ferri dicunt, opponit ei, qua omnia immobilia esse statuuntur. Quorum illi dicuntur οἱ καὶ τὰ ἀκίνητα κινουῦντες opponunturque τοῖς τοῦ ὄλου στασιώταις. Sed procul dubio Plato notam omnibus locutionem in alium sensum festive detorsit.

Nullum vero locum inveni, ad quem spectat explicatio Cod. C 5 et Plutarchi. Quoties enim haec verba dicuntur ἐπὶ τῶν μάτην πονούντων, proprio sensu usurpantur, neque proverbium efficiunt.

Zen. 1.62 ἄλλας καὶ τράπεζαν μὴ παραβαίνειν. Zen., B 91, Diog. 2.11, Mac. 1.73, Ap. 2.11 ad amicitiam referunt, C 3 ad amicitiam vel ad oraculum. Conf. Zen. 1.25 ἄλλα καὶ κύκμον. Nihil tritius apud Graecos scriptores quam sal mensaque.

Hom. Od. φ. 27 sqq.:

ὅς μιν ξείνον ἐόντα κατέκτανε Εἴῳ ἐνὶ Φοίῳ
σχέτλιος οὐδὲ θεῶν ὄπιν ἠδέσαστ', οὐδὲ τράπεζαν,
τὴν δὲ Φοι παρέθηκεν.

Aesch. Ag. 401. ἤσχυνε ξείναν τράπεζαν
κλοπαῖσι γυναικός. Conf. Ib. 700 sqq.

Eurip. Hec. 792. δέδρακεν ἔργον ἀνοσιώτατον
κοινῆς τραπέζης πολλάκις τυχάν ἐμοί').

Arist. Eth. Nicom. 8. 3. 8. κατὰ τὴν παροιμίαν γὰρ οὐκ ἔστιν
εἰδῆσαι (εἰδέναι?) ἀλλήλους, πρὶν τοὺς λεγομένους ἄλλας συνκναλῶσαι.

Demosth. de falsa leg. § 191 Aeschini obicenti, quod
ius hospitii accusatione laederet, respondet prytanes etiam,
senatores, belli duces omnesque paene magistratus, quamquam
sacrorum coenarumque communium vinculo coniuncti essent,
tamen eos accusare, qui scelus aliquod admisissent et deinde
variis argumentis allatis rogat: πότεροι οὖν τοὺς ἄλλας παρέ-
βαινον καὶ τὰς σπονδάς, Λίσχίνη; Xenoph. Anab. 3. 2. 4
Tissaphernem, quamquam Κλεάρχῳ καὶ ὁμοτράπεζος fuerit,
duces Graecos eo ipso deceptos interfecisse narrat. Orig. contr.
Cels. 2.201 (p. 407 sq.) τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι πολλοὶ κοινω-
σαντες καὶ τραπέζης ἐπεβούλευσαν τοῖς συνεστίοις . . . . . καὶ
ὀνειδίζων γε ὁ Πάριος λαμβοποιὸς τὸν Λυκάμβην μετὰ ἄλλας καὶ
τράπεζαν συνθήκας ἀβετήσαντα, Φησὶ πρὸς αὐτὸν

ὄρκον δ' ἐνοσφίσθης μέγαν

ἄλλας τε καὶ τράπεζαν. (Archil. fr. 89 Lieb., 75 Schneid.)

Dio Chrys. Or. 63.461 de eodem: Ἀρχίλοχον οὐδὲν ἄνηταν
οἱ ἄλλας καὶ ἡ τράπεζα πρὸς τὴν ὁμολογίαν τῶν γάμων. Plut.
de amic. mult. cap. 3, postquam dixit multitudinem amicorum
nocere, amicitiamque, si in plures conferatur, debilitari, ita
pergit: τὸν δὲ Φίλον ἡμεῖς μόνοι μὲν οὐκ ἀξιοῦμεν εἶναι· μετ'
ἄλλων δὲ τηλύγετός τις καὶ ὀψίγονος ἔστω, τὸν θρυλούμενον
(i. θρυλούμενον) ἐκείνον χρόνῳ τῶν ἄλλων συγκατεδηδοκῶς μέδιμνον.

1) Hunc versum ut spurium eiecit Dindorf.

Alex. Aetol. Epigr. 5 (anal. tom. I, p. 419):

ὁ δὲ Ζῆνα ξείνιον κιδόμενος

σπονδάς τε Φοβίου καὶ ἄλλα ξυνεῶνα τραπέζης.

Theod. Hyrtac. in Boiss. Anecd. tom. 3.16: οὐ τῆς αὐτῆς τραπέζης ἀπεσιτεῖτο, οὐδὲ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις ἄλλων ἐκοινῶναι.

Georg. Lapith. 773: ἡ δὲ τραπέζης τῆς αὐτῆς καὶ ἄλλων κοινῶνα τοσοῦτον πᾶντιν ἔδοξεν ἀλέσιμος ἀρχαίσις ὡς καὶ νόμον εἰσαγαγεῖν τοὺς κοινῶνας τραπέζης γεγονότας μὴ ἀνελεῖν ἐξεῖναι τὸ παράπαν. Achill. Tat. 3.21 ἔδοξεν Δία ξείνιον καλῶν καὶ κοινῆς ἀναμιμνήσκων τραπέζης. Heliod. 4.14, Plat. R. P. 2.383 B.

Horum locorum nullus probat recte auctorem Codicis C proverbium referre ad oraculum. Contra ex omnibus luce clarius apparet sale et mensa amicitiam, sanctitatem hospitalem, libationum sacrorumque communionem, fidemque in servandis foederibus et pactis significari. Recte igitur anonymus apud Bekk. Anecd. 1.384 ἄλλος θείσις· μυστικῶς οὕτως προσαγορεύεται· σπονδαὶ γὰρ καὶ ὀμεστῶν καὶ ἱερῶν καὶ ὀσίων καὶ τραπέζης κοινῶνα τούτῳ χαρακτηρίζονται.

Zen. 1.67 ἀλλ' οὐκ αὖθις ἀλώπηξ· ἐπὶ τῶν πονηρῶν συκοφάντην (B 95 πονηρίαν καὶ συκοφαντίαν) ἐκφυγόντων. Contra Diog. 2.15 explicat ἐπὶ τῶν πονηρῶν δέ. Itemque omissa tantum particula δέ Ap. 2.45. Diog. et Apost. explicatio mutila vel corrupta esse videtur. Illud longe probabilius. Si corrupta est, pro πονηρῶν requiritur ποικιλῶν, δολερῶν vel eiusmodi nomen. Praeterea Diog. addit voculam δέ, quae eicienda esset, nisi corrupta foret. Legendum enim pro δέ videtur λέγεται, de cuius vocabuli scriptura conf. Bast. Comm. palaeogr. tab. 5.11, 6.14. Praeter illud λέγεται, quod sexcenties occurrit, proverbiorum interpretes ita usurpant: ἐροῦμεν (Zen. 2.33), εἶρηται (Zen. 5.53, 6.26), ἐλέχθη (Suid. 4.89), εἶωθε τάττεσθαι (Diog. 1.1), τάττεται (Zen. 2.23), τέτακται (Zen. 5.57), τίθεται (Zen. 5.93), εἴληπται (D. V. 1.65), μεμαρτύρηται (Diog. 3.45),

καιρὸν ἔσχεν ἢ παροιμία (Zen. 5.34), ἀποδιδάσκει τὴν παροιμίαν (Zen. 4.45), ἔστιν (Zen. 2.10, 4.34, 6.7).

Eadem particula δέ geminam lectionem obscuravit etiam Diog. 3.7 ἀφροδίσιος ὄρκος οὐκ ἐμποίνιμος δέ· ἐπὶ τῶν ἐρωτικῶν. Von Leutsch: „δέ delevi cum K, Arsenio, aliis: ἐμποίνιμός ἐστιν cod. Vatic. 483 apud Bastium Epist. Crit. 257.” Illud δέ ortum esse potest ex ἔστιν, ut saepius fit. (Conf. Bast. Comm. pal. tab. 6.3) Quum vero addita particula γάρ post ἀφροδίσιος efficiatur trimeter iambicus, statuere praestat δέ ortum esse ex λέγεται, idque pertinere ad explicationem: λέγεται ἐπὶ τῶν ἐρωτικῶν.

G. C. 1.2 ἀφροδίσιος ὄρκος· οὐκ ἐμποίνιμος. Haec verba uno tenore legenda sunt. Conf. App. prov. 4.33 ἀφροδίσιος ὄρκος συγγινώσκειται. Ut saepissime sic hoc loco Gregorius omisit explicationem. Conf. Cent. I. 4, 6, 13, 15, 17, 19, 29, 33, 48, 50, 52 cet.

Λέγεται etiam in δέ abiisse mihi videtur Suid. 11.7 ὅσα μῦθς ἐν πίστῃ· εἴρηται ἢ παροιμία ἐπὶ τῶν μετὰ πολλοῦ πόνου νενικηκότων· οὐκ ἀπὸ τοῦ ζώου δέ, ἀλλὰ κτλ. Lege οὐκ ἀπὸ τοῦ ζώου λέγεται, ἀλλὰ κτέ.

Zen. 1.71 ἀλώπηξ οὐ δωροδοκεῖται. Hoc proverbium etiam Apost. 2.17 explicat; laudatur tamen ab eo Κρατῖνος Νόμοις· ὑμῶν εἰς μέτρον ἕκαστος ἀλώπηξ δωροδοκεῖται. Von Leutsch: „ημέσον] μὲν Suidas”. Legendum esse patet ὑμῶν εἰς μὲν ἕκαστος κτέ. Pergit Apost. verbis usus Aeliani: τὰ δὲ μικρὰ ἰχθύδια διαθηρῶσι πάνυ σοφῶς. Aelianus: θηρῶσι. Illud δια- ortum est ex dittographia. Porro: παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἔρχονται καὶ τὴν οὐρὰν καθιᾶσιν εἰς τὸ ὕδωρ· τὰ δὲ πρὸς νέοντα ἐνίσχεται τε καὶ ἐμπλάσσεται τῷ δασει τῶν τριχῶν. Ineptum est ἐμπλάσσεται. Van Herwerden corrigit ἐμπαλάσσεται.

Zen. 1.74 ἄλλα μὲν Λεύκων λέγει, ἄλλα δὲ Λεύκωνος ὄνος Φέρει· ἐπὶ τῶν ἀτυμφόνως τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους παρεχομένων.

Itemque fere Cod. Bodlei. 102. Veram lectionem ἀσυμφώνους praebent Diog. 2.2, Ap. 2.46.

Zen. 1.83 ἄμας ἀπήτουν, οἱ δ' ἀπηροῦντο σκάΦας. Zen., B 110, Diog. 1.72 ἐπὶ τῶν ἄλλα μὲν ἀπαιτούμεναν, ἄλλα δὲ μὴ ἔχειν ἀρνούμενων.

Tzetzēs Chil. 8.17 ὅταν ζητῶν τις ἕτερον, ἕτερόν τι λαμβάνῃ. Proverbium usurpat Plut. de garrul. cap. 20 p. 512 E, ex quo loco apparet usum proverbii multo latius patere: τὸν δὲ βουλόμενον ἐμμελῶς ἀποκρίνασθαι δεῖ τὴν διάνοιαν ἀναμεῖναι καὶ τὴν προαίρεσιν ἀκριβῶς καταμαθεῖν τοῦ πυθκνομένου· μὴ γένηται τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν· ἄμας ἀπήτουν, οἱ δ' ἀπηροῦντο σκάΦας, i. e. aliud ego rogavi, aliud hic respondit.

Zen. 1.84 ἂν μὴ παρῆ κρέας, τάριχον στερκτέον. παρεγγυᾷ ὅτι δεῖ τοῖς παροῦσιν ἀρκεῖσθαι· Cod. B 111 ἂν μὴ παρῆ κρέας, τάριχος στερκτέον· ὑποθετικόν· παρεγγυᾷ γὰρ κτέ. Ita plerumque tali proverbii formae consentanea est explicatio:

Diog. 1.12 καταφρόνει· ὑποθετική.

7.90 πάρες· παρεγγυᾷ.

Ap. 3.21^c κοινώνει· παραινετική.

6.67^e, 8.48 λέγει, ἔχει, παραινετική.

8.59, 9.25, 11.50, 14.23 πέμπε· παραινετική.

D. V. 2.82 δεῖ· ἢ παροιμία ὑποτίθησι.

App. prov. 4.34, Mant. prov. 2.91, Mac. 4.96, 5.47, 88, 92, 93.

In formam proverbii non cadit explicatio Diog. Vat. 1.40 ἂν μὴ παρῆ κρέας, τάριχος στέργεται· ὑποθετική· παρεγγυᾷ ἢ παροιμία, ὅτι χρὴ τοῖς παροῦσιν ἀρκεῖσθαι, Diog. 4.71 ἐξωβελῶν καθῆσθαι· παραινετική, 4.93 μήτ' . . . ἴμεν, μήτε . . . ἔπισθαι· παραινετική. Apost. 7.54, Diog. Vatic. 2.77 ἐν γῆ πένεσθαι μᾶλλον, ἢ πλουτοῦντα πλεῖν· ἀποτρεπτική, Mac. 3.54 εἰσὶ καὶ κυνῶν Ἐρίνους· παρεγγυᾷ κτέ. Mac. 6.99 πάσης ἀπτεσθαι κόπης, παρεγγυᾷ κτλ., de quo vide infra ad Zen. 5.62.

Attamen corrupta haec non esse videntur. Sed negligenter ex fontibus haustas explicationes Diogenianum ceterosque adscripsisse puto proverbiiis, quae certo nexui verborum accommodata invenerant. Παροιμίαι dicuntur ὑποθετική, παραινετική, ἀποτρεπτική, χλευαστική (Diog. 4.63), γνωμική (D. V. 2.94), νοσητική (Ap. 11.41), ἀποφθεγματική (Zen. 6.43), ἤδε ἡ παροιμία τῶν ἠθικῶν (G. C. L. 1.23), καταρατική (Zen. 2.84).

Zen. 1.92 ἄν οἶνον αἰτῆ, κόνδυλον αὐτῷ δίδου· ¹⁾ ἤδε ἱστορία ἀπὸ τοῦ Κύκλωπος, παρόσον αἰτήσας οἶνον τὸν Ὀδυσσεῆα τῶν ὀφθαλμῶν ἐστερήθη. Notissimum est Cyclopem fuisse μουνόγληνον (Anth. Pal. 7.748). Legendum est igitur τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐστερήθη. Item Cod. Bodlei. 121 ἀπὸ τοῦ Κύκλωπος αἰτήσαντος οἶνον τὸν Ὀδυσσεῆα, καὶ στερηθέντος τοῦς ὀφθαλμούς. Corrige τοῦ ὀφθαλμοῦ. Dubito an sine ullo iure interpretes proverbium referant ad Cyclopem et Ulysssem.

Κόνδυλον δίδουαι valet colaphum infringere. At Cyclopi non colaphum infregit Ulysses, sed palo oculum excussit. Recte Schol. ad Arist. Pac. 122 ad liberos molestiam exhibentes referre videtur: ἐπαιξε δὲ παρὰ τὸ λεγόμενον· εἰ δὲ οἶνον αἰτεῖ, κόνδυλον αὐτῷ δός· ὑπὲρ τοῦ ἐθίξειν τοῦς παῖδας μηδὲν τι περιττὸν ζητεῖν.

Zen. 1.94 ἀντιπελαργεῖν· ἐπὶ τῶν τὰς χάριτας ἀνταποδιδόντων· λέγονται γὰρ οἱ πελαργοὶ γεγηρακότες τοῦς γονεῖς τρέφειν, καὶ μὴ δυναμένων (lege δυναμένων) ἵπτασθαι φέρειν ἐπὶ τῶν ὄμων. Apost. 14.15 καὶ οἱ μὲν ἀξίως (lege ἀξίως) τῆς ἡλικίας ἡρεμοῦντες ἐν ἀφθουίᾳ διατελοῦσι τῇ πάτῃ τρυφῶντες, οἱ δὲ εἰς τὸν πορισμὸν κακοπαθείας ἐπελαφρίζομενοι, τῷ εὐσεβεῖν καὶ τῷ προσδοκᾶν ἐν γήρᾳ τὰ αὐτὰ πείσεσθαι ὑπὸ τῶν ἐκγόνων, ἀναγκαῖον ὀφλημα ἀντεκτίουσιν ἐν κκιρῷ, λαβόντες αὐτὸ καὶ ἀποδιδόντες·

¹⁾ Versum hunc iambicum olim fuisse ἄν οἶνον αἰτῆ, κόνδυλους αὐτῷ δίδου me admonet van Herwerden.

οὐδέτεροι γὰρ τρέφειν αὐτοὺς (lege αὐτοὺς) δύνανται, παῖδες μὲν ἐν ἀρχῇ τῆς γενέσεως, γονεῖς δ' ἐπὶ τελευτῇ τοῦ βίου. Praeterea nescio an pro ἀναγκαῖον legendum sit ἀμοιβαῖον. Conf. anonymus in Cramerī Anecd. 4.402 καὶ λέγεται ἡ παρ' αὐτῶν ἀμοιβὴ καὶ ἀπόδοσις ἀντιπελάργωσις.

Zen. 1.98 ἀντλεῖν ἀμφοτέραις. Schol. ad Arist. 358 Fromm. παροιμία ἐστὶ ἐπὶ τῶν σφοδρῶς καὶ ἐκ περιουσίας πραττομένων λεγομένη· ὁ γὰρ ἀμφοτέραις χερσὶ πράττων μετὰ ἐπιτάτσεως πράττει. Quocum consentiunt Diog. 2.77^b ἀμφοῖν χεροῖν, aliique qui ἀντλεῖν ἀμφοτέραις spectare dicunt ad eos, qui studiose aliquid agant. Unus Suid. 2.51 dissentit: ἀμφοτέραις ταῖς χερσί· οὐ μιᾷ χερσὶ δωρούμενος, ἀλλ' ἀμφοῖν.

Priorem explicationem, quae multo latius patet, magis appositam esse quam Suidae apparet ex Arist. Equ. 833, ubi isiciarius de Paphlagone haec dicit:

καὶ ἀμφοῖν χεροῖν
μυτιλάτται τῶν δημοσίων.

Nicoph. in Boiss. Anecd. 2 p. 29 ἀνίσταται δὲ καθαρῶς, διὰ τοῦ ἀμφοῖν, ὡς εἰπεῖν, χεροῖν ἀνταγωνισαμένου πρὸς ἀμφοτέρους ἐχθρούς.

Zen. 1.99 ἀνέμους γεωργεῖς· πρὸς τοὺς πονοῦντας καὶ μηδενὸς μεταλαγχάνοντας· ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος πάντα μὲν φύει καὶ αὔξει, οὐδενὸς δὲ τυγχάνει ἢ μόνην ἄχνην ἀποφέρειται. Zenobii explicatio non ad ἀνέμους γεωργεῖς, sed ad ἄνεμος γεωργεῖ spectat. Recte Diog. 1.88, G. C. 1.51 (M. 1.49), Apost. 3.3, D. V. 1.51, Mant. prov. 1.17 tradiderunt adagium ἀνέμους γεωργεῖν i. e. ventos agros colere. Corruptum est apud Zenob., G. C. Vat. 1.33, B 127, Suid. 2.69 ἀνέμους γεωργεῖς et legendum ἀνέμους γεωργεῖν. Nam ἄνεμος φύει, καὶ αὔξει, οὐδενὸς δὲ τυγχάνει. Aptè comparare licet Heliod. 2.28 Νεῖλος γεωργεῖ τὰς ἀρούρας.

Zen. 2.3 ἄξιός ἐστι τῆς ἐν Ἄργει ἀσπίδος· ἐπὶ τῶν αἰδημόνων καὶ εὐγενῶν. Consentiant plures interpretes. Dissentit Apost. 3.27

ἐπὶ τῶν εὐγενῶν καὶ εὐδαιμόνων· οἱ γὰρ ἐν Ἄργει ἀνύβριστοι παῖδες καὶ καθαρὸι κατὰ νόμιμον παλαιὸν τὰς ἀσπίδας φέροντες πομπεύουσιν. Quum igitur ipse Apostolius in iuvenes sanctos pudicosque hunc honorem conferri dicat, verisimiliter εὐδαιμόνων ortum est ex αἰδημόνων, sive Apost. ipse, sive scriba hanc vocem obscuravit.

Zen. 2.5 ἀπὸ βραδυσκελῶν ὄνων ἵππος ἄρουσεν. K 1.97 ἐπὶ τῶν ἐξ εὐτελῶν ἐπὶ τὰ μείζω θαρρούντων. Pro θαρρούντων legendum est χωρούντων, quod scripsit Apost. 3.57.

Zen. 2.6 ἄπληστος πίθος. Zenobius verbis usus Apoll. 2.1.4 sqq. originem proverbii repetit ab historia filiarum Danai. Nonnulla autem vitiis laborant. Ὁ δὲ (Δαναός scil.) μνησικακῶν αὐτοῦ (legendum est αὐτοῖς, i. e. τοῖς τοῦ Αἰγύπτου παισὶ) περὶ τῆς Φυγῆς, ὠμολόγει τοὺς γάμους καὶ διεκλήρου τὰς κόρας. Ὡς δὲ ἐκκληρώσατο τοὺς γάμους κτλ. Apollod. recte scripsit ὡς δὲ ἐκκληρώσαντο κτλ. Danaus enim διεκλήρου, Aegypti autem filii ἐκκληρώσαντο.

Diog. 1.95 ἀπὸ τῶν περὶ τὰς Δαναΐδας πίθων. Singulare tantum Danaidum memoratur dolium. Nec tamen legi potest ἀπὸ τοῦ περὶ τὰς Δαναΐδας πίθου. Verum videtur ἀπὸ τοῦ περὶ τὰς Δαναΐδας μύθου, quod fere praebet Zen. 2.6.

Etiam aliud proverbium originem debet iis, quae Danaidibus contigerunt: εἰς τετραμένον πίθου ἀντλεῖς. Id Plut. ap. Boiss. Anecd. 398 refert inter proverbia, quae dicuntur ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων πραγμάτων. Iterum Boiss. pag. 394 εἰς πίθου ἀντλεῖς explicatur: περὶ τῶν ἀδυνάτων. Si recte, saltem addendum est cum Boissonade τετραμένον. Horum proverbiorum, quamquam originem habent communem, sensus est diversissimus. Ἄπληστος πίθος explicatur a Zenob. 2.6 ἐπὶ τῶν πολλὰ ἐσθιόντων (sic etiam Suid. 3.18) καὶ γαστριμαργούντων (itemque Diog. 1.95, Ap. 3.55); a B 134, G. C. 1.50 ἐπὶ τῶν γαστριμαργῶν. Apost. 3.55 his addit ἢ ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων. His verbis,

ut supra vidimus, Plutarchus explicat alterum proverbium εἰς τετρημένον πίθον ἀντλεῖν. Reliqui tamen aliter, velut Apost. 6.79, Suidas s.v. εἰς τὸν τετρημένον, Mant. prov. 1.48 ἐπὶ τῶν εἰς κενὸν πονούντων, Schol. ad Eurip. Hec. 869 ἐπὶ τῶν ἀνήνυστα μοχθούντων. Hanc explicationem solam aptam esse, quo simul probatur ἀδυνάτων apud Plutarchum ex ἀνηνύτων vel ἀνονήτων ortum esse, apparet ex permultis locis. Xen. Oec. 7.40 οὐχ ὄρῃς οἱ εἰς τὸν τετρημένον πίθον ἀντλεῖν λεγόμενοι ὡς οἰκτείρονται, ὅτι μάτην πονεῖν δοκοῦσι. Arist. Pol. 6.3 de redivibus τὰ γὰρ περιόντα νέμουσι, λαμβάνουσι δὲ ἅμα, καὶ πάλιν δέονται τῶν αὐτῶν· ὁ τετρημένος γὰρ ἐστὶ πίθος ἢ τριχύτη βοηθεία τοῖς ἀπόροις. Eiusd. Oecon. 6 καὶ γὰρ τὸ κτᾶσθαι δυνατὸν χρῆ εἶναι καὶ φυλάττειν· εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν ὄφελος τοῦ κτᾶσθαι· τῷ γὰρ ἠθμῶ ἀντλεῖν τοῦτι' ἐστὶν καὶ ὁ λεγόμενος τετρημένος πίθος. Luc. dial. mort. 11.4, Hermot. § 61, Timon § 18 ὥστε εἰς τὸν τῶν Δαναΐδων πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, τοῦ κύτους μὴ στέγοντος.

Eurip. apud. Plut. de garrul. 1 p. 502 C

οὐκ ἂν δυναίμην μὴ στέγοντα πιμπλάναι
σοφοῦς ἐπαντλῶν ἀνδρὶ μὴ σοφῶ λόγους.

Anthol. Pal. 9.120, Stob. floril. App. 4 p. 30 Oxford, Alciphron Epist. 12, Plaut. Pseudol. 1.3.135 „In pertussum ingerimus dicta dolium; operam ludimus.” Lucret. 3.949 „Nam gratum fuerit tibi vita ante acta priorque, Et non omnia, pertusum congesta quasi in vas, Commoda perfluxere, atque ingrata interiere”.

Zen. 2.9 ἅπαντα τοῖς σοφοῖσιν εὐκόλῃ· ἐπὶ τῶν διὰ φρονήσεως καὶ τῶν δυσκόλων περιγινόμενων. Eandem explicationem B 138 adscripsit proverbio: ἅπαντα τοῖς σοφοῖς οὐκ εὐκόλῃ. Illud οὐκ tamen ortum, ut videtur, ex prioribus litteris vocis sequentis expungendum est.

Zen. 2.10 Ἀπτικὸς εἰς λιμένα· ἡ παροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς λιμέσι τὴν ἀνδρείαν ἐπιδεικνυμένων.

Schneidewin: „legebatur ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς λιμέσιν κτέ. Illa” [ἐν τοῖς λιμέσι] „seclusi ut inepte ex origine inculcata.” Sine causa seclusit. Diog. 4.79, Apost. 6.70^a proverbium ἐς τὸν λιμένα repetunt ἀπὸ τῶν ἐν λιμένι . . . . ἐρετσούντων. ἔξω δὲ ῥαθυμούντων. Eadem, sed mutilata habent V. 1.96, B 448. In Diog., Ap. verbis supplendum est εὐτόνως, συντόνως vel aliquid huiusmodi, quod excidit. Hesych. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι συντόνως ἤλαυνον καταπλέοντες διὰ τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς γῆς. Idem traditur ab Apostolio, sed de iis, qui solverunt navem. Hinc igitur repetunt proverbium.

Explicant Mac. 2.55 ἐπὶ τῶν εὐτονωτέρως διὰ τινος παρόντας ἐργαζομένων, Apost. 4.20 ἐπὶ τῶν μετὰ σπουδῆς ὃ ἐπίστανται ποιοούντων, quae explicatio desiderare videtur significationem ostentationis, B 142 brevius quam debebat ἐπὶ τῶν ἐπίδεικνυμένων i. e. de iis, qui ostentant.

Ex quibus apparet a Zenobio explicationis loco data esse ea, quibus alii interpretes originem aperire conati sint. Falso igitur Schneidewin voces ἐν τοῖς λιμέσι eiciendas esse putat. Una tantum vocula ἐπὶ in ἀπό mutata sensus bene se habet: ἡ παροιμία ἐστὶν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς λιμέσι τὴν ἀνδρείαν ἐπίδεικνυμένων, i. e. repetendum est adagium a nautis, qui in portibus ostentantes strenue se gerunt.

Zen. 2.14 ἀλιεύς πληγείς νοῦν οἶσει. Schol. ad Plat. Symp. 53 R. (378 Bekker) βεχθὲν δὲ τε νήπιος ἔγνω· ἐπὶ τῶν μετὰ τὸ παθεῖν συνιέντων τὸ ἀμάρτημα· ἐπὶ τὸ αὐτὸ (legendum est ἐπὶ τῶν αὐτῶν) ἑτέρω παροιμία· ὁ ἀλιεύς πληγείς νοῦν φύσει· Φατὶ γὰρ ἀλιεὺς ἀγκιστρύοντα, ἐπειδὴν σπάσῃ τῷ λίνῳ τὸν ἰχθύν, τῇ χειρὶ προσαγαγόντα κατέχειν, ἵνα μὴ φύγῃ· τοῦτο δὲ συνήθως ποιοῦντα ὑπὸ σκορπίου πληγῆναι, καὶ εἶπε (lege εἶπειν)..... καὶ μηκέτι προσαγεῖν (lege προσαγαγεῖν) ἔξ ἐκείνου τὴν χεῖρα. Apost. 2.22 ὥσπερ καὶ ὁ πληγείς ἀλιεύς εὐκόλως μετὰ τὴν τρωσὶν τοὺς ἰχθύας μεταχειρίζεται. Vox εὐκόλως suspecta est. Aut εὐλαβῶς legendum esse, aut potius οὐκ ante εὐκόλως excidisse censeo.

Zen. 2.17 ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγγρα· ἐπὶ τῶν πάντων ἀληθῶν. Schneidewin: „Dicebatur idem proverbium ἐπὶ τῶν ἀληθῶν, οὐ πιστευομένων δέ Suidas, Apost., Arsen., Eustath. II. p. 278, 5.” Prior explicatio spectare videtur ad eos, qui affirmantes aliquid verius esse dicunt quam illa, quae apud Sagram. Ita explicat proverbium Cicero de Nat. deor. 3.5: „Nam de Sagra Graecorum etiam est vulgare proverbium, qui quae affirmant, certiora esse dicunt, quam illa quae apud Sagram.” Qui autem confirmat ea, quae dicit, opinatur haec sine affirmatione creditum non iri. Hinc efficitur Zenobii explicationem contractiorem esse, sed reapse non multum, vel fere nihil differre ab ea, quam ex Suida ceterisque, quibus Strabonem 6, p. 261 πρὸς τοὺς ἀπιστοῦντας explicantem addere potuisset, tanquam diversam affert Schneidewin.

Sagras τόπος dicitur Zenob., B 148, Ap. 2.12, Suid. 2.2; ποταμός autem Mac. 1.84, Eustath. ad II. I. I., Plut. Aem. Paul. 25 τῆς ἐπὶ Σάγγρα ποταμῷ μάχης mentionem facit. Cicero de Nat. deor. 2.2: „Quum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo proelio devicissent etc.” Conf. ib. 3.5: Strabo 6.261 Bruttiorum urbes recensens καὶ πόλεις ἐνταῦθα Μυμέρτιον, καὶ ὁ δρυμὸς ὁ Φέρων τὴν ἀρίστην πίτταν.... μετὰ δὲ Λοκροῦς Σάγγρα. Putet aliquis hic urbem Sagram designari. Sed sic pergit Strabo: ὃν θηλυκῶς ὀνομάζουσι, ἐφ' οὗ βωμοὶ Διοσκούρων. Porro autem iterum μετὰ δὲ τὴν Σάγγραν Ἀχαιῶν κτίσμα Κυλωνία.

Nonnullis locis menda adhaerent. B 148 λέγεται δὲ ὅτι Λοκροὶ Ἐπιζεφύριοι πόλεμον πρὸς Κροτωνιάτας ἔχον (lege ἔσχον). Spartam illi legatos miserunt, qui auxilium peterent. Frustra tamen petierunt. Victi sunt nihilo minus Crotoniatae; μηδεὺς δὲ ἀπαγγείλαντος τὴν νίκην εἰς Λακεδαιμόνα ἢ Φήμε ταύτην τῆ, ἐν ἣ γέγονεν ἡμέρα διήγγειλεν. Pro mendosis ταύτην τῆ κτέ. legendum est τῆ αὐτῆ, ἐν ἣ γέγονεν ἡμέρα διήγγειλεν. Conf. Mac. 1.84 αὐθήμερον ἢ Φήμε κατέλαβε τὴν Σπάρτην. Apost. 2.12 Λοκροῦς δὲ Φασιν..... αἰτῆσαι συμμαχίαν τοὺς Λακεδαιμονίους· τὸν δὲ στρατὸν μὲν οὐκ ἔχειν Φησάντων

κτέ. Legendum est τῶν δὲ στρατὸν κτέ. Mac. 1.84 Lacedaemonios apud Sagram vicisse narrat, quam ceteri auxilium illos a Locris rogatos negasse, nihilo tamen secius Locros vicisse dicant.

Zen. 2.18 αἰξ Σκυρία. Zen., B 149, D. V. 1.62, Diog. 2.33, Mac. 1.58, Suid. 1.62 auctore Chrysippo adagium explicant ἐπὶ τῶν ἀνατρεπόντων τὰς εὐεργετίας. Zen., B, D. V. insuper aliorum explicationem memorant ἐπὶ τῶν ὄνησιφόρων. D. V. addit ἄμεινον δὲ τὸ πρῶτον.

Caprae Scyriae celebrantur Pind. fr. 73 Boeckh (Athen. I. 28 A)

Σκυρίαὶ δ' ἐς ἄμελξιν γλάγους
αἰγας ἐξοχώταται.

Athen. 12.540 D auctore Clyto, Aristotelis discipulo, narrante Polycratem Samiorum tyrannum ὑπὸ τρυφῆς τὰ πανταχόθεν συνάγειν, κύνας μὲν ἐξ Ἠπείρου, αἰγας δὲ ἐξ Σκύρου. Strabo 9.437 αἰ τῶν αἰγῶν ἀρεταὶ τῶν Σκυριῶν. Conf. Alcaei fragm. 113 Matth.

Ex his locis nihil aliud fere effici potest, nisi Scyram insulam optimas aluisse capras. Inde tamen verisimiliter statui potest dictum esse proverbium ἐπὶ τῶν ὄνησιφόρων. Utrum recte, an secus D. V. Chrysippi explicationem praestare censeat, diiudicare nequeo.

Zen. 2.20 ἀλῶν δὲ φόρτος ἔνθεν ἦλθεν, ἐνθ' ἔβη. Ap. 2.9 ἐπὶ τῶν τὰ ἄπερ προσεπόρισαν καὶ ἐχαρίσαντο, ἀπολλύντων. Eiciendum est τὰ. Pro προσεπόρισαν van Herwerden reposuit προεπόρισαν. Repetunt proverbium a nave, quae sale onerata noctu fracta et submersa est.

Zen. 2.26 Ἀττικὸὶ τὰ Ἐλευσίνια. Omnes referunt ad eos, qui clam congregati agunt aliquid, sicut Attici Eleusinia exclusis omnibus, qui initiati non erant. Unus B 154 adicit

λείπει τὸ καθ' ἑαυτῶν. Ultima tamen vox vitio inquinata esse videtur et corrigenda ἑαυτούς.

Zen. 2.29 αὐτοὶ χελώνας ἔσθεθ', οἵπερ εἴλστε. Recte enim Schneidewin ἔσθεθ' ex Hesychio legere iubet pro ἔσθιετε. G.C.L. 1.41 εἴπερ εἴχετε, G.C.M. 2.3 (V. 1.21) etiam corruptius εἴπερ ἔχετε. Scribendum est εἴπερ (οἵπερ) εἴλστε, quae Apost. 4.45, Hesych. omittunt. G.C.L., Apost. piscatores narrant testudinem cepisse; ἀνασπάσαντες αὐτήν (τὴν χελώνην dicunt) ἐμέριζον τὴν παροῦσαν. Legendum est τοῖς παροῦσιν, i. e. illis, qui adstiterunt. Dicitur Mercurius praeteriens esum vocatus verba allata elocutus esse.

De explicatione dissentiunt Diog. 1.36 ἐπὶ τῶν ἐξ ἀβουλίας τι πραττόντων, εἶτα βοηθείας δεομένων. Apost. 4.45 ἐπὶ τῶν λιμβῶν. Utraque explicatio ad narratiunculam accommodata est. Sed Apostolii explicationis ratione habita statuendum est Mercurium, licet crederet testudinem a piscatoribus captam esse, partem sibi oblatam recusasse, ut ipsi soli ea vescerentur, qui cepissent; Diogenianeae autem Mercurium falso putantem verba eos sibi dare partem sibi oblatam accipere noluisse. Loci deesse videntur, quibus dignoscatur, utra explicatio aptior sit.

Zen. 2.31 αὐτῷ κανῶ *..... κατὰ τῶν ἄρδην ὀτιοῦν λυμαινομένων. Φησὶ γὰρ ὁ Δίδυμος ὅτι τὰ δεῖπνα ἐπὶ κανῶν ἐκομίζετο. Non facile perspicietur, cur haec subiecta sint, nisi antea quid dictum sit de edendo vel vorando. De quo verisimilime dictum esse adagium probant Diog. 4.68, qui plenius habet αὐτῷ κανῶ κατέφαγε πάντα, Apost. 7.100 qui corruptis numeris praebet αὐτῷ κανῶ κατέφαγε πάντα, Platonis Γρύπες ἀνηράκας ἀπαξάπαντ' αὐτῷ κανῶ. Conf. Anaxil. ap. Athen. 307^C τοῦ κεστρέως κατεδήδοκεν τὸ κρᾶνιον ἀναρπάσας Μάτωι, Epicr. ap. Meineke F. C. G. 3.365 ἐκ τῶν ἄρδων πρόβατ' ἐσθίουσι καὶ λαγῶς μετέωρ' ἀναρπάζοντες (οἱ ἀετοί).

Diog. 2.39, Apost. 7.100 simile esse dicunt proverbio Ἐστία

θύομεν. Quod explicant Diog. 4.68 ἐπὶ τῶν πολλὰ ἐστιόντων (legendum est ex bg ἐσθιόντων), Zen. 4.44, aliique ἐπὶ τῶν μηδενὶ ῥαδίως μεταδιδόντων, B 509 corrupte ἀπὸ (lege ἐπὶ) τῶν κτέ., C 213 ἐπὶ τῶν μὴ δίδόντων ἀφ' ὧν θύουσιν, Diog. 2.40 ἐπὶ τῶν κρύφα πραττόντων. Haec explicatio, quamquam aliquantum a ceteris differt, ex eadem origine repetenda est. Vestae enim sacrificaturi amicos non ad coenam vocabant, neque carnis partem amicis impertiebantur, sed ipsi soli rem divinam perficiebant (Arist. Plut. 1139). Unde patet, quo pacto proverbium dici potuerit et de iis, qui multum comederent, neque facile aliis aliquid impertirentur, et de iis, qui clam agerent. Haec vero omnia quoque demonstrant in explicatione proverbii αὐτῶ κανῶ corruptum esse λυμαιομένων et requiri verbum edendi. Van Herwerden putat latere verbum semibarbarum, quo Graeculi usi sint, λιμβευομένων (s. λιμβιζομένων, s. λιμβιζομένων) i. e. ligurientium et deglutientium.

Zen. 2.34 Ἄτρεως ὄμματα· οἷονεὶ ἄτρεπτα καὶ σκληρά. Consentiant B 157, Ap. 4.15 (corrupte οἷον ἄτρεπτοι καὶ σκληροὶ praebens), Suid. 3.80, Mac. 2.53 ἐπὶ τῶν ἀναιδῶν καὶ ἀδικωτάτων.

Dissentit Diog. 2.42 ἐπὶ τῶν τὰ πάντα ὄραντων καὶ (οὐς) οὐκ ἔστι λαθεῖν· οἷονεὶ ἄτρεπτα καὶ σκληρά, in quibus ultima prioribus non respondent.

Omnes originem proverbii repetunt a foedissimo facinore Atrei, qui fratri Thyestae propter adulterium cum uxore sua Aerope commissum liberorum suorum corpora comedenda apposuit. Macarii autem explicatio, itemque Zenobii et ceterorum referenda est ad impudentiam Atrei tantam, ut etiam fratri liberos ipsius apponere, eumque hos comedentem adspicere sustineret. Diogenianus vero ad aciem oculorum Atrei adagium retulit, quem non latuerit fratris adulterium. Dicit enim ἐπεὶ οὐκ ἔλαβε Θυέστης μοιχεύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Sed unde tandem apparuit illa tanta acies, praesertim cum

alii *ἐκ διαβολῆς* eum suspicatum esse fratris nefas auctores sint. Aptissimam contra esse Macarii explicationem nemo non intellet, qui considerat, quoties oculi mores referre memorentur. Sic v. c. Soph. Oed. Reg. 532

ἢ τοσόνδ' ἔχεις
τόλμης πρόσωπον ὥστε τὰς ἐμὰς στέγας
ἴκου, Φουεὺς ὦν τοῦδε τάνδρῶς ἐμφανῶς;
Babrii fab. 95.57 ἢ δ' ἀναιδείης
ὁφρὺν ἔχουσα καὶ μέτωπον εἰστήκει.

De iis, quos pudet aliquid facere vel fecisse, dicitur Soph. Phil. 110 πῶς βλέπων, Eiusd. Ai. 462 ποῖον ὄμμα δηλώτω, Eiusd. O. R. 1371 ὄμμασιν ποίοις βλέπων, Eur. I. A. 455 ποῖον ὄμμα συμβαλῶ; Herod. 1.37 τέοισι ὄμμασι; Demosth. 18.201 τίσι ὀφθαλμοῖς;

Zen. 2.36 ἄρκτου παρουσίας ἴχνη μὴ ζήτῃ· ἐπὶ τῶν δειλῶν κυνηγῶν. Ad eisdem proverbium spectare dicunt Diog. 2.70, Plut. 94, itemque Suid. 3.55 prov. ἄρκτου παρουσίας τὰ ἴχνη ζητεῖς explicans ἐπὶ τῶν τὰ παρόντα ζητεῖν προσποιουμένων. Aliter B 201 idem proverbium, quod Diogen., explicat ἐπὶ τῶν δῆλων, G.C. 1.56, G.C.M. 1.54, Mac. 2.42 ἐπὶ τῶν προδῆλων. Diversissimam explicationem praebet Apost. 3.89 ἄρκτου παρουσίας ἴχνη ζητεῖς· ἐπὶ τῶν ἀδῆλων, eamque illustrare conatur narratiuncula de ursae ex Aeliani N. A. 6.3 petita, εἰσέρχεται δὲ οὐδὲ βαδίζουσα, ἀλλ' ὑπτία, ἀφανίζουσα τοῖς θηρατικαῖς τὰ ἴχνη. Apostolius igitur repetit adagium ab ursae vestigiis tam incertis, ut etiamsi proxime absit animal, frustra illa quaeras.

Proverbio alludit Plut. Luc. 8 οὐκ ἔφη δειλότερος εἶναι τῶν κυνηγῶν, ὥστε τὰ θήρια παρελθὼν ἐπὶ κενοῦς αὐτῶν τοὺς Φωλεοὺς βαδίζειν. Hoc loco luculente apparet Apostolium proverbium perperam explicasse; negligentius neque ita, ut proprium sensum elicuerint, B, G.C., Mac.; recte autem Suid. 3.55. Quod attinet ad verba Zen., Diog., Plut., haec non explicationem efficere, sed indicare originem videntur; unde sequitur ut pro corrupto ἐπὶ κτέ. legendum sit ἀπὸ τῶν δειλῶν κυνηγῶν.

Zen. 2.39 Ἀράβιος αὐλητής. Conf. Zen. 2.58 Ἀράβιος ἄγγελος· παροιμία παρὰ τὸ Ἀράβιος αὐλητής παραλαμβανομένη ἐπὶ τῶν ἀπαύστως διαλεγομένων· εἴρηται δὲ ἐπὶ τοῦ Ἀραβίου αὐλητοῦ (lege ἀπό του Ἀραβίου αὐλητοῦ), ὡς (malim cum Gaisford legere ὅς) ἠϋλεὶ μὲν δραχμῆς, ἐπαύετο δὲ τεττάρων. Conf. Diog. 1.28 ἀπό τινος Ἀραβίου αὐλητοῦ, B 59 ἀπό τοῦ (corrige ἀπό του) Ἀραβίου αὐλητοῦ μετενεχθεῖσα, ὅς ἠϋλεὶ κτέ. Plerique ad eosdem referunt explicantes ἐπὶ τῶν ἀπαύστως (ἀπαυστί) διαλεγομένων, ἐπὶ τῶν ἀεὶ λαλούντων, ἐπὶ τῶν ἀπαυστί λεγόντων, ἐπὶ τῶν ἀκαταπαύστων.

Probatum haec explicatio a Lib. Ep. 758 μακρὸν ἂν εἴη λέγειν καὶ αὐλητοῦ Φασιν Ἀραβίου. Lib. Or. 4.143 Reisk. Ἀράβιος αὐλητής ἢ γυνή, μᾶλλον δὲ καὶ παρελήλυθε, τρύγονος λαλιστέρα κτέ. A ceteris differt Eustath. ad Dion. Perieg. 939 explicatio altera ἐπὶ τῶν ἀμούσων καὶ βερβάρων ἐν τῷ αὐλεῖν. Hoc pertinere tantum videtur ad versum δραχμῆς μὲν αὐλεῖ, τεττάρων δὲ παύεται, quod auctore ipso Eustathio proverbii loco dici solebat.

Zen. 2.40 ἄλις ἄρως· ἐπὶ τῶν ἐκ Φαυλοτέρας διαίτης ἐρχομένων ἐπὶ βελτίονα. Itemque ceteri et Mac. 1.88 ἐπὶ τῶν αἰσχροῦς μὲν τι καὶ ἀηδῶς ἐσθιόντων, ὕστερον δὲ βέλτιόν τι εὐρόντων. Praestat quod praebent Suid. 2.7, Eustath. ad Hom. Od. τ. 166 δυσχερῶς. Sed ne sic quidem sana haec sunt. Legendum esse videtur ἐπὶ τῶν δυσχερῶς μὲν τι καὶ ἀηδῶς ἐσθιόντων, ὕστερον δὲ βέλτιόν τι εὐρόντων.

Multo latius tamen patere proverbium apparet ex Liban. Ep. 1089, qua Nicoeli cuidam persuadere conatur, ut ne fortunae malis voluntaria addat. Nam permulta mala accidisse propter eius iram: λύπαι Φίλων, ἐχθρῶν ἠδοναί, φόβος περὶ τῆς οὐσίας πολὺς, ὄχλος κακῶν, ἄλις δὲ Φασι ἄρως. Quae deinde sequuntur, sic distinguenda sunt πῶς ἂν οὖν αὐτὸ διαφύγοις; εἰ κρείττω ποιεῖς τοῦ θυμοῦ τὸν λογισμόν.

Zen. 2.45 ἄγων πρόφασιν οὐκ ἐπιδέχεται, οὔτε Φιλία. G.C.M. 1.19 recte me iudice praebet οὐδὲ Φιλίαν. Varie explicatur

proverbium Schol. Plat. p. 370 Bekk., G.C.L. 1.11, Suid. 1.18 ἐπὶ τῶν φύσει βραθύμων καὶ ἀμελῶν, ἤτοι ἐπὶ τῶν μὴ προσιεμένων τοὺς λόγους τῶν προφασιζομένων. G.C.M. 1.19 ἐπὶ τῶν διολλύντων. Apost. 1.25, Suid. 1.17 ἐπὶ τῶν μηδὲν δυναμένων εἰ σκήψαιτο.

Usurpatur Arist. Ach. 383 sqq., qui Dicaeopolin facit longis ambagibus exquisitis tandem etiam rogantem

νῦν οὖν με πρῶτον πρὶν λέγειν ἑάσατε
ἐνσκευάσασθαι μ' οἶον ἀθλιώτατον,

et eorum haec ei respondentem

τί ταῦτα στρέφει, τεχνάζεις τε καὶ πορίζεις τριβάς;
λαβὲ δ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα παρ' Ἱερωνύμου
σκοτοδάστυπυκνότριχά τιν' Ἄϊδος κυνῆν·
εἴτ' ἐξάνοιγε μηχανὰς τὰς Σισύφου,
ὡς σκήψιν ἀγῶν οὗτος οὐκ ἐσδέχεται

Plato de leg. 751 D, quo loco Atheniensis hospes Cliniam Cretensem docet de magistratibus creandis; difficillimum hoc esse, quod non omnes ad creandos magistratus praesertim in civitate condenda ab hominibus undique concitis, idonei sint, nedum ad magistratum gerendum. Concedente id Clinia sic pergit: ἀλλὰ γὰρ ἀγῶνα προφάσεις (Φάσιν) οὐ πάνυ δέχονται· καὶ δὴ καὶ σοι τοῦτο νῦν καὶ ἐμοὶ παιητέον. G.C.L. 1.11, Schol. ad Plat. Cratyl. 421 D recte addunt vocem Φάσιν, quae quam facile excidere potuerit, apparet. Conf. Plat. Cratyl. 421 D, Aesch. Glauc. Potn. fragm. 39 Dind. ἀγῶν γὰρ ἄνδρας οὐ μένει λελειμμένους.

His locis comprobatur explicatio Apost. 1.25, Suid. 1.17 quacum tamen ceterae cohaerere videntur. Statui enim licet dictum esse proverbium ab iis, qui excusationes non accipiant (altera explicatio Suid. 1.18 ἐπὶ τῶν μὴ προσιεμένων τοὺς λόγους τῶν προφασιζομένων) quique ideo perdant (G.C.M. 1.19 ἐπὶ τῶν διολλύντων), ad eos quibus propter negligentiam et incuriam saepius opus sit excusatione (prior explicatio Suid. 1.18 ἐπὶ τῶν φύσει βραθύμων καὶ ἀμελῶν).

Zen. 2.52 ἀεί με τοιοῦτοι πολέμιοι διώκειν. Zen., Suid. 1.35, B 53 ἐπὶ τῶν ἀνάνδρων καὶ μηδεὸς ἀξίων. G.C. 1.23 ἐπὶ τῶν καταπεφρονημένων καὶ οὐδεὸς ἀξίων. Dissentire videntur Diog. 1.70, Apost. 1.48 ἐπὶ τῶν καταφρονούντων τινῶν explicantes. Proprie tamen non de his, sed ab his dicebatur. Itaque legendum esse censerem ὑπό pro ἐπί, nisi verisimilius esset, ut saepissime, negligenter explicatum esse proverbium.

Diog. 1.70 tribus his proverbiiis eundem sensum tribuit: πολλῶν ἐγὼ θρίων ψόφους ἀκήκοα, πολλαῖσι πληγαῖς δρῶς δαμάζεται, πολλά κεν εἰδείης, οἷς τὸν θεὸν ἐξαπατήσεις. Et primum sic explicatur: Diog. 7.92 ἐπὶ τῶν ἐκφοβούντων οὐ δεόντως, Apost. 14.68 ἐπὶ τῶν πεπειραμένων ἐν πράγμασιν, ἢ ἐπὶ τῶν φοβούντων οὐ δεόντως, Mac. 7.23 ἐπὶ τῶν κενῶν ἀπειλῶν. Proverbium usurpat Arist. Vesp. 436. Bdelucleon quidam patrem litium nimis cupidum domi inclusum custodit. Vespae seni auxilium ferunt. Xanthias autem servus cum vesparum stimulos videt, minasque vehementissimas iactantes eas audit, metuere se clamat. Erus deinde plures servos advocat, qui patrem prehendant nec remittant, dicens ὡς ἐγὼ πολλῶν ἀκούσας οἶδα θρίων τὸν ψόφον. Quae verba respiciunt ad vesparum minas et ad vanum servorum metum. Prior tantum Apostolii explicatio minus apta est, et originem debere videtur mendo, quod proverbio adhaeret apud Apost. πολλῶν ἐγὼ θηρίων ψόφους ἀκήκοα.

Secundum proverbium a Diog. allatum πολλαῖσι πληγαῖς δρῶς δαμάζεται a plerisque explicatur ἐπὶ τῶν δυσαλώτων καὶ δυσκατεργάστων, G.C. 3.34 ἐπὶ τῶν δυσαλώτων, V. 3.60, Ap. 14.43, Mac. 7.25 πρὸς τοὺς δυσαλώτους, B 808, Suid. 11.91 πρὸς τοὺς δυσαλώτους καὶ δυσκατεργάστους. Conf. nostrum prov.: Rome is niet op één dag gebouwd.

Tertium adagium πολλά κεν εἰδείης, οἷς τὸν θεὸν ἐξαπατήσεις (Apost., B., Suid. ἐξαπατήσεις) explicant cuncti πρὸς τοὺς οἰομένους τὸ θεῖον κατασφίξασθαι (B σφίξασθαι), Apost. 14.39 praeterea ἐπὶ τῶν καταφρονούντων τινῶν.

Aptissime cum proverbio ἀεί με τοιοῦτοι πολέμιοι διώκειν

comparatur primum πολλῶν ἐγὰ θρίων ψόφους ἀκήκοα. Utroque enim dicitur a viris intrepidis res quasdam nullius momenti esse metumque sibi non incutere. Aliquantum differt secundum πολλῶσι πληγαῖς δρῦς δαμάζεται. Quod dicebatur de rebus arduis, quae multo labore adhibito vix tandem perficiuntur. Tertium quoque proverbium minus apte collatum est. Nam dicebatur ab inconsideratis hominibus, qui leviter deum contemptu dignum esse existimabant.

Zen. 2.56 ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι πηγαί. G.C. 1.28 ἄνω ποταμῶν χωροῦσι πηγαί. ἐπὶ τῶν ἐναντίως λεγομένων. Sequitur G.C. 1.29 ἀεὶ ὁ πόρνος λέγει τὸν σάφρονα πόρνον. Haec tamen non efficiunt proverbium, sed praecedenti proverbio illustrandi causa subiecta sunt. Vox ἀεὶ enim corruptum est et pro eo scribendum οἶον εἰ, quae ut in ἀεὶ abire potuerint, efficias e Bast Comm. pal. tab. 3.10, tab. 3.16, tab. 4.16.

Zen. 2.57 ἀπ' ὄνου καταπεσόν. Zen., B 161 ἐπὶ τῶν μειζόνων καὶ ἀδυνάτων. Talia fere, quod ad sensum attinet, praebet C 39 ἐπὶ τῶν μηδ' ὄνοις δυναμένων, οὐχ ὅπως ἵπποις χρῆσθαι. Itemque Apost. 3.54, Suid. 3.35 ἐπὶ (Ap. ἀπό, corrige ἐπὶ) τῶν ἵππικῆ ἐπιχειρούντων, μὴ δυναμένων δὲ μηδὲ ὄνοις χρῆσθαι. Utrum hoc sensu usurpata sit haec locutio, necne, nusquam apparet. Aliam explicationem praebet C 39 ἐπὶ τῶν ἀχάλινον ἔχόντων στόμα καὶ ἀπὸ γλώσσης πιπτόντων, ἐπεὶ ὁ ὄνος ἀχάλινος καὶ πολλοὶ διὰ τοῦτο ἐξ αὐτοῦ πίπτουσιν· οὕτω Πλάτων. Locus Platonis est de legibus 3.701 C δεῖν φαίνεται ἔμοιγε οἷον περ ἵππου τὸν λόγον ἐκάστοτε ἀναλαμβάνειν, καὶ μὴ καθάπερ ἀχάλινου κεντημένον τὸ στόμα βίβη ὑπὸ τοῦ λόγου φερόμενον κατὰ τὴν παροιμίαν ἀπὸ τινος ὄνου πεσεῖν. Quid sit ἀναλαμβάνειν ἵππου, effici potest e Xenoph. de re equ. 3.5 δεῖ γε μὴν εἰδέναι καὶ εἰ ἀφθεῖς (ὁ ἵππος) εἰς τάχος ἀναλαμβάνεται ἐν βραχεῖ, καὶ εἰ ἀποστρέφεται θέλει. Valet igitur *inhibere equum*, quocum comparatur *orationem inhibere*.

Huic opponitur: *linguam infrenatam habentem oratione ferri*, i. e. *delirare et nugari* quod dicitur ἀπό ὄνου πεσεῖν. Hinc Arist. Nub. 1273 Strepsiadem facit rogantem: τί δῆτα ληρεῖς, ὥσπερ ἀπ' ὄνου κκταπεσίων;

Zen. 2.61 βάλλ' εἰς μακκαρίαν. Duplicem explicandi rationem tradunt Zen., B 256, C 45. Alteram eorum, qui euphemismum esse dicunt idem significantem atque βάλλε εἰς δειλαιότητα, ut solent homines blandis nominibus res odiosas designare. Alteram eorum, qui referunt locutionem ad voluntariam mortem Macariae, sororis Heraclidarum, itaque eam explicant: τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐπὶ τῶν κκτ' ἀρετὴν διδόντων ἑαυτοὺς εἰς θάνακτον ἐλέγετο· ὕστερον δὲ κκταχρηστικῶς ἐπὶ πάσης ἀφοσιώσεως.

Itaque non de sententia, sed de origine hi differunt. Diversum tamen sensum locutioni subesse dicit D.V. 2.4, ἐπὶ καλῶ eam explicans, et opponens proverbiiis βάλλ' ἐς ὕδωρ, βάλλ' ἐς κόρακας, βάλλ' ἐς Φθόρον, quae dicantur ἐπὶ τῶν ὀλέθρου ἀξίων. Confutatur haec explicatio Arist. Equ. 1151, ubi Paphlagon finem imponit longae simultati dicens isiciario: ἀπαγ' ἐς μακκαρίαν ἐκποδόν, cui hic respondet σύ γ', ὦ Φθόρε. Antiph. ap. Ath. 1.18 C ὄν (τῶν βαλακνείων scil.) τὸ βλαπτικόν Ἄντιφάνης δηλοῖ· ἐς μακκαρίαν τὸ λουτρόν, ὡς διέθηκέ με. Conf. Plat. Hipp. mai. 293 A, Julian. 333 A. Aptissime comparari potest cum εἰς ὀλβίαν, quod Photius ex comico quodam citans explicat: εἰς μακκαρίαν ἢ εἰς Αἴδου. Ex quibus efficitur non ἐπὶ καλῶ dici solitum esse, neque olim dictum esse, sed semper κκτ' εὐφημισμὸν eodem sensu, quo ἐς ὕδωρ, ἐς κόρακας, ἐς Φθόρον, εἰς ὀλεθρον, εἰς σκότος, εἰς ἀνηλίους πύλας, εἰς ἔρημον.

Zen. 2.70 βούε ἐπὶ γλώσσης. Zen., B 221, Diog. 3.48, D.V. 2.2, Suid. 4.50, Mac. 2.88 ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων παρητιάζεσθαι, G.C. 1.95 ἐπὶ τῶν δωροδοκούμενων, Apost. 5.7 ἐπὶ τῶν δωροδοκούμενων, Apost. 5.7 ἐπὶ τῶν βητόρων τῶν λαμβανόντων νομίσματα ὑπὲρ τοῦ μὴ κατηγορεῖσθαι τινὰ, ἀλλὰ σιωπῆσαι.

Refertur igitur ad eos, qui libere loqui non possunt, adque eos, qui pecunia corrupti sunt. Varias afferunt causas, ob quas non libere poterant loqui. Zenob. defectum vocis, aut poenae metum, B vim illatam aut metum poenae, Diog., G.C., Mac., Apost., Suid., D.V., Pollux 9.61, Schol. II. φ. 79, Eustath. ad II. β. 449 largitionem. Cum βούς ἐπὶ γλώσσης cohaeret prov. βούς ἐπέβη (βούς ἐπὶ γλώσσης ἐπιβαίνων), quod explicant Diog. 3.61, Ap. 5.2 ἐπὶ τῶν ἐξαίφνης σιωπώντων propter largitionem, B 241, Vat. 1.15 ἐπὶ τῶν ἐξαίφνης γινόμενων ἀφώνων propter metum poenae et vim illatam.

Codex Vatic. Kramerii praebet: οὕτω καὶ βούς ἐπέμφ (superscr. lit. η) ἐπὶ τῶν ἐξαίφνης σιωπώντων διὰ τὸν ἐξ ἀργύρου βούν. Consentit igitur cum Diogen. et Cod. Vat. 1.15. Sed quaeritur quid sibi velit illud ἐπέμφ (superscr. lit. η). Nempe ortum esse ex ἐπέβη φασίν suspicor (Conf. Bast. comm. pal. 1.6, 7.8).

Proverbium saepius usurpatur.

Theognis 823 sq. βούς μοι ἐπὶ γλώσσης κρκατερῶ ποδὶ λάξ ἐπιβαίνων
ἴσχει κωτίλλειν, καίπερ ἐπιστάμενον.

ubi non deficit copia dicendi, sed libertas. Comparari licet Menandri Piscatoris fragm. (Athen. 12.549 C) πάχως ὡς ἔκειτ' ἐπὶ στόμα, quod spectat ad Dionysium, Heracleae tyrannum, qui ἐτρέφθησεν ὥστε μὴ πολὺν τρυφᾶν χρόνον.

Aesch. Agam. 36

τὰ δ' ἄλλα σιγῶ· βούς ἐπὶ γλώσση μέγας
βέβηκεν· οἶκος δ' αὐτὸς, εἰ φθογγὴν λάβοι,
σφάσσειται' ἂν λέξειεν.

Tacet igitur prae metu.

Philostr. p. 241 γλώττων τε ὡς πρῶτος ἀνθρώπων ξύνεσχε βούν ἐπ' αὐτῇ σιώπης εὐρὸν δόγμα (Pythagoras scil.)

Synes. Ep. 153 p. 291 C Petav. ἄμφω με τοῦτω τῶ γένῃ διαβεβλήκατον, ὡς ἐπὶ τοῖς οὐδ' ἄξιαις ἐσπουδακότη· τὸ μὲν, ὅτι μὴ ταῦτ' ἀφλυκῶ· τὸ δὲ, ὅτι μὴ τὸ στόμα συγκλείσας ἔχω, καὶ τὸν βούν τὸν ἐκείνου ἐπὶ τῆς γλώττης τίθεμαι. His locis significat voluntarium silentium, cuius causa est moralis.

Philostr. p. 515 adversus obtrectatores Scopeliani cuiusdam
 καὶ οὐ χρὴ θαυμάζειν εἰ πεπεδημένοι τὴν γλῶτταν τινες καὶ βούν
 ἀφονίας ἐπ' αὐτὴν βεβλημένοι, καὶ μήτ' ἂν αὐτοὶ τι ἐνθυμηθέντες
 μέγα, μήτ' ἂν ἐνθυμηθέντος ἑτέρου ξυμφήτῶντες διαπτύοιεν . . . .
 τὸν ἑτοιμότατα . . . . ἐμνηεύοντα. Ubi dicitur de iis, quibus
 non suppetit facultas dicendi. Itaque nullo loco comprobatur
 explicatio, qua refertur adagium ad eos, quibus largitione
 persuasum est, ut taceant. Quum tamen tot interpretes diserte
 spectare ad largitionem dicant, licet fortasse statuere comicos
 quosdam poetas proverbium a solito usu in suum festive detor-
 sisse, quo pecunia corruptos designarent. Apte conferas Arist.
 Plut. 379 τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων et Plut. Vit.
 Demosth. 25, qui narrat summum oratorem, donis corruptum
 ab Harpalo, ut postridie ne populo persuaderet eum expellere,
 excusasse anginam, pergitque deinde: οἱ δ' εὐφρεῖς χλευάζοντες
 οὐχ ὑπὸ συνάγῃς ἔφραζον, ἀλλ' ὑπ' ἀργυράγῃς εἰλήφθαι νύκτωρ
 τὸν ἡμάγωγον.

Zen. 2.84 Βοιωτοῖς μαντεύσαιο. Append. prov. 3.97 ab eadem
 historia repetit ac prov. μίασμα δρυός· παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἐρεχθεῖ
 αἰνιττόμενον (B αἰνιττομένου; lege αἰνιττομένον) τὸ Θη-
 βαίων παρανόμημα εἰς τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον, ἀφ' οὗ καὶ παροι-
 μία Βοιωτοῖς μαντεύσαις· **** ἠσέβησαν γὰρ εἰς τὴν ἱέρειαν
 ἐμβαλόντες εἰς τὸν ἐν Δωδώνῃ λέβητα ζέοντα. Von Leutsch:
 „lacunae signa posui.” At nihil desideratur. ἠσέβησαν γὰρ
 (οἱ Θηβαῖοι vel οἱ Βοιωτοί).

Zen. 2.92 γλυκὺς ἀγκῶν· κατὰ ἀντίφρασιν ἀντὶ τοῦ δυσχερῆς.
 Consentiant fere B 314, Mant. prov. 1.42 et Hesych. Dissentiant Ap.
 5.50 et Suid. 4.94, qui οὐ κατ' ἐναντίωσιν dictum
 esse auctores sunt. Utramque explicationem affert C 82 ἐπὶ
 τῶν εὐθυμούτων et λέγεται καὶ γλυκὺς ἀγκῶν ὁ πικρὸς κατ'
 εὐφημισμὸν. Itemque G.C.L. 1.84 ἐπὶ τῶν κατειρωνευμένων
 et ἐπὶ τῶν εὐθυμούτων.

Hoc nomen memorat Ath. 12.540 E: ἕθεν (Πολυκράτης)

τῷ μὲν Σαρδέων ἀγκῶνι γλυκεῖ προσαγορευομένῳ τὴν παρὰ τοῖς ¹⁾ Σαρμίσις λαύραν ἀντικατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει. Quisnam fuerit ille γλυκὺς ἀγκῶν in urbe Sardibus, exponere conatur Athen. 12.516 οὕσα οὖν καὶ αὐτῇ (Ὀμφάλη) ἀκόλαστ' εἰ καὶ ἀμυνομένη τὰς γενομένας αὐτῇ πρότερον ὕβρεις τοῖς ἐν τῇ πόλει δούλοις τὰς τῶν δεσποτῶν παρθένους ἐξέδωκεν ἐν ᾧ τόπῳ πρὸς ἐκείνων ὕβρισθι· εἰς τοῦτον οὖν συναθροίσασα μετ' ἀνάγκης συγκατέκλεισε τοῖς δούλοις τὰς δεσποίνας, ὅθεν οἱ Λυδοὶ τὸ πικρὸν τῆς πράξεως ὑποκοριζόμενοι τὸν τόπον καλοῦσι γλυκὺν ἀγκῶνα. Plato Phaedr. 257 D Γλυκὺς ἀγκῶν, ᾧ Φαῖδρε, λέληθέ σε, ὅτι ἀπὸ τοῦ μακροῦ ἀγκῶνος τοῦ κατὰ Νεῖλον ἐκλήθη. Liban. Ep. 46 ἐγὼ γὰρ ἐκεῖνος, ᾧ καὶ τὸ εἰς ἀγόραν ἐμβαλεῖν ἔχει τι πόνου· ὁ γὰρ τοῖς ἄλλοις εἰς τέρψιν ἔρχεται, τοῦτ' ἐμοὶ γλυκὺς ἀγκῶν. Eiusd. Ep. 641. His locis usurpatum est ad res graves et ingratas blando nomine designandas. Falso igitur Apost. et Suid. perhibent οὐ κατ' ἐναντίωσιν dictum esse. Iidem citata verba illa ex Platonis Phaone explicant ᾧ γλυκὺς πῆχυς. Verum ita dicta illa verba non efficiunt proverbialem locutionem, sed eam quae dicitur synecdoche. Infinitior est atque negligentior explicatio Cod. C 82, et G.C.L. 1.86 ἐπὶ τῶν εὐθυμούντων. Nam cum synecdochice, tum proverbialiter γλυκὺς ἀγκῶν dici fortasse potuit ab iis, qui bono animo sunt, etiamsi nusquam apud scriptores hic adagii usus apparet.

Zen. 3.4 γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος (Apost. 5.40, G.C.L. 1.79 γηράσκω αἰεὶ, Diog. 3.80 γηράσκω αἰεὶ corruptis

¹⁾ Plut. 1.61 Σαρμίον ἀνθη καὶ Σαρμιακὴ λαύρα· ἐπὶ τῶν ἑστιάταις ἠθροναῖς χρωμένων· ἡ Σαρμιακὴ λαύρα σιτενωπὴ ἦν παρὰ Σαρμίσις, ἐν ἧ τὰ κέρματα ἐπιπράσκειο· τὰ δὲ Σαρμίον ἀνθη [τόποι] ἐν ἧ συνήσαν αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσι συνενωχούμεναι. Vocem τόποι explanationis causa in margine adscriptam in textum male irrepsisse censeo. Gronovius coniecit τόποι, ἐν οἷς, von Leutsch τόπος, ἐν ᾧ. Athen. 12.540 τοῦτων δὲ ἡ μὲν Σαρμίον λαύρα στένη τις ἦν κ.τ.λ. Coraes pro στένη τις coniecit στέγη τις. Legendum esse mihi videtur στενωπὴ.

numeris). Cuncti explicant ἐπὶ τῶν διὰ (τὸ addunt Zen., B) γῆρας ἐμπειροτέρων. Quae omnino sensum proverbii non reddere et sponte intellegitur et luculente apparet ex Platon. Lach. 188 B... εἰς τὸν ἔπειτα βίον προμηθέστερον ἀναγκὴ εἶναι τὸν ταῦτα μὴ Φεύγοντα, ἀλλ' ἐθέλοντα κατὰ τὸ τοῦ Σόλωνος καὶ ἀξιούντα μανθάνειν, ἕωςπερ ἂν ζῆ, καὶ μὴ οἴμενον αὐτὸ γῆρας νοῦν ἔχον προσιέναι. Conf. Eiusd. Rival. 133 C, de R.P. 536 D, Plut. Solon 2, Soph. Antig. 711 Ἄλλ' ἄνδρα κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν Πόλλ' αἰσχρὸν οὐδέν.

Zen. 3.7 Δαιδάλεια ποιήματα. Zen., B 335, D.V. 2.36 ἐπὶ τῶν παραδόξων, iidem et Apost. 5.8 ἐπὶ τῶν ἀκριβοῦντων τὰς τέχνας, App. prov. 1.91 ἐπὶ θαυμαστῶν, G.C.L. 1.90 ἐπὶ θαυμασμοῦ (ἀξίων addit von Leutsch), C 96 ἐπὶ τῶν ἀκριβῶς τὰ τεχνάσματα ποιοῦντων, Mac. 3.14 ἐπὶ τῶν τεχνικῶς κατασκευασθέντων. Referunt ergo alii ad mirabilia et incredibilia, alii ad affabre facta. Quamquam haec aliquatenus cohaerent, plerique tamen loci priorem explicationem magis probant. Plat. Euthyphr. 11 B τοῦ ἡμετέρου προγόνου ἔοικεν εἶναι Δαιδάλου τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα· καὶ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἐπιθέμην, ἴσως ἂν με ἐπέσκιωπτες, ὡς ἄρα καὶ ἐμοὶ κατὰ τὴν ἐκείνου συγγένειαν τὰ ἐν τοῖς λόγοις ἔργα ἀποδιδράσκει καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν, ὅπου ἂν τις αὐτὰ θῆ. Ibid. 15 B θαυμάσει οὖν ταῦτα λέγων, εἰάν σοι οἱ λόγοι φαίνωνται μὴ μένοντες, ἀλλὰ βαδίζοντες, καὶ ἐμὲ αἰτιάσει τὸν Δαιδάλου βαδίζοντας αὐτοὺς ποιεῖν, αὐτὸς ὢν πολὺ τεχνικώτερος τοῦ Δαιδάλου καὶ κυκλῶ περιϊόντας ποιῶν; Arist. de anim. 1.3.9, eiusd. polit. 1.2.4, Eurip. Hec. 836 sq., Comic. ap. Joh. Tzetz. 1.19 (1.537)

τὰ Δαιδάλεια πάντα κινεῖσθαι δοκεῖ

βλέπει τ' ἀγάλματα (lege βλέπειν).

Dio Chrysost. Or. 37, p. 105 R ὁ δ' ἀνδρὶας τῶν Δαιδάλου ποιημάτων ἔτυχεν ὢν καὶ λαθὼν ἡμᾶς ἀπέδρα. Plat. Menon. 97 D Socratem facit Daedali opera pulchra dicentem: τῶν ἐκείνου ποιημάτων λελυμένον μὲν ἐκτῆσθαι οὐ πολλῆς τινοσ ἀξίον ἔστι τιμῆς, ἕωςπερ δραπέτην ἀνθρώπου — οὐ γὰρ παραμένει —

δεδεμένον δὲ πολλοῦ ἄξιον· πάνυ γὰρ καλὰ τὰ ἔργα ἐστί. Item
Alexis apud Athen. 7.301 A ἐν ἀπεργλαυκωμένῳ·

καὶ γὰρ ἐψητοί τινες

παρήσαν ἡμῖν διδάλαιοί πως.

Addit Athen. τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαίδαλου καλοῦσιν ἔργα.
Unde apparet eum in versibus Alexidis legisse Δαίδαλαιοί
πως. Minime tamen pulchra revera fuisse Daedali signa effici-
tur ex Platon. Men. 97 D εἰ ἄρα νῦν ἡμῖν, ὦ Ἴππία, ὁ Βίας
ἀναβιβῆ, γέλωτ' ἂν ὄφλοι πρὸς ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ τὸν Δαίδαλόν
Φασιν οἱ ἀνδριαντοποιοί, νῦν εἰ γενόμενος τοιαῦτ' ἐργάζοιτο, οἷα
ἦν, ἀφ' ὧν τοῦνομ' ἔσχε, καταγέλαστον ἂν εἶναι.

In Zen. 3.7 verbis ἐπειδὴ τῶν παλαιῶν δημιουργῶν πλαττόν-
των τὰ ζῶα τυφλὰ ὁ Δαίδαλος καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῖς
ἀνεπέτασεν κτέ., vocabulum ζῶα corruptum est. Eadem vox
genuinam lectionem obscuravit apud Schol. ad Plat. 367
Bekk. τῶν πάλαι δημιουργῶν πλαττόντων τὰ ζῶα συμμεμυκῶτα
ἔχοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς κτέ. Utroque loco pro ζῶα legendum est
ξόανα. Ligna enim fecisse Daedalum signa apparet ex Arist.
de anim. 1.3.9 Φησὶ γὰρ τὸν Δαίδαλον κινουμένην ποιῆσαι τὴν
ξύλινην Ἀφροδίτην, Luc. Philops. 19.48 εἰ δὲ μὴ χαλκοῦ, ἀλλὰ
ξύλου ἐπεποίητο, οὐδὲν αὐτὸν ἐκάλυεν οὐ Δημητρίου ἔργον εἶναι,
ἀλλὰ τῶν Δαίδαλου τεχνημάτων.

Zen. 3.11. Δάτος ἀγαθῶν· πόλιος ὄνομα, ἣν ἀπώκησαν Θάσιαι·
ἐφ' ἣ καὶ παροιμία ἐλέχθη Δάτος ἀγαθῶν, ὡς οὔσης καλλίστης.
Legendum est ἀφ' ἧς. Conf. Eustath. ad Diog. Perieg. 517
ἀφ' οὗ παροιμίαν οἱ παλαιοὶ Φασὶ Δάτος ἀγαθῶν. Harpocration
ἀπὸ ταύτης... ἐλέγετό τις καὶ παροιμία Δάτος ἀγαθῶν. Auctor
Cod. B 321 ipse fortasse, attamen mendose scripsit ἐφ' ἣ καὶ
παροιμία κτέ.

Negligentius explicarunt B 321 ἐπὶ τῶν μεγάλα ἀγαθὰ
ἐπαγγελιομένων, et Apost. 5.83 ἐπὶ εὐδαιμονούντων. Aeque
negligenter simillimum adagium Θάτος ἀγαθῶν interpretati
sunt B 498 ἐπὶ τῶν εὐδαιμονίαν ἐπαγγελιομένων, ceterique ἐπὶ
τῶν εὐδαίμονα καὶ λαμπρὸν ἀποδείξαι τινα ἐπαγγελιομένων,

quum vel caeco apparet eundem his locutionibus sensum subesse atque prov. ἀγαθῶν θάλασσα (Zen. 1.9), ἀγαθῶν σωφρονία (Zen. 1.10), ἀγαθῶν μυρμηκία (Zen. 1.11). Quod probat etiam ipse Zen. 4.34 Callistrati verba afferens, quibus Atheniensibus persuadere conatus est, ut ad terram ex adverso sitam migrarent, λέγων ὅτι καὶ χρυσᾶ μέταλλα ἔχει, καὶ γῆν ἄφθονον, καὶ ὕλην ἀρίστην, καὶ ὅλως θάτου ἀγαθῶν τὸν τόπον ἐκάλει. Quo loco iam Schott ad Suid. 5.23, sed frustra hucusque, ut videtur, monuit pro ὕλην legendum esse ὕλην.

Zen. 3.8 διὰ δακτυλίου δεῖ σε εἰσελκυσθῆναι· ἐπὶ τῶν διὰ νόσου ἢ λύπην λεπτῶν καὶ ἰσχυρῶν γινομένων. Hemsterhuis ad Arist. Plut. 1037 emendat ἐλκυσθῆναι vel διελκυσθῆναι. Ne sic quidem sana esse haec verba puto. Ineptum est hoc loco vocula δεῖ. Ortum est ex obscurato δι—. Legendum igitur est prov. διὰ δακτυλίου διελκυσθῆναι. Arist. l. l. habet διὰ δακτυλίου μὲν οὖν ἐμέ γ' ἂν διεκλύσαις.

Zen. 3.20 δίκην ὑφέξει κἄν ὄνος δάκη κύνα· ἐπὶ τῶν ἐπὶ μικροῖς συκοφαντούμενων. Consentiant Diog. 4.17, G.C. 2.13, nisi quod praebent μικρᾶ. B 326, Suid. 5.56, D.V. 2.30, Ap. 6.11. Dissentit unus C 109 ἐπὶ τῶν μικρὰ πταιόντων καὶ ἀξίων κολάζεσθαι. His tamen mendum subesse censeo, quod eximas legendo καὶ ἀναξίων κολάζεσθαι.

Zen. 3.21 Διὸς Κόρινθος. Zen., B 344, Hesych. ἐπὶ τῶν τὰ αὐτὰ λεγόντων καὶ πραττόντων, Apost. 6.17, Suid. 5.64 ἐπὶ τῶν τὰ αὐτὰ λεγόντων, B 699, Vat. 3.13 ἐπὶ τῶν τὰ αὐτὰ πολλάκις ἀνεκκυκλούντων.

Usurpant proverbium Pind. Nem. 7.152 sq.

ταῦτά

δὲ τρεῖς τετράκις τ' ἀμπολεῖν

ἀπορία τελέθει, τέκνοι-

σιν ἄστε μαφιλάκας, Διὸς Κόρινθος.

Plato Euthyd. 292 E οἱ τί ἔσονται ἡμῖν ἀγαθοὶ καὶ τί χρη-

σμοι; ἢ ἔτι λέγωμεν, ὅτι ἄλλους ποιήσουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι ἐκεῖνοι ἄλλους; ὅτι δὲ ποτε ἀγαθοὶ εἰσιν, οὐδαμοῦ ἡμῖν Φκίνονται, ἐπειδὴ περ τὰ ἔργα τὰ λεγόμενα εἶναι τῆς πολιτικῆς ἠτιμάσαμεν, ἀλλ' ἀτεχνῶς τὸ λεγόμενον ὁ Διὸς Κόρινθος γίγνεται. Conf. Arist. Ran. 438 sq., Eiusd. Eccl. 827 sqq., Plut. adv. Stoeic. C. 27 A. τί οὖν ἀγαθὸν ἐστίν; Δ. οὐδὲν ἄλλ' ἢ Φρόνησις. A. τί δὲ ἢ Φρόνησις; Δ. οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀγαθῶν ἐπιστήμη. A. πολὺς οὖν ὁ Διὸς Κόρινθος ἐπὶ τὸν λόγον αὐτῶν ἀΦίεται. Liban. Epist. 565 de epistola verbosa, qua ei Maximus quidam scripserat se beneficiis ab Acacio ornatum esse διὰ γὰρ τοῦ τετίμημαι, καὶ ἐτιμήθην καὶ τιμῆς ἠξίωμα τὸ μῆκος ἐξεργάτατο· καὶ ἦν ὁ Διὸς Κόρινθος ἀτεχνῶς τὰ γράμματα.

Ad hos locos pertinent explicationes supra allatae. Unus tamen superest locus subobscurus, quo Erasmus nullo iure aliud notari hoc proverbio censet. Philostr. Hermocr. p. 610 Ol. agit de iuveni, quem propinqui frustra excitabant ad uxorem ducendam, οὐκ ἂν ποτε ἔφη δουλεῦσαι προκί μακρᾷ καὶ πενθεροῦ τύφῳ· ὠθούντων δὲ αὐτὸν τῶν συγγενῶν ἐς τὸν γάμον, καὶ Διὸς Κόρινθον ἠγουμένων τὸν Ἀντίπατρον, οὐ πρότερον εἶξεν, ἢ Σεβῆρον αὐτοκράτορα δοῦναί οἱ τὴν κόρην. Erasmus Adag. 2.1. 50: „Hic Iovis Corinthum usurpasse videtur pro homine magnopere felici.” Immo propinqui ideo Antipatrum Iovis Corinthum duxisse dicuntur, quod identidem eius nomen in ore habebant et de eo loquebantur, quo iuvenem ad Antipatri filiam matrimonio secum iungendam moverent.

Diversa explicatio, quae in locos allatos non cadit, praebetur Apost. 12.30 ἐπὶ τῶν πάλαι μὲν εὐπραγησάντων, ὕστερον δὲ οὐ καλῶς ἀπαλλαξάντων; Schol. ad Pind. Nem. 7.152, Schol. ad Platon. p. 368 Bekk. ἐπὶ τῶν ἄγαθων μὲν ὑπερσημνουμένων, κακῶς δὲ καὶ πονηρῶς ἀπαλλακτόντων. Iterum Schol. ad p. 368 Bekk. ἐπὶ τῶν ἐπ' οὐδενὶ τέλει ἀπειλούντων. Has explicationes non ad proverbium Διὸς Κόρινθος referendas esse censeo, sed ad prov. παῖς τὸν Διὸς Κόρινθον, quod tradunt *B 699, Vat. 3.13. Narrant enim legatis Corinthiis a Megarensibus male habitis et dicentibus non toleraturum id esse Iovis Corinthum hos clamasse παῖς τὸν Διὸς Κόρινθον.

Zen. 3.30 δελφίνα νήχεσθαι διδάσκει. Plutarchus inter ea, quae dicuntur *περὶ τῶν ἀδύνατων*, tum hoc tum alia multa eiusmodi adagia refert, v. c. *νεκρὸν μαρτίζεις, τυφλῷ κάτοπτρον χαρίζεις, ἡπειρώτη δίκτυα δίδως, πρὸς κωφούς ἀποπέρδεις*. Quae omnia non *ἀδύνατα*, sed *ἀνύνητα* esse luce clarius est.

Zen. 3.36 δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἀριστερὸν εἰς ποδάνιπτρον. Von Leutsch: „*ὑποδήματ'* Dindorf Aristoph. fr. p. 137.” „*ὑποδήματ'* Bergk in Meineke Com. Gr. II. 2 p. 1188, Meinekius Com. Gr. tom. I. p. 336 ed. min.: at unum calceum uni pedi induimus.” Legendum est fortasse *εὐώνυμον* pro *ἀριστερόν*.

Alia sunt quaedam proverbialia numeris concepta, quae corrupte traduntur. Mant. prov. 3.38 *Φιλῶν ἂ μὴ δεῖ, οὐ Φιλήσεις ἂ δεῖ*. Lege *ἄττα δεῖ*. Apost. 3.31^a *ἅπαντα τοῖς καλοῖς ἀνδράσι πρέπει*. Legendum est *καλοῖσιν*. Zen. 4.11 *Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας*. Valckenaer Diatribe 185 *ὁ Ζεὺς*. Fortasse ex Cod. C 234 (*Ζεὺς γὰρ κατῆει κτέ.*) apparet olim scriptum fuisse *Ζεὺς γὰρ κατεῖδε κτέ*. Zen. 2.9 *ἅπαντα τοῖς σοφοῖσιν* (*ἔστιν* recte addit Schneidewin) *εὐκολα*. Apost. 2.17 *Κρατῖνος Νόμοις ὑμῶν εἰς μέσον ἕκαστος ἀλώπηξ δωροδοκεῖται*. Recte Suidas s.v. *ἀλώπηξ*: *ὑμῶν εἰς μὲν ἕκαστος κτέ*. Mant. prov. 1.23 *Ἀργυρέαις λόγχασι μάχου καὶ πάντα νικήσεις*. Metrum restituitur lectione Suidae *κρατήσεις*. Zen. 4.82 *ἔφυγον κακὸν, εὖρον ἄμεινον* et Zen. 4.82 *κακοῦ κόρακος κακὸν ὦν* (*ἔφυ* addit Diog. 5.39) sunt versuum anapaestorum fragmina.

Zen. 3.52 *εἰς πάγας ὁ λύκος ἂντὶ τοῦ εἰς ἡκονημένας μαχαίρας* (*ἢ αἰξ*). Von Leutsch: „*ἢ αἰξ* ex Apostolio, Arsenio adieci: verba *ἂντὶ . . . μαχαίρας*, quae V B omittunt, Schotto supervacanea videbantur: nunc prius proverbium altero illustratur: vid. infra V. 90.” Verum hoc non voluit Zenobius. Quoties enim adagium alterum altero illustrat, hoc affert talibus verbis praemittendis *ὁμοία* (Zen. 2.48, 93), *ὡς* (2.79), *εἰρηται* *δὲ καὶ* (2.79), *αὕτη παραπλήσιον τι λέγει τῷ* (2.14), *ὁμοία δὲ*

αὐτῆ καὶ τῆ (1.38), οἶον (4.61), λέγεται δὲ καὶ (5.38), καὶ (5.69). Itemque D. V. 3.3 ἴση τῆ, Diog. 4.41, Apost. 13.61^a ταὐτὸ δὲ ἐστὶ τῶ, Diog. 4.72 ὁμοίᾳ τῆ.

Quoties autem non tantum Zenobius, sed alii quoque paroemiographi, praemittunt ἀντὶ τοῦ, non sequitur proverbium, sed explicatio vocabuli inusitatoris vel locutionis, ut Zen. 1.82, 3.74, Diog. 2.2, 3.40, 68, 4.10, 26, 5.16, 22, 6.33, 8.52, Mac. 3.84, 6.96, G.C.M. 2.38, 3.50. Zenobius pro verbis εἰς πάγκας locutionem magis sibi notam εἰς ἠκουημένας μαχαίρας substitui posse falso putavit. Recte igitur Schottus censet haec verba omittenda fuisse. Longe enim aliud hoc proverbium est, quod Apost. 6.70 f εἰς ἠκουημένας μαχαίρας αἰε traditur.

Zen. 3.60 ἐν κοτύλῃ φέρει παιδιᾶς εἶδος. ὁ γὰρ φέρων τινὰ ἐν κοτύλῃ ἐποίει ὀπίσω τὰς χεῖρας, καὶ ὁ αἰρόμενος ἐνετίθει τὰ γόνατα, καὶ οὕτως ἐβαστάζετο. Schottus adnotat: „Dictum videtur de iis, qui aliena pascuntur liberalitate, quale illud: equus me portat, rex me alit.” Errare Schottum puto. Est locus, unde lucem huic proverbio afferas. Athenaeus enim 11.479 A dicit: καὶ ἐγκοτύλῃ δὲ τις παιδιὰ καλεῖται. ἐν ἣ κοιλάνκντες τὰς χεῖρας δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι καὶ βαστάζουσι αὐτούς. Hinc verisimiliter licet statuere verba ἐν κοτύλῃ φέρει valere *victoria frueris*. Conf. Hesych. s.v. ἐφεδρίζειν, Pollux 9.122, Eustath. ad Hom. II. χ. 494.

Zen. 3.65 ἐν πίθῳ τὴν κερμείην μαυθάνειν. Cuncti hoc cadere in eos dicunt, qui discere quid incipientes maiora statim suscipiant. Praeterea traditur Dicaearchi explicatio a Zen., Hesych. et D.V. 2.65 Δικαίαρχος δὲ φησὶν ἕτερόν τι ἡλοῦν τὴν παροιμίαν, οἶονεὶ τὴν μελέτην ἐν τοῖς ὁμοίοις ποιεῖσθαι, ὡς κυβερνήτης ἐπὶ τῆς νηὸς, καὶ ἡνίοχος ἐπὶ τῶν ἵππων. D.V. ἐν τῶ ὁμοίῳ. Utraque lectione multo praestat id, quod praebet Hesychius ἐν τοῖς οἰκείοις.

Communem omnium explicationem probant Plato Lach. 187 B *εἰ γὰρ νῦν πρῶτον ἀρξέσθε παιδεύειν, σκοπεῖν χρὴ μὴ οὐκ ἐν τῷ Καρὶ ὑμῖν ὁ κίνδυνος κινδυνεύηται, ἀλλ' ἐν τοῖς υἷεσι τε καὶ ἐν τοῖς τῶν Φίλων παισὶ, καὶ ἀτεχνῶς τὸ λεγόμενον κατὰ τὴν παροιμίαν ὑμῖν συμβαλῆν ἐν πίθῳ ἢ κεραμεία γιγνομένη.* Plato Gorg. 514 E *proverbium usurpat de iis, qui non antea privatim exerciti statim publice artes profitentur.* Liban. ep. 1069 *δεῖ δὲ μὴ τὰ μέγιστα εὐθὺς ζητεῖν, μηδ' ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν Φασίν.* Theo progymn. *καὶ τὸ πάντων ἀγροικώτατον, ὅτε οὐδὲ οἷς προσήκόν ἐστιν, ἐγγυμνασάμενοι ἐπὶ τὰς δικανικὰς καὶ δημογορικὰς ἵενται ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν μανθάνοντες.* Agath. libr. III *εἰ καὶ μοι τις νεμεσήσειεν ὡς ὑπερτέρων ἐφιεμένῳ καὶ τὸ λεγόμενον ἐν πίθῳ Φιλεργοῦντι τὴν κεραμείαν.*

Dicaearchi sententiam von Leutsch refert ad locum Greg. Theol. Ap. de fuga 1 p. 20 D *ὡς τό γε παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρεῖν, πρὶν αὐτοὺς ἰκανῶς παιδευθῆναι καὶ ἐν πίθῳ τῆς κεραμείαν, τὸ δὲ λεγόμενον, ἐν ταῖς τῶν ἄλλων ψυχαῖς ἐκμελετῶν τὴν εὐσεβείαν, λίαν ἐμοὶ φαίνεται ἀνοήτων.* Hoc loco cadit in eos, qui alios instituere aggrediuntur non satis ipsi antea instituti. Eodem sensu occurrit loco Theonis allato. Aliud autem Dicaearchi explicatio denotare videtur, potiusque pertinere ad proverbium, quale est *ἔρδοι τις ἢν ἕκαστος εἰδείη τέχνην* et Romanorum: *ne sutor ultra crepidam.*

D.V. 2.65 *ὡς εἰ τις μανθάνει κεραμεύειν πρὶν μαθεῖν πίνακας ἢ ἄλλο τι τῶν μικρῶν πράττειν, πίθον ἐγχειροῖα ποιεῖν.* Pro *μανθάνει* legendum esse patet *μανθάνων* et *πλάττειν* pro *πράττειν*.

Zen. 3.71 *ἐν σκότῳ ὀρχεῖσθαι· ἐπὶ τῶν ἀμάρτυρα (G.C. 2.56 ἀμαρτύρια) μοχλοῦντων, ὧν τὸ ἔργον ἀφανές.* Ultima omittunt Diog. 4.51, G.C., Ap. 7.46, praebent B 413, D.V. 2.69.

Adagium occurrit Luc. Hermot. § 49, quo loco dicit illis, qui philosophiae studio operam dant, ut ea duce beate vivant, multos annos insumendos esse, ut omnium philosophorum sententias explorent, omnibusque exploratis, quae sibi recta

videatur, hanc amplectantur; πρὶν δὲ οὕτω ποιῆσαι ἐν σκότῳ, Φασὶν, ὀρχοίμεθ' ἄν, οἷς ἂν τύχωμεν, προσπταίνοντες, καὶ ὅτι ἂν πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ, τοῦτ' εἶναι τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντες διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὰ λήθεις. Multum hoc discrepat ab explicatione paroemiographorum. Hi enim referunt ad eos, qui non cernuntur laborantes eoque operam perdunt; Luciani autem locus spectat ad eos, qui ipsi non cernunt ea, quibus laedi possunt, eoque damnum sibi contrahunt. Hue pertinet locus Platonis de R.P. 558 D, citatus ab Erasmo: βούλει οὖν ἵνα μὴ σκοτεινῶς διαλεγώμεθα, πρῶτον ὀρισώμεθα τὰς τε ἀνγκυαίους ἐπιθυμίας καὶ τὰς μῆ;

Zen. 3.75 ἐνδύεται μοι τὴν λεοντῆν (Diog. 4.54 ἐνδύετέ με, G.C. 2.39 omittit μοί). Cuncti ἐπὶ τῶν μεγάλῃς ἐγχειρούντων πράγμασιν (D.V. 2.72 ἐπιχειρούντων, Diog., Ap. 7.48 omittunt πράγμασιν). Proverbium occurrit Plat. Cratyl. 411 A, ubi Socrates rogatus, ut vocabula Φρόνησις, σύνεσις, δικαιοσύνη taliaque interpretetur, respondet ἐγείρεις μὲν, ὦ ἑταῖρε, οὐ Φαῦλον γένος ὀνομάτων ὅμως δέ, ἐπειδὴ περὶ τὴν λεοντῆν ἐνδεδύκα, οὐκ ἀποδεικτικέον. Hoc loco probatur explicatio allata. Socrates enim dicit magna esse, quae rogatur; attamen, quandoquidem semel suscepit, perfecturum se esse. Non cadit in eam locus Liban. Epist. 334 de vehementi oratione, qua Spectatus quidam Persarum regi persuadere conatus erat, ut pacem cum Constantio faceret, ἐπὶ τούτοις ἐνέδου, Φασὶ, τὴν λεοντῆν, ὥστ' ἐκεῖνον βλέποντα μὲν εἰς τὴν ἡλικίαν, ἐξετάζοντα δὲ τὸν λόγον, οὐκ ὀλιγάκις σείσῃ τὴν κεφαλὴν, καὶ διὰ τὸν τὸν ἐρώμενον ὁ συκοφαντῶν ἡμῖν τὸν βασιλέα σείσῃηκεν. Quo loco nihil aliud est nisi *metum incutiendo persuadere*. Apte comparari possunt Luciani simia et asinus, qui pellem leoninam induunt, ut terrorem excitent Luc. Philops. 5.34 τοσοῦτον χρόνον ἐλελήθει με ὑπὸ τῆ λεοντῆ γελοῖόν τινα πίθηκον περιστέλλων. Eiusd. fugit. 33.384 ἀλλ' ἀκολούθει παρὰ τοὺς πιττωτὰς ἤδη ἀποδυστάμενος πρότερόν γε τὴν λεοντῆν, ὡς γνωσθῆς ὄνος ὦν. Conf. eiusd. Pseudol. 3.164, et Piscat. 32.600.

Zen. 3.85 Ἑρμάνειος χάρις ἐπὶ τῶν κατὰ ἀνάγκην τισὶ προσποιουμένων χαρίζεσθαι. Explicatio mutila. Ratione habitae eorum, quae Zenobius narrat, ex Hesychio corrigatur ἐπὶ τῶν κατὰ ἀνάγκην τι (ποιοούντων καὶ) προσποιουμένων χαρίζεσθαι.

Zen. 3.97 ἐν νυκτὶ βουλή. Alii hoc adagium spectare ad silentium noctis, ad tutum alii dicunt. Longe potior prior sententia est, multisque locis probatur. Herod. 7.12 Artabanus dissuaserat arma Graecis illatura, μετὰ δὲ εὐφρόνῃ τε ἐγένετο καὶ Ξέρξην ἐκνίξε ἢ Ἄρταβάνου γνώμη· νυκτὶ δὲ βουλήν δίδουσι πάγχυ εὕρισκέ οἱ οὐ πρῆγμα εἶναι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Epich. ap. Cornut. de N.D. 14 p. 161 Gal. αἶτε τι ζητεῖ σοφόν τις, νυκτὸς ἐνθυμητέον, atque πάντα τὰ σπουδαῖα νυκτὸς μᾶλλον ἐξευρίσκεται. Sentent. monost. 65 ἐν νυκτὶ βουλή τοῖς σοφοῖσι γίγνεται. Philostr. V.A. 3.26 p. 117 ὧν γὰρ ἔνεκεν ἤκει, νύκτωρ διαλεγόμεθα, ἐπεὶ δὴ βελτίων ὁ καιρὸς πρὸς βουλήν. Conf. Eurip. Heracl. 993 sq., Eiusd. Hippol. 375 sqq., Plut. Them. 26, Arist. Ran. 931, Eiusd. Equ. 1290, et Lysistr. 26 sq.

Zen. 3.98 ἔφυγον κακόν, εὖρον ἄμεινον· ἐπὶ τῶν μεταβολῶν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα οἰωνιζομένων. Diog. 4.74 omittit ἐν ἑαυτοῖς, addit ἢ καὶ ἐπὶ τῶν παρελθόντων. Legendum est εἰς κρείττονα. Minus accurata est Diog. altera explicatio. Alteram confirmat Demosth. de Cor. § 259, Aeschinem admonens egestatis, qua iuvenis coactus erat initiandis assistere et praecire verba ἔφυγον κακόν, εὖρον ἄμεινον. Unde simul apparet perperam Apostolium 16.49 hoc comparare cum adagio τὴν Χάρυβδιν ἐκφυγῶν τῇ Σκύλλῃ περιέπεσον.

Zen. 4.4 ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα κοῦκ ἐνήσιμα. C. 229 ὅταν αἱ παρ' ἐχθρῶν δωρεαὶ βλάβην αἴσουσι. Pro ὅταν legendum est ὅτι. De compendio syllabae αν, litterae ι, simillimo conf. Bast Comm. palaeogr. tab. 4.3.

Zen. 4.21 ἡλιθιώτερος τοῦ Πραξιλλῆς Ἀδώνιδος. Cod. B falso de Praxilla narrat, quae Adonidi accidisse ceteris auctoribus Praxilla finxit. Rogatum enim illum ab inferis, quae pulcherrima reliquisset, respondisse: solem, lunam, ficos pomaeque, stultumque videri, quod soli ficos adiecisset. C 248 εὐθύθης γὰρ τις ἴσως ὁ τῶ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ τοὺς σικύους καὶ τὰ λοιπὰ συναριθμῶν. Vocabulum ἴσως iudice van Herwerden est dittographia litterarum praecedentium.

Zen. 4.23 ἢ τρεῖς ἕξ ἢ τρεῖς κύβοι. Zen. ita explicat vocabulum κύβος· ἔστι δὲ ὁμωνυμία· κύβον γὰρ ἔλεγον ἰδίως αὐτὸν τὸν ῥιπτούμενον, ὅτε πλήρης ἔστι καὶ μή. Τοὺς δὲ κύβους τοὺς τιοῦτους οἱ Ἴωνες καλοῦσιν οἴνας. Ex his Zenobii verbis efficitur aliud etiam significasse vocabulum κύβος, quamquam ille solum proprium sensum memorat. Quae fuerit Ionum οἴνη, docet Pollux 9.95 ἔστι δὲ καὶ οἴνη παρὰ Ἴωσι μονάς. Hanc οἴνην unionem significare vocabulum κύβος auctor est Zenobius. Unde apparet posteriora eius verba referri non posse ad priora. Excidisse igitur nonnulla censeo et ea quidem, ad quae posteriora referantur. Qualia haec fuerint, effici potest e Polluc. 9.95, qui triplicem sensum voci κύβος tribuit: ἰστέον ὅτι κύβος αὐτό τε τὸ βαλλόμενον καλεῖται καὶ ἢ ἐν αὐτῶ κοιλότητι, τὸ σημεῖον, ὁ τύπος, ἢ γραμμὴ, τὸ δηλοῦν τὸν ἀριθμὸν τῶν βληθέντων· καὶ μάλιστα γὰρ ἢ γὰρ μονὰς ἢ ἐν αὐτοῖς ὄνομα εἶχε κύβος καλεῖσθαι, καθάπερ καὶ ὁ παροιμιώδης λόγος μινύειν ἔοικε· ἢ τρεῖς ἕξ ἢ τρεῖς κύβοι. Ad sensum, quem ultimo loco Pollux posuit, pertinent ultima Zenobii verba. Exciderunt igitur ea, quibus dixerat vocem κύβος unionem quoque significare. Utrum sensum Zenobius voci κύβος proprium tribuerit tesseræ proiectæ an numeri ei inscripti, effici potest ex verbis quae adiecit ὅτε πλήρης ἔστι καὶ μή. Haec referri tantum possunt ad numerum. Verisimillimum tamen est sensum etiam tesseræ usitatissimum olim a Zenobio additum fuisse. App. 4.99 τρεῖς ἕξ· νικητήριος βόλος· ἐπὶ τοῦ εὐστόχου· ἀπὸ τῶν κυβεόντων· ὁ γὰρ βόλος ὁ πλήρης ἕξ ἦν· τὸ πάλαι δὲ τρεῖς ἐβάλλοντο

κύβοι. Von Leutsch: „verba νικητήριος βόλος ad explicationem retraxi. Schottus et Gaisfordus habent in lemme.” Iure retraxit. Sed deinde secus pergit: „post haec verba exciderunt καὶ παροιμία· τρίς ἕξ ἢ τρεῖς κύβοι· ἐλέγετο δέ: ita enim Hesychius, qui pergit ἐπὶ τοῦ εὐστόχου, ἀπὸ τῶν κυβευτῶν.” At perperam Hesychius hanc explicationem adiecit proverbio τρίς ἕξ ἢ τρεῖς κύβοι, neque von Leutsch Appendicem ex Hesychio supplendum esse recte censet. Nam ipse Hesychius proverbium ἢ τρίς ἕξ ἢ τρεῖς κύβοι explicat ἐπὶ τῶν ἢ ἐπιτυγχανόντων ἢ ἀποτυγχανόντων, ubi ad ἐπιτυγχανόντων spectat τρίς ἕξ, ad ἀποτυγχανόντων autem τρεῖς κύβοι. Haec non multum differunt ab iis, quae Zenob. 4.23 explicandi causa affert ἐπὶ τῶν ἀποκινδυνευόντων (B 473, Diog. 5.4, Ap. 8.72, D.V. 2.85 deterius ἐπὶ τῶν κινδυνευόντων), itemque Eustath. ad Hom. Od. α. 107 ἐπὶ τῶν μηδὲν διὰ μέσου κινδυνευόντων, ἀπὸ τοῦ μεγίστου καὶ ἐλαχίστου ἀριθμοῦ, quae probat Zenobius his verbis τὸ μὲν γὰρ τρίς ἕξ τὴν παντελῆ νίκην δηλοῖ, τὸ δὲ τρεῖς κύβοι τὴν ἤτταν. Itaque verba ἐπὶ τοῦ εὐστόχου non referunt sensum proverbii ἢ τρίς ἕξ ἢ τρεῖς κύβοι, sed locutionis τρίς ἕξ et recte App. 4.99 omisit verba quae adicienda esse iudicat von Leutsch. Illud τρίς ἕξ occurrit Aesch. Ag. 32 sq. τὰ δεσποτῶν γὰρ εὐπεσόνα θήσομαι
 τρίς ἕξ βαλοῦσης τῆσδέ μοι Φρυκτωρίας.

Zen. 4.32 Θράκες ὄρκια οὐκ ἐπίστανται· λέγει γὰρ Μένανδρος (Meineke Μαιάνδρος), ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ γῆ ὁ πρεσβύτατος ἀκοντισθεὶς διὰ τοῦ στήθους ἀπόλετο. Pro ὁ πρεσβύτατος legendum est πρεσβευτής τις. Pergit Zenobius καὶ ἐντεῦθεν ἴωσιν καὶ Αἰολεῦσιν αἶνιγμα γέγονε· Θράκες κτέ. Hoc loco et Suid. 7.83 pro αἶνιγμα requiritur αἶνος. Cuius vocabuli usus multo latius patet, quam Diog., Ammonius et Apostolus etiam voluerunt: λόγος κατὰ ἀνάπλασιν μυθικὴν ἀπὸ ἀλόγων ζώων ἢ φυτῶν εἰρημένος, ὡς Φησι Λούκιος Ταρραχίος, quibus Apost. addit ἢ παροιμία ἐξηπλωμένη μετὰ διηγήσεως ἀπαρτίζουσα τὸ νοούμενον.

Conferantur quos locos Valckenaer animadv. ad Ammon. p. 14 sqq. citavit ex Stobaei floril.: Moschion pag. 473, Eurip. Melan. fr. 511 Dind., Eiusd. Danaë fr. 323 D, et Dictys fr. 344 D

Φεῦ Φεῦ παλαιὸς αἶνος ὡς καλῶς ἔχει·
οὐκ ἂν γένοιτο χρηστός ἐκ κακοῦ πατρός.

Quibus addatur Anthol. Pal. 9.18 ἐκ πυρός, ὡς αἶνος, πέσας εἰς Φλόγα.

Ratione habita seriei litterarum hoc loco agendum est de prov. κἄν αἰξ δάκοι ἄνδρα πονηρόν, quod tradunt Diog. 5.87 et Apost. 9.35. Von Leutsch adnotat: „Caprarum morsus, quum ipsae nunquam sine febre et maxime epilepsiae obnoxiae sint, noxii et exitiales putantur.... Hinc... nostrum proverbium.” Verum haec nihil huc pertinere arbitror, longeque aliam viam explicandi ineundam esse. Permulta sunt talia proverbia, velut κἄν ἐπὶ (lege ἀπὸ) τοῦ νεκροῦ κερδαίνειν, κἄν εἰς μαχαίραν (-ας) κυβιστεύειν, κἄν τοῖς λειψάνοις ἐνεστὶν εὐωχία, καὶ τυφλῷ δῆλον, καὶ βαίτυλον ἂν κατέπιες, κἄν μύρμηκι χολή, καὶ δρῦς μαινὰς ἐγένετο. Hoc ipsum his proverbiiis proprium est, quod aliquam speciem habent repugnantiae. Adagium κἄν αἰξ δάκοι ἄνδρα πονηρόν hoc igitur valet: quamquam capra mitis est indolis, virum tamen improbum illa etiam morderet. Eiusdem generis est, quod Palladas Anthol. Pal. 9.379 usurpat proverbium:

Φασὶ παροιμιαικῶς· κἄν ὅς δάκοι ἄνδρα πονηρόν,
ἀλλὰ τὸδ' οὐχ οὕτω Φημί προσῆκε λέγειν.
ἀλλὰ· δάκοι κἄν ὅς ἀγαθοῦς καὶ ἀπράγμονας ἄνδρας,
τὸν δὲ κακὸν δεδιῶς δῆξεται οὐδὲ δράκων.

Proverbium fuisse puto κἄν μῦς δάκοι ἄνδρα πονηρόν, nam suis morsus non ita insolitus.

Zen. 4.49 Κερκυραία μάστιξ. Hesych. s.v. Κορκυραία μάστιξ· δοκεῖ ἐκείνη χαλεπωτάτη εἶναι καὶ (lege κατὰ) παιδευομένων μάστιξ. Flagellum Coreyraeum acerrima verbera attulisse liquet

ex verbis, quae Lycurgus (Plut. Vit. X orat.) exclamavit, quum Athenienses ei vehementius invehenti obstreperent, ἡ Κερκυραία μάστιξ, ὡς πολλῶν ταλάντων εἰ ἀξία. Pretiosa quoque erant. Zenobius aliique memorant duplicia, Strabo 7.507 triplex, quod erat ἀνάθημα Κορκυραίων. Schol. ad Arist. Av. 1463 dicit in usum ea venisse propter continuas turbas; deinde locum laudat Aristotelis: ἐλεφαντίνας ἐποιήσαντο καὶ τῷ μεγέθει περιττάς· ὅθεν ἡ Κερκυραία ἐπεπόλασε μάστιξ καὶ εἰς παροιμίαν ἤλθε." Haec non cohaerent. Ante ὅθεν exciderunt talia, quibus Aristoteles exposuerat causas, ob quas flagellum Coreyraeum in usum venisset. Aristoteles tamen non a turbis illis originem videtur repetisse, sed a luxuria superbiaque. Quod apparet ex Zen. 4.49 et ex Hesychio: ὑπερηφάνους δὲ εὐπραγοῦντας τοὺς Κερκυραίους Φησὶν Ἀριστοτέλης [ποιεῖσθαι ἢ] γίνεσθαι. Ex quibus locus Aristotelis a Schol. in comici Avibus laudatus supplendus est.

Zen. 4.50 Κερκωπίζειν. Zen., B 537, Suid. D.V. 2.100 repetunt ab adulantibus animalibus; iidem atque Diog. 5.51, Ap. 9.64, G.C.L. 2.47 a voce Κέρκωψ, quod praestare iure dicunt. Explicat Diog. δολιεύεσθαι· ἐπὶ τῶν πανουργῶν, Cod. K δολιεύεσθαι καὶ ἀπατῶν (G.C.L. corrupte δουλεύεσθαι), Ap. ἀπατῶν καὶ δολιεύεσθαι. Unus D.V. 2.100 dissentit ἐπὶ τῶν κολακιστῶν explicans. Idem vero (1.3) prov. ἀγορὰ Κερκώπων ceteris consentientibus usurpari dicit ἐπὶ τῶν πονηρῶν καὶ κακῶν. Recte hoc explicatum esse probat Aesch. 2.40 ὅτι μὲν οὖν ἦν ποτ' ὁ Κέρκωψ ἢ τὸ κλούμενον παιπάλημα ἢ τὸ παλιμβόλον ἢ τὰ τοιαῦτα ῥήματα οὐκ ἤδη πρότερον· νῦν δ' ἐξηγητὴν τοῦτον λαβὼν τῆς ἀπάσης κκοκῆσις μεμάθηκα. Luc. Alex. § 4 καὶ ὄργανα ταῦτα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων αὐτίκα μάλ' α τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀκρότατος ἀπετελέσθη, ὑπὲρ τοὺς Κέρκωπας κτέ. Synesius Epist. 101 ad Pylaemenem: ἐτέρως δὲ οὐκ ἔστι πλουτεῖν ἐν ταῖς καθ' ὑμᾶς ἀγοραῖς μὴ πάντα μιγνύοντα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα δίκαια, καὶ Κέρκωπα ἀντ' ἐλευθέρου γινόμενον. Synes. de provid. Κερκώπειον παιπάλημα.

Ovid. Metam. 14.99 sqq.

Quippe deum genitor fraudem et periuria quondam
Cercopum exosus gentisque admissa dolosae
in deforme viros animal mutavit.

Superest ut ambiguum vocabuli sensum expediamus, quo usurpat Plut. de ad. et am. discr. 18, ubi Agis quidam Alexandro obiciens, quod scurrae dona dedisset, assentatione dicit: *ὁμολογῶ ἄχθεσθαι καὶ ἀγανακτεῖν ὄρων ὑμᾶς τοὺς ἐκ Διὸς γεγονότας ἅπαντας ὁμοίως κόλαξιν ἀνθρώποις καὶ καταγελάστοις χαίροντας* καὶ γὰρ Ἡρακλῆς Κέρκωψί τισι, καὶ Σειληνοῖς ὁ Διόνυσος ἐτέρπετο. Hoc loco probari posse videtur recte D.V. 2.100 *κερκωπίζειν* referre ad adulatōres. Si autem Silenos spectare statuimus ad adulatōres, Cercopes significantur verbis *καταγελάστοις* (*ἀνθρώποις*). Quod iure fieri intelligitur ex iis, quae Zen. 5.10, Nonn. *συναγωγῇ* κτέ. 39 p. 140 Mont. de Hercule tradunt: Cercopes, fratres duo nequam, monitos a matre, ne propter maleficia in aliquem hirsutum podicem habentem inciderent, poenasque darent, Herculem invenisse dormientem, armaque eius aspicientes in manifesto scelere deprehensos et ab eo pedibus baculo suspensos, humeroque impositos podicem eius hirsutum spectasse et hac de re loquentes risum Herculi movisse. Itaque explicatio, quam praebet D.V. 2.100, originem debere videtur iis, qui falso censerent repetendum esse proverbium ab animalibus adulantibus.

Nequitia Cercopum praecipue in furtis versabatur. Liban. Ep. 1321 *ὁ δὲ Κέρκωψ ἐκεῖνος ὁ τὸν Ἀρτέμιον σκυλεύσας αὐθις Φύρει τὴν πόλιν κτέ.* Athenis erat ἀγορὰ Κερκόπων, ἐνθα τὰ κλοπιμαῖα ἐπωλοῦντο. Eustath. ad Hom. Od. β. 7, κ. 552, Galenus ad Hipp. Epid., Hesych. s.v., Diog. Laert. 9.114.

B 537 ἀπὸ τῶν προσαινόντων (lege προσαινόντων) τῇ κέρκω ζῶων. Pergit de Cercopibus dicens *λιθωθῆναι αὐτοὺς, καὶ Ἡρακλεῖ δὲ ἐνοχλήσαντας, ὅτε ἐν Ὀμφάλῃ (lege Ὀμφάλῃς) ἦν, κολασθῆναι καὶ εἰς πιθήκους δὲ αὐτοὺς μεταβάλλειν (lege μεταβαλεῖν).*

Zen. 4.52 *κεστρεὺς νηστεύει*. Diog. 5.53 ἐπὶ τῶν *λαιμάργων*, ὑποκρινομένων δὲ νηστεύειν. Zen., B 539, D.V. 3.1, Apost. 9.76, G.C.M. 3.95 ἐπὶ τῶν (πάνυ) *λαιμάργων*. *Idem* itemque C 292, Suid. 8.57, Plut. 1.8 ἐπὶ τῶν *δικαιοπραγούντων* (*δικαιοπραγία βιούντων*) μέν, οὐδὲν δὲ πλέον ἐκ τῆς *δικαιοσύνης ἀποφερομένων* (Plut. ἐπιφερ.).

Haec saltem explicatio probatur Liban. Ep. 335, qua Clematium quendam laudem, plausum, admirationem nactum esse scribit. Eius nomine solo nulli non in memoriam revocantur ὁ θεῖος ἄρχων, καὶ ἡ πενία, καὶ πλοῦτος ὁ παροφθείας, καὶ πόλεις εὖ πράττουσαι καὶ πάντα δὴ τὰ σά. Σκόπει μέντοι, μὴ *κεστρεὺς νηστεύης*, καὶ σε πρὸς λίμον ὁ κρότος *παραπέμφη* καὶ πατήρ γενόμενος αἰτούμενος ὑπὸ τῶν παιδῶν οὐσίαν μηδὲν ἔχης, πλὴν καλλῆς *διηγήσεως*.

Ceterum mugilem omnium piscium voracissimum esse testatur Arist. H.A. 8.4.2 *λαίμαργος* δὲ μάλιστα τῶν *ἰχθύων* ἐστὶν ὁ *κεστρεὺς* καὶ ἄπλητος· διὸ ἡ κοιλία περιτείνεται. Apud Zenobium ὡς ἐκ τούτου τοὺς *κεχηνότας* καὶ *πίνοντας* *κεστρεῖς* ἔλεγον, ὡς *λαιμάργους*, corrigendum esse *πεινῶντας* iam Alberti ad Hesychium monuit. Hesychius his Zenobii verbis addit Athenienses hoc nomine designatos fuisse.

Zen. 4.58 *Κοροΐβου ἡλιθιώτερος*. Τινὲς δὲ οὕτως (nam sic legendum est pro τοῦτον hoc loco et B 549, vel οὕτως τοῦτον) ἀνκίσθητόν *Φατι* γεγυμέναι, ὡς καὶ τὰ κύματα τῆς *θαλάσσης ἀριθμεῖν*.

Zen 4.63 *Κριὸς τροφεὶ' ἀπέτισεν*. Recte hoc explicant ἐπὶ τῶν ἀχαρίστων. Zenobius his subicit τοῖς εὖ προσδιατεθείσι. Legendum est τοῖς εὐμενῶς διατεθείσι.

Diog. 5.62 *κριὸς τὰ τροφεῖα*. Sic enim von Leutsch scripsit pro iis, quae codex MS praebet *κριοῦ τροφεῖα*. „Κριοῦ superest fortasse e proverbio, quod excidit *κριοῦ διακονία*, de quo v. Hesych., Phot., Suidas. τὰ adieci e Zenobio, Macario.” Sine causa haec verba tentata esse liquet e loco Liban. de

vita sua 1.14 B: ἀνθρώπιον ἐν Κυζίκου μισρὸν τε καὶ ἀχαρίστον, κριοῦ δὲ τροφεῖα κατὰ τὴν παροιμίαν ἀποτίνου. Conf. Lib. Ep. 716.

Zen. 4.66 κωφότερος κίχλης. Ambigitur, quid hoc loco valeat κωφός. Apost. 10.33, G.C.L. 2.49 παρόσον ἀφωνον τὸ ζῶον. Photius ex Eubuli Dionysio citat ἀφωνότερος κίχλης. Retulerunt igitur, ut videtur, non ad avem, sed ad piscem, de quo vid. Arist. H.A. 8.13 (15). Sic apte comparari potest cum proverbio ἀφωνότερος ἰχθύων, quod usurpat Luc. Gall. 1, adv. ind. 16. Aliter sentit Erasmus: ἡκωφότερος κίχλης, i. e. surdior turdo. Zenodotus ex Eubuli Dionysio citat. Adscribit surditatem huic avi peculiarem, cum sit loquacissima vel proverbio teste. Unde concinne dicetur in eos, qui perpetuo blaterantes ipsi non auscultant, quod vicissim ab aliis dicatur, quod vicium in multis licet deprehendere." Quibus conferri potest ἀφωνότερος πέρδικος. Ἐφωνότερος τῶν τοφιστῶν (Luc. Iov. trag. § 14) van Herwerden absurde corruptum esse ex ἀφωνότερος τῶν ἰχθύων ostendit in libro, qui inscribitur: Plutarchea et Luciana.

Loci desunt, quibus haec quaestio absolvatur.

Zen. 4.68 κωφότερος τοῦ Τορωναίου λιμένος· λιμὴν ἐστὶ περὶ Τορώνην τῆς Θράκης· στενὰς δὲ ἔχει καὶ μακρὰς τὰς ἀπὸ τοῦ πελάγους κατάρσεις, ὡς μὴ ἀκούεσθαι τοῖς ἐν αὐτῷ τὸν τῆς θαλάττης ἦχον. Et ceteri talia praebent. Plut. 1.91 λιμὴν ἐστὶ καλούμενος περὶ Τορώνην. Lege κωφός καλούμενος Perspicuum est grammaticos appellationem κωφός λιμὴν inde repetere, quod non audiretur in Toronaeorum portu maris strepitus. Hoc absurdum est. Quod monuisse satis est. Quid in talibus valeat vocabulum κωφός, apparet ex his locutionibus: κωφὸν κῦμα (Hom. II. 14.16), κωφὸν καὶ ἄβρομον (Ap. Rhod. 4.153), ἐν ἀκλύστῳ λιμένι καὶ κωφῷ (Plut. phil. e. c. pr. 3), κωφὸν βέλος (Hom. II. λ. 390), Hesych. s.v. κωφεῦσαι . . . ἡσυχάσαι, σιωπήσαι, s.v. κωφόν· τὸν βοῖζον μὴ ποιῶντα, s.v.

κύματι κωφῶ, τῶ μὴ ἤχοῦντι, ἀλλ' ἀρχομένῳ μεγεθοῦσθαι. Conf. Pollux 1.109. Κωφὸν λιμένα pro Κολοφώνων λιμένα feliciter Thucydidi 5.2.2 reddidit Pluygers.

Zen. 4.71 Κυζικηνοὶ στατήρες· διεβεβόητο οὗτοι ὡς εὖ κεχα-
ραγμένοι. Diog. 5.66 ἐπὶ τῶν εὖ κεχαραγμένων στατήρων·
διαβόητοι γὰρ οὗτοι· [ὁμοία τῆ· λύκος περὶ Φρέαρ χορεύει.]
Von Leutsch adnotat: „οὗτοι] seqq. e b adieci.” Adicere
non debebat, quia huc non pertinent. Hoc enim proverbium
explicatur Zen. 4.100 ἐπὶ τῶν ἀσχολουμένων περὶ τι μάτην,
Diog. 6.21, B 615, Ap. 10.86, Suid. 9.62 ἐπὶ τῶν πονούντων
περὶ τι μάτην (Hesych. . . . περὶ τι τῶν ματαίων), G.C. 2.95
ἐπὶ πῶν μάτην πονούντων. Diog. 6.21 huic eundem sensum
subesse dicit atque adagio κύων παρ' ἐντέροις, quod Diog. 5.67^a,
B 563, Ap. 10.25 explicant ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων ἀπολαύειν
τῶν προκειμένων (Mac. 5.39 . . . τῶν παρόντων, Suid. 9.17 . . .
τῶν παρακειμένων). Itaque idem est utriusque proverbii usus.
Hinc liquet in Cod. b verba ὁμοία τῆ· Λύκος περὶ Φρέαρ χορεύει
adscripta olim proverbio κύων παρ' ἐντέροις loco suo mota esse.
Dictum esse proverbium videtur de cane, qui intestina, quam-
quam prope abest, frustra petit, sicut λύκος περὶ Φρέαρ χορεύων
sitim explere non potest, quamquam aqua abundat puteus.
Aliena de intestinis addit Mac. 5.39 ἀχρηστα γὰρ ταῦτα
καὶ δύσβρωτα καὶ δυσκατάποτα τοῖς κυσί, itemque Suid. 9.17
ἢ ἐπὶ τῶν ἀχρήστων σφόδρα καὶ ἀνωφελῶν· δύσβρωτα γὰρ τῶ
κυνὶ καὶ δυσκατάποτα. Quibus nihil magis falsum esse potest.
Spectare haec verba non ad intestina videntur, sed ad
alia canibus inutilia. Conf. Diog. Laert. 6.45 κύων τεύτλια
οὐκ ἐσθίει et Apost. 10.30^a. Von Leutsch male tentavit
G.C. 2.95 λύκος μάτην χανόν· ἢ λύκος περὶ Φρέαρ χορεύει.
Nullo iure expunxit μάτην. Lucian. Gall. § 11 εἰσῆειν οὖν
μάτην λύκος χανὸν παρὰ μικρόν. Praeterea perperam legit
καὶ ἢ λύκος κτέ. Bene censuit καὶ requiri. Non autem exci-
dit καὶ, sed latet in supervacuo ἢ. Legi igitur oportet καὶ
Λύκος περὶ Φρέαρ χορεύει.

Zen. 4.78 κλαίει ὁ νικήσας, ὁ δὲ νικηθεὶς ἀπόλωλεν. Erasmus tacite invertit ordinem κλαίει ὁ νικηθεὶς, ὁ δὲ νικήσας ἀπόλωλεν. Recte, ut apparet ex loco infra citando. Hanc formam interpretes quoque novisse probant ea, quae addunt de Philippi victoria apud Chaeroneam, deque morte eius post duos annos. Quod memorant oraculum Sibyllae, id traditur Plut. Vit. Dem. 19 ex Sibyllinis:

τῆς ἐπὶ Θερμώδοντι μάχης ἀπάνευθε γενοίμην
αἰετὸς ἐν νεφέεσσι καὶ ἠέρι θηήσασθαι.
κλαίει ὁ νικηθεὶς, ὁ δὲ νικήσας ἀπόλωλεν.

Pro ἀπάνευθε legendum esse conicio ἐπάνωθι. Id recte fieri probatur alio oraculo, quod ex Duride citat Plut. l. 1.

τὴν ἐπὶ Θερμώδοντι μάχην μένε, μαμμέλαν ὄρνι,
τηγεί τοι κρέα πολλὰ παρέσσεται ἀνθρώπεια.

Thermodon memoratur etiam in Bacidis versibus de pugna Plataeensi

τὴν δ' ἐπὶ Θερμώδοντι καὶ Ἄσωπῳ λεχεποίῃ
Ἑλλήνων σύνοδον καὶ βαρβαρόφωνον ἰυγὴν,
τῇ πολλοὶ πετέονται ὑπὲρ Λάχεσιν τε μόρον τε
τοξοφόρων Μήδων, ὅταν αἰσιμον ἡμαρ ἐπέλθῃ.

Zen. 4.82 κακοῦ κόρακος κακὸν ὄον (ἔφω addit Diog. 5.39) ἐπὶ τῶν πονηρῶν πονηρὰ ποιοῦντων. Duae explicationes contra mentem scriptoris in unam contractae sunt. Fortasse ad ἐπὶ τῶν πονηρῶν a scriba adscripta sunt ex alius explicatione illa πονηρὰ ποιοῦντων. Itaque separanda sunt. Apost. 9.20 συνετὸς ἀνὴρ κεχρῆσθαι πράγματιν ἱκανός. Legendum est καὶ χρῆσθαι πράγματιν ἱκανός.

Zen. 4.91 Λήμνιον κακόν. Interpretes hoc repetunt a duabus caedibus, quarum unam in mulieres ex Attica raptas earumque liberos, qui negotia facescebant patribus, a Lemniis, alteram in maritos eorumque e Thracia petitas pellices ab uxoribus propter gravem odorem neglectis perpetrata esse

narrant. Hanc solam memorant B 588, C 311, G.C.M. 4.13, Apoll. 1.9.17. Conf. Diog. 6.2, Mac. 5.60.

Utriusque caedis mentionem facit et Herodotus, sed inverso ordine, quod ad tempus attinet: ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ τοῦ προτέρου τούτων, τὸ ἐργάσαντο αἱ γυναῖκες τοὺς ἄμα θόαντι ἄνδρας σφετέρους ἀποκτείνασαι, νενόμισται ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ σχέτλια ἔργα πάντα Λήμνια καλέσθαι.

Ad proverb. Λημνία χειρὶ, quod repetitur ab eadem caede, de raptu mulierum Thraciarum scribunt Cod. Ars. Paris. et ed. Apost. Pant. διέβαινον οὖν εἰς τὴν Θράκην διαπέμποντες καὶ σημεϊούμενοι (περιέποντες καὶ σημώμενοι τὰ Schol. Venet.) τὰς ἐνταῦθα. Legendum est καὶ σινόμενοι τὰς ἐνταῦθα.

Zen. 4.93 λιμοῦ πεδίου. Bekker Anecd. 278.4 ὄνομα τόπου· ἀφορίας γενομένης πεδίου κατὰ χρησμὸν ἀνέθεσαν τῇ εἰρεσιῶνῃ, ὃν καταφεύγοντα ταῖς πλατάνοις ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος λιμοῦ πεδίου ἐκάλεσαν. Explicatio mutila, ut videtur. Sub ὃν καταφεύγοντα latere videtur ὃ καταφυτεύσαντες.

Zen. 4.94 λιμῶ Μήλιω. Suid., C 313 λιμὸς Μηλιαῖος. In explicationibus Apost. 10.70 et Suidae multa sunt confusa. Narrant expugnationem Meli insulae, at perverse addunt Μῆλος δὲ πόλις Θεσσαλίας. Suidas dicit Niciam ab Atheniensibus missum esse κατ' ἀποστάντων, Apost. κατὰ πάντων, quod quo pacto e καταστάντων (superser. litt. π) i. e. κατ' ἀποστάντων corruptum sit, apparet. Niciam deinde falso dicunt Melum subegisse διὰ τὸ ἀποστῆναι αὐτῶν πρὶν ὑποτελεῖν οὖσαν. Plus auctoritatis, quam Apostolio, tribuimus Thucydidi, a quo (2.9) in sociorum numerum referuntur πᾶσαι αἱ ἄλλαι Κυκλάδες πλὴν Μήλου καὶ Θήρας. Eodem (5.111) auctore legati Athenienses Meliis suadent πόλεως τῆς μεγίστης ἡσᾶσθαι μέτρια προκαλουμένης ξυμμάχους γένεσθαι ἔχοντας τὴν ὑμέτερον αὐτῶν ὑποτελεῖς. Fallitur etiam Apostolius tradens Niciam cum machinis tum fame coactos Melios subegisse. Thucydides 3.91 Niciam cona-

tum esse dicit Melios cogere, ut ad Atheniensium partes transirent; ὡς δὲ αὐτοῖς διηγουμένης τῆς γῆς οὐ προσηχάρον ἄραντες ἐκ τῆς Μήλου αὐτοὶ μὲν ἔπλευσαν εἰς Ὀρωπιον. Ab hac expeditione proverbium repeti non potest. Libro 5.84—116 idem rerum auctor diuturnum obsidium Meli enarrat: οἱ δὲ Μήλιοι Λακεδαιμονίων μὲν εἰσιν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων οὐκ ἤβελον ὑπακούειν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι νησιῶται, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οὐδετέρων ὄντες ἡσύχαζον, ἔπειτα ὡς αὐτοὺς ἠνάγκαζον οἱ Ἀθηναῖοι διαδύντες τὴν γῆν ἐς πόλεμον κατέστησαν. Dicit Athenienses ducibus Cleomede et Tisia Melum obsedis, adversusque Melios bis eruptos exercitum duce Philocrate subsidio venisse, quo adducerentur Melii, ut se dederent κατὰ κράτος ἤδη πολιορκούμενοι γενομένης καὶ προδοσίας τινὸς ἀφ' ἑαυτῶν. Vi et proditione Melus cecidit. Duas autem eruptiones Thucydides memorat, quarum post alteram Melii ἐστυγνόμενοι σιτόν τε καὶ ὄσα πλεῖστα ἐδύναντο χρήσιμα ἀναχωρήσαντες ἡσύχαζον. Ex quibus intelligitur ad hoc obsidium referendum esse proverbium. Niciae vero, quem Apostolius ducem fuisse tradit, mentionem non facit Thucydides, sed Tisiae. Corruptum tamen non esse videtur nomen Niciae, sed confusae sunt duae expeditiones. Pergit sic Apostolius: οἱ δὲ Μήλιοι πολιορκούμενοι λιμῶ ὑπὸ Ἀθηναίων ἐπέισθησαν καὶ προδεδώκασιν ἑαυτούς. Pro ἐπέισθησαν legendum esse ἐπιέσθησαν vel coeco apparet. Quamquam Thucydides de proditione mentionem fecit, Apostolius dicere non poterat: οἱ δὲ Μήλιοι . . . . . προδεδώκασιν ἑαυτούς. Voluit dicere παραδεδώκασιν ἑαυτούς.

Zen. 5.5. Λοκρικὸς βοῦς ἐπὶ τῶν εὐτελῶν. C 314 corrupte ἐπὶ τῶν εὐγενῶν. Zenobius, aliique narrant Locros sacra aliquando facturos hostiae penuria bovem fecisse e fico, cui pedum loco sarmenta subiecerint. Zen. 5.22 dicit tale sacrificium Herculi factum esse Athenis, idque mali, cui sex sarmenta pedum cornuumque loco addita essent, formam bovis referentis. Zenob. σικύοις ὑποθέντες ξύλα μικρὰ καὶ σχηματίζαντες βοῦν, οὕτω τὸ θεῖον ἐθεράπευσαν. Pro σικύοις legendum est σικύω.

Itemque apud Plutarchum. Apud V. 2.62 excidit. Pro οὗτω in Zenob., Diog. 6.23, Ap. 10.78, V. 2.62 legendum est τούτω, quod praebet Plutarchus.

Zen. 5.12 μία χελιδὼν ἕαρ οὐ ποιεῖ.... βούλεται δὲ εἰπεῖν ὅτι μία ἡμέρα οὐκ ἔσ' εἰς γνῶσιν ἐμβαλεῖν ἢ εἰς ἀμαθίαν. Itemque fere explicant B 634, Cod. K, Ap. 11.63 μία ἡμέρα οὐ ποιεῖ τὸν σόφον εἰς τελείωσιν ἐμβαλεῖν (οὐδὲ εἰς ἀμαθίαν addit Hesych.). Omnes igitur consentiunt praeter unum auctorem Cod. C 340, cuius explicatio aliquantum a ceteris differt. Hic enim usurpatum esse dicit proverbium ἐπὶ τῶν σπανίως Φαινομένων. Recte eum interpretatum esse apparet e compluribus locis. Teles ap. Stob. floril. 97.31 γέγονεν ἐλεύθερος, δοῦλον εὐθύς ἐπιθυμεῖ κτήσασθαι· γέγονε τοῦτ' αὐτῷ, ἕτερον προσσπεύδει κτήσασθαι· μία γάρ. Φησί, χελιδῶν ἕαρ οὐ ποιεῖ. Greg. Naz. Or. 39.14 p. 633 A, Bill. ἀλλ' οὐ νόμος ἐκκλησίας τὸ σπάνιον· εἴπερ μὴδὲ μία χελιδῶν ἕαρ ποιεῖ μὴδὲ γραμμὴ μία τὸν γεωμέτρη, ἢ πλοῦς εἰς τὸν θελάττιον. Conf. eiusd. carm. 8.242 (156 Bill.). Lib. Ep. 754 Maximum quendam excitat, ut oratoris Albanii studio favere pergat. Neque solum Albanii, sed etiam multorum aliorum, ὡς ἂν μὴ τις ἡμᾶς τῇ ἀπὸ τῆς μιᾶς χελιδῶνος παροιμίᾳ βάλ्लη· πολλοὺς δὲ ἔχεις δυναμένους, εἰ δέξαιντο μᾶστιγα, δραμεῖν· οὗς εἰ κινήσεις, πυργώσαις ἡμῖν τὴν τέχνην.

In hos locos non cadit ceterorum explicatio. Unde tamen non sequitur eam falsam esse. At suspicio oritur. Nec iniuria, ut videbimus. Nam auctores App. 3.96, et Cod. C 341 servarunt nobis proverbium μία ἡμέρα σόφον οὐ ποιεῖ. Huic proverbio, quod non explicant, optime respondere explicationem supra allatam, quam omnes uno C excepto ad prov. μία χελιδῶν ἕαρ οὐ ποιεῖ pertinere dicant, luce clarius est. Vitium inde repeto, quod scribae oculo a prov. μία χελιδῶν κτέ. aberrante ad prov. μία ἡμέρα κτέ. lacuna orta est.

Zen. 5.18, G.C.M. 4.41 *μη κίνει Καμάριαν· λίμνη, ἣν ἀπηγόρευεν ὁ χρησμὸς μετοχετεῦσαι· οἱ δὲ χρησαμένου παρακούσαντες ἐβλάβησαν. Lege οἱ δὲ χρησάμενοι κτέ.*

Zen. 5.16 *Μᾶλλον ὁ Φρύξ. Apostolio auctore septem virorum sapientium a Croeso rege rogatorum, τίς τῶν σοφῶν εὐδαιμονέστατος, οἱ μὲν ἀπεκρίναντο τὰ ἄγρια ζῶα. Absurde hoc responsum esset. Verba τῶν σοφῶν corrupta esse videntur. Aequè mendose Arsen. et ed. Apost. Pant. τί τῶν ζώων κτέ. Ex probato Aesopi responso apparet Croesum ipsum felicem praedicari voluisse. Rogavit igitur, τίς τῶν ὄντων κτέ., quod habet Suidas, vel τίς τῶν ζώντων κτέ. Aesopi responsum hoc est: τοσοῦτον, εἶπεν, ὑπερέχειν τῶν ἄλλων, ὅσον θάλασσα ποταμῶν. Legendum est ὑπερέχεις κτέ.*

Zen. 4.25 *νόμος καὶ χώρα... Μαζούσιος δὲ γυναικὶ οὐ μίγνυται, εἰ μὴ πολεμίαν ἔλῃ. Recte Schneidewin: „dubitari potest, utrum haec verba de Mazusio an de Amazonibus dicta fuerint.” Nam pari modo B 680 de Amazonibus scribit: παρ’ Ἀμάζοσιν οὐδεμία γαμεῖται, ἐὰν μὴ πολέμιον ἀνέλῃ. Herod. 4.117 itidem: πρὶν ἂν τῶν πολεμίαν ἄνδρα ἀποκτείνῃ. Etiam ultima Zenobii verba corrupta esse liquet et pro iis legendum εἰ μὴ πολέμιον ἀνέλῃ. Origo vitii in aperto est. B 680 δαίννυνται mendose pro δέονται et ταῦτα χρῶνται τροφῇ pro ταύτῃ χρῶνται τῇ τροφῇ.*

Zen. 5.27 *ξάινεις εἰς πῦρ. Auctor Cod. B. spectare hoc dicit ad eos, qui operam perdant, Ap. 6.72 ad eos, qui agendo vel dicendo sibi ipsi noceant. Utramque explicationem tradit C 151; in unam absurdam contraxisse videntur Zen. et Mac. 3.61 ἐπὶ τῶν μάτην κακοπαθούντων, D.V. 2.61 ἐπὶ τῶν μάτην, πουούντων κακοπαθεία, Suid. 6.16 ἐπὶ τῶν καθ’ αὐτῶν τι πραττόντων μάτην ἢ λεγόντων. Suid., B., D.V. comparant prov. κατὰ πετρῶν σπείρειν, εἰς οὐρανὸν τοξεύειν, νεφέλας ξάινειν, τὸν λέοντα ξυρᾶν, dicta de iis, quae perfici nequeunt, vel de*

iis, qui ea aggrediuntur. Ultimum tamen etiam aliter explicatur, de iis scil. qui agendo aliquid ipsi sibi nocent. Quam explicationem quamquam arte cum priori cohaereat, locis tamen veterum non probari in adnotatione ad Zen. 1.46 vidimus. Unde sequitur explicationem Cod. B supra allatam magis probabilem esse. Confirmant eam loci complures. Plato de legib. 780 C dicit *συσσίτια* virorum facile institutum iri, quum Spartaе necessitate quadam orta adhuc vigerent; si quis autem etiam mulieribus convivium publica habenda esse lege vellet iubere, eum rem perfecturum non esse: τὸ δ' ἐξῆς τοῦτω, πεφυκός τε ὀρθῶς ἂν γίνεσθαι γιγνόμενον, οὐν τε οὐδαμῆ γιγνόμενον, ὀλίγου τε ποιῶν τὸν νομοθέτην, τὸ τῶν παιζόντων, εἰς πῦρ ξαίνειν, καὶ μυρία ἕτερα τοιαῦτα ἀνήνυτα ποιοῦντα δρᾶν, οὐ ῥᾶδιον οὔτ' εἰπεῖν, οὔτ' εἰπόντα ἀποτελεῖν. Aristid. ὑπὲρ τῶν τεττ. p. 377 Iebb ἐληλύθεισ δὲ ἄρα σαυτὸν ἀπάσαις ταῖς παροιμίαις ἐνεχόμενος, εἰς πῦρ ξαίνων καὶ λίθον ἔψων καὶ σπεύρων τὰς πέτρας. Aristaen. 2.20 p. 723 ἐμοὶ προσλαλῶν εἰς πῦρ ξαίνεισ, γύργαθον Φυσᾶσ, σπόγγα πάτταλον κρούεισ. Isid. Pelus. Ep. 3.67 παῦσαι ματαιοπονῶν καὶ λιθίσπα σμήχων, καὶ εἰς πῦρ ξαίνων, καὶ λίθον ἔψων.

Zen. 5.33. οὐκ ἄνευ γε Θησέωσ. Meleager aprum Calydonium interfecit. Pellem dono dedit Atalantae, quae prima sagitta feram transfixerat. Thestii filii mulierem non dignam habentes, cui praemium illud daretur, ademerunt. Quos Meleager iratus interfecit, τὸ δὲ δέρας Ἀταλάντη ἔδωκεν. Von Leutsch: „vulgo δέδωκεν: correxit Finckhius ex Apollodoro.” Vulgatam lectionem ortam esse puto ex ἈΕΔΩΚΕΝ, i. e. ἀπέδωκεν. Hoc verbum Zenobius requirit.

Zen. 5.39 ὄνου παρακύψεωσ..... ὄνοσ δὲ παρκίον, ἀκολουθοῦντοσ ἀμελῶσ τοῦ ὄνηλάτου, παρακύψασ διὰ τῆσ θυρίδοσ ἀνεσόβησε τὰσ ὄρνιθασ, † καὶ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ συνέτριψαν σκευή. Von Leutsch: „obelum apposui: aut e C scribendum αἰ δὲ ἀναπτάσαι, aut e Suida καὶ..... συνέτριψε.” Simpliciter pro

καὶ legendum esse αἴ videtur. (Conf. Bast. Comm. pal. tab. 3.14, 6.8,9). B 740 legendum est οἱ μὲν Φασιν ἀπὸ κεραμέως, οἱ δὲ ἀπὸ κοροπλάθου, ἄλλοι δὲ ἀφ' ἴστου (pro ἐπὶ κ., ἐπὶ κουροπλάθου, ἐφ' ἴστου).

Explicatur adagium ἐπὶ τῶν μάτην (καταγελάστως Zenob., B, Suid.) συκοφαντουμένων (ἐγκαλουμένων C). Huic explicationi non respondent ea, quae narrant interpretes de asinario. Quorum tamen divinationibus non multum tribuendum est. Multo meliora Lucianus suppeditat, qui Asin. 45 proverbium usurpat. Hortorum enim quidam custos fugiens in arca se condit, asinusque eius in summam domus partem portatur. Milites, qui eum persequuntur, magistratum opem petunt. Hi omnes domo exire iubent. Illi, qui domum habitant, egrediuntur, nullumque inesse praeter se aiunt. Milites contrarium asseverant. Deinde Lucianus asinum haec narrantem facit: «βουλόμενος μαθεῖν, τίνες εἶεν οἱ βιῶντες, διακύπτω ἄνωθεν κάτω διὰ τῆς θυρίδος· οἱ δὲ με ἰδόντες εὐθύς ἀνέκραγον· οἱ δὲ ἐαλώκεσαν ψευδῆ λέγοντες. Et porro: πάντες δὲ ἄσβεστον ἐγέλων ἐπὶ τῷ μνηύσαντι ἐκ τῶν ὑπερώων, καὶ προδόντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην, κᾶκτοτε ἐξ ἐμοῦ πρώτου ἦλθεν εἰς ἀνθρώπους ὁ λόγος οὗτος· Ἐξ ὄνου παρακύψεως. Dictum est hoc loco de quodam, qui ridiculo modo denunciatus est. Suspicio inde oritur integram proverbii formam fuisse ἐξ ὄνου παρακύψεως, idque dictum fuisse ἐπὶ τῶν καταγελάστως μνηυομένων.

Zen. 5.50 οἱ Κρήτες τὴν θυσίαν. Auctoribus Zen., B 719 et Suida Agamemnon tempestate delatus ad Cretam naves appulit, ut sacra faceret. His nondum peractis comperit naves incensas esse. Quare sacra non perficit, sed confestim se ad litus confert, quo unam tantum navem invenit incolmem. Qua soluta incolis mala imprecatur. Zen. πολλὰ καταρασάμενον τοῖς τὴν χώραν οἰκοῦσιν. B κατηράσατο τοῖς τὴν πόλιν οἰκοῦσιν, Suidas τοῖς ἐγχωρίοις ἐπαρασάμενος. Cur incolas execratus est Agamemnon? Quoniam hi naves incenderant, quod apparet etiam ex ipso proverbio. Perperam igitur cap-

tivos id fecisse dicunt interpretes. Zen., Suidas ἐν τούτῳ δὲ οἱ αἰχμαλώτοι τὰς ναῦς ἐνέπρησαν. B 719 ἐπειδὴ ἤκουσεν ἑαυτοῦ τὰς ναῦς ἐμπρῆσαι τοὺς αἰχμαλώτους. Apud Zen. et Suid. pro αἰχμαλώτοι legendum est αἰγιαλίται et pro αἰχμηκλώτους apud B αἰγιαλίτας. Conf. Suidae verba: ἦλθεν εἰς τὸν αἰγιαλόν.

Zen. 5.52 ὅπου αἱ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλουσι. Zen., B 721, Diog. 7.7, Ap. 12.96, Suid. 11.6, D.V. 3.48 cervos dicunt in locis asperis et inviis cornua amittere, usurparique adagium ἐπὶ τῶν ἐργώδεις τὰς διατριβὰς ποιουμένων. Una voce addita G.C. 3.21 ἐπὶ τῶν ἐργώδεις εὐρεῖν τὰς διατριβὰς ποιουμένων. Mac. 6.44 ἐπὶ τῶν πανωλεθρία διαφθειρομένων. Maximum igitur est discrimen. Compluries usurpatur adagium, vel potius attingitur. Arist. H. A. 9.6.1 ἀποβάλλει δὲ καὶ τὰ κέρατα ἐν τόποις χαλεποῖς καὶ δυσεξευρέτοις· ἔθεν καὶ ἡ παροιμία γέγονεν, οὗ αἱ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλουσι· ὥσπερ γὰρ ὄπλα ἀποβεβληκυῖαι φυλάττονται ὀρθῶσαι. Conf. Plut. Symp. 7.2. Aelian. N.A. 6.5 οἱ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλοντες εἰσδύονται παρελθόντες εἰς λόχμας τοὺς ἐπιόντας σφίσι φυλαττόμενοι, καὶ εἰκότως· ἔρημοι γὰρ τῶν ἀμυντηρίων ὄντες ἀφῆρησθαι καὶ τὴν ἀλκὴν πεπιστεύκασιν ἐν τῷ τέως. Plut. de Pyth. orac. XIX narrat Proclum, Epidauri tyrannum Timarchum in sporta inclusum in mare deiecis, rebusque in peius mutatis oraculum de fuga et exilio consuluisse; ἀνεῖλεν οὖν ὁ θεὸς διδόναι Προκλεῖ φυγὴν καὶ μετὰστασιν, ὅπου τὸν Φορμὸν ἐκέλευσε καταθέσθαι τὸν Λίγινῆτην ξένον, ἢ ὅπου τὸ κέρας ἀποβάλλει ὁ ἔλαφος· συνεῖς οὖν ὁ τύραννος, ὅτι κελεύει καταποντίζειν αὐτὸν ἢ κατορύττειν ὁ θεός (οἱ γὰρ ἔλαφοι κατορύττουσι καὶ ἀφανίζουσι κατὰ γῆς, ὅταν ἐκπέσῃ τὸ κέρας) ἐπέσχεεν ὀλίγον χρόνον κτῆ.

Ex his locis clare apparet nihil aliud adagio significari, nisi loca aspera et invia, difficiliaque inventu. Itaque omnes explicationes fortasse spectant ad proverbium in certo verborum contextu collocato. Zenobius aliique usurpari dicunt: de iis, qui ibi versantur, ὅπου αἱ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλουσι (i. e.

in locis asperis et inviis); G.C. 3.21 de iis, qui se contulerunt eo, ὅπου κτλ. (i. e. ad loca difficilia inventu); Mac. 6.44 de iis, qui ne penitus interirent eo confugerunt, ὅπου κτλ. Non credendum est von Leutsch ad Zen. 5.52 adnotanti: „videtur verbum e proverbio excidisse: Thomas enim in versione loci Aristotelici: vade, ubi cervi cett.” Apud Suidam roganti ποῦ γε δὴ; responsum esse videtur: ὅπου αἱ ἔλλαφοι κτλ. Sic igitur legendum est pro ὅπου γε δὴ ὅπου αἱ ἔλλαφοι κτέ.

Zen. 5.62 πάντα κάλων σεῖε. Zen., B 756, G.C.L. 3.4, Ap. 13.88, Hesych., Suid. 11.61 ἐπὶ τῶν πάσῃ χρωμένων προθυμίᾳ. Mac. 7.4 haec verba adiungit proverbio πάντα κάλων κινεῖ. Dicitur etiam πάντα κάλων ἐξιέναι, ἐφιέναι, τείνειν, ἐκτείνειν. Aliquantulum ab iis dissentit C 287 πάντα κάλων κινεῖν explicans ἀντὶ τοῦ πάντα τρόπου ποιεῖν, ἐπὶ τῶν ἀπορούτων. Illam explicationem multo latius patere in aperto est. Haec tamen quoque cadit in duos locos, Arist. Equ. 756 ubi isiciarius et Paphlagon iurgio exorto populum arbitrum capiunt. Isiciarius tamen poscit, ut non solito loco concionem habeat. Quod populus quum sese facturum esse negat, isiciarius exclamat se periisse. Chorus eum alloquitur:

νῦν δὴ σε πάντα δεῖ κάλων ἐξιέναι σεαυτοῦ
καὶ λῆμα θούριον φορεῖν καὶ λόγους ἀφύκτους
ἵτοισι τόνδ' ὑπερβαλεῖ.

Plato Protag. 338 A Hippias Socrati suadet ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἡνίκας τοῖς λόγοις. Protagorae contra μὴ πάντα κάλων ἐκτείναντα, ἰούριξ ἐφέντα, Φεύγειν εἰς τὸ πέλαγος τῶν λόγων.

His locis tamen et ceterorum explicatio apta est, quae sola cadit in permultos locos. Eurip. Med. 278, ubi Medea iussa Corinthum relinquere conqueritur: ἐχθροὶ γὰρ ἐξιᾶσι πάντα δὴ κάλων. Eurip. H.F. 837 Iris Lyssam excitans ad summum infestandi Herculis studium dicit Φόνιον ἐξίει κάλων. Luc. Seyth. 11 οὐχ ἔδρας τόνυν, οὐδ' ἀμβολᾶς ἔργον, ὡς ὁ Κεῖος Φησὶν, ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν κάλων κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοιοῦτοι γένοιντο. Luc. Alex. 57 vir

quidam, qui ad mortem destinatus evaserat, dicit τὸν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἀπεκορυσσόμεν κῦτῶ, καὶ πάντα κάλων ἐκίνου ἀμύνασθαι βουλόμενος. Philo de agr. 327 πάντα κάλων τῆς εὐσεβείας ἀναστεισαντες. Id. de leg. ad Cai. p. 1017 Ε πάντα δὴ κάλων ἀναστειών, ὡς οἱ πνεῦμα δεξιὸν κατ' οἰάκων ἔχοντες, ἐφέρετο πλησίστιος οὐριοδρομῶν. Georg. Gnom. (Boissonade Anecd. 1.98) χρὴ μάλλον ζηλοῦντας ἐλέσθαι τὸ ἄμεινον καὶ πάντα σείοντες κάλων ἀμιλλᾶσθαι φιλεῖν τοῖς ᾄδε λαμπροῖς. Apoll. Tyan. Ep. ad Euphron. 7 apud Philostr. p. 387 Οἱ κολακευτέον ὁμοίως νοσοῦντας, γέροντας, γραῦς, ὄρφανούς, πλουσίους, θρυπτομένους, Μίδας, Γέτας. Πάντα Φασὶ δεῖν τὸν ἔμπορον κάλων σείειν. Conf. Anth. Pal. 9.545, Io. Tzetz. Chil. 12 hist. 442.

Eiusdem generis esse censeo adagium, quod solus, ut videtur, Mac. 6.99 servavit: πάσης ἀπτεσθαι κόπης· παρεγγυᾶ διὰ παντὸς ἔχασθαι ἔργου. Von Leutsch: „explicatio vitiosa.” Deinde lucem adagio afferre putat versus Menandri monost. 448 πρᾶττε τὰ σεαυτοῦ, μὴ τὰ τῶν ἄλλων φρόνει et 583 πολυπραγμονεῖν ἀλλότρια μὴ βούλου κακά. Itaque spectare locutionem putat ad πολυπραγμοσύνην. Aptius me iudice conferas aliud proverbium a Macario 4.96 traditum κάθιζε ἐπὶ κόπην· παρεγγυᾶ ἔνεργον εἶναι et Luc. dial. mort. 22.2 οὐ προῖκα, ᾧ βέλτιστε, (πέπλευκα)· καὶ γὰρ ἤντησα καὶ τῆς κόπης συνεπελαβόμεν.

Zen. 5.66 πτωχοῦ πῆρα οὐ πῖμπλαται. App. 4.62, B 781^b, Suid. 12.32 tradunt πτωχῶν οὐλαὶ ἀεὶ κεναί, quam esse partem explicationis, male ab iis pro adagio habitam, recte contendit von Leutsch. D.V. 3.61 πτωχοῦ πῆρα οὐ πῖμπλαται· ἐπὶ τῶν ἀπλήστων· πτωχῶν γὰρ οἴκοι ἀεὶ κενοί. Vocabulum οἴκοι corruptum est et pro eo legendum θύλακοι. Ex quo nomine etiam illud οὐλαὶ mihi videtur originem duxisse.

Zen. 5.70 πρὸς κέντρα λακτίζειν. Ap. 14.100 ἐπὶ τῶν ἑαυτοῦ βλαπτόντων, Mac. 7.44 ἐπὶ τῶν μείζουσιν ἀντιτεινόντων. Ap. 6.57 eiusdem id dicit esse generis atque εἰς οὐρανὸν πτύεις·

ἐπὶ τῶν καθ' ἑαυτῶν τι πραττόντων ἢ ἐπὶ τῶν ὑβρίζοντων εἰς ἐξαι-
 ρετά. Ab his aliquantum differt Hesychii explicatio ἐπὶ τοῦ
 κατ' ἑναυτίων τι λέγειν καὶ πράττειν, quae fortasse est mutila
 vel corrupta. Van Herwerden sub κατ' ἑναυτίων latere putat καθ'
 ἑαυτοῦ. Plurimis locis probantur Apostolii, Macariiue in-
 terpretationes.

Pind. Pyth. 2.171 (94) Φέρειν δ' ἑλαφρῶς
 ἔπαυχένιον λαβόντα
 ζυγόν γ' ἀρήγει· ποτὶ κέντρον δέ τοι
 λακτίζεμεν, τελέθει
 ὀλισθηρὸς οἶμος.

Aesch. Ag. 1624 πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε, μὴ πταίσας μογῆς.
 Eiusd. Prom. 322 sqq., ubi Oceanus Prometheo persuadere
 conatur, ut Jovi cedat:

οὔκουν ἔμοιγε χρώμενος διδασκάλῳ
 πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς, ὄρων ὅτι
 τραχὺς μόναρχος οὐδ' ὑπεύθυνος κρατεῖ.

Eurip. Bacch. 789 sq.:

θύοιμ' ἂν αὐτῷ μᾶλλον ἢ θυμούμενος
 πρὸς κέντρα λακτίζοιμι θνητὸς ὢν θεῶ.

Conf. Eiusd. Peliad. fr. 607 Dind., Act. Apost. 9.5, Greg.
 Naz. Christ. Pat. 2266, Liban. Epist. 1190, qua Philippo
 cuidam respondet de criminibus in se invidiose ab inimicis
 coniectis. Sic pergit: οἱ πρὶν ἡμᾶς ἤκειν ἀνθοῦντες ἀπηνθή-
 κασιν· φθόνος δὲ ἀνέφω οὐδεὶς· τὸ δὲ μὴ πρὸς κέντρα καὶ μάλα
 ἴσασσι. In fine leguntur haec verba: χαῖρε τοίνυν καὶ τὴν
 παροιμίαν ἀφείς συνήδου. Liqueet pro παροιμίαν legendum
 esse πονηρίαν. Etiam Ap. 14.100 προφάσεως δεῖται μόνον ἢ
 παροιμία (lege πονηρία) haec nomina confusa esse docet
 von Leutsch.

Zen. 5.75 πολλοὶ θρισβόλοι, παῦροι δὲ τε μάντιες ἄνδρες. Quem
 Suidas addit versum Soph. Ai. 1022 πολλοὶ μὲν ἐχθροί,
 παῦροι δ' ὠφελήσιμοι, huc non pertinet. Aptissime vero
 comparari potest Christi effatum πολλοὶ γὰρ κλητοί, ὀλίγοι δὲ

ἐκλεκτοί, atque haec πολλοὶ μὲν καρθηκοφόροι, παῦροι δὲ τε βάνχοι. πολλοὺς μὲν ὁ ὄχλος, ὀλίγοι δὲ ἄνθρωποι· πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες· πολλοὶ βουκένται, παῦροι δὲ τε γῆς ἀροτῆρες.

Zen. 5.79 πυραύστου μέρος. Zenob. μέμνηται καὶ αὐτοῦ Δισχύλος εἰπών· δέδοικα μωρὸν κάρτα πυραύστου μέρος. Pro καὶ αὐτοῦ rectius αὐτοῦ καὶ scripsit Apost. 18.18. B 775 πτηνὸν ἐστὶ ζωΰφιον ὁ πυραύστης προσιπτάμενον τοῖς λύχνοις καὶ δοκοῦν ἄπτεσθαι τοῦ πυρὸς κατακαίεται. Lege ζωΰφιον, ὁ προσιπτάμενον κτέ. vel ζωΰφιον ὁ πυραύστης, ὁ προσιπτάμενον. Prior lectio potior est. In margine enim adscriptum olim fuisse videtur πυραύστης. Mant. prov. 2.72 ἐπὶ τῶν ἀπὸ τούτων ἀπολλυμένων, ὑφ' ὧν ἀγαπῶσι. Expunge ἀπὸ τούτων.

Zen. 5.80 πάλκι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. Mac. 7.3 ἐπὶ τῶν πρότερον μὲν ἐπ' ἀνδρίαν δόξαν ἐχόντων κτλ. Lege ἐπ' ἀνδρίαν. Cod. B 472 ἀπὸ (lege ἐπὶ) τῶν ἀπὸ εὐδοξίας πεσόντων. Mac. 4.58 ἐπὶ τῶν ἀδοξισάντων. Corrige εὐδοξισάντων. Diog. 5.3 ἐπὶ τῶν πότε εὖ, εἶτα ἐτέρως γεγνότων. Haec sunt absurda. Εὖ γέγονα enim valet: nobili genere natus sum. Εὖ exstitit fortasse ex εὐδόξων. Apost. 13.85 auctore Herodoto narrat Milesios a Persis defecisse (ἐκστῆναι, corrige ἀποστῆναι), armaque iis intulisse (ἀντάραι (sic) πολέμοις, corrige ἀντᾶραι πόλεμον). Pergit: ἄρδην.... κατεκόπησαν (Milesii) καὶ κατεσφάγη (legendum cum Pantino κατεσφάγη) ἡ Μίλητος. Deinde haec sequuntur: καὶ οἱ περιλειφθέντες αὐτῶν γυναῖξιν ὁμοῦ καὶ παισὶν ἀχθέντες εἰς τὴν Περσίδα αἰχμάλωτοι περὶ τὴν ἐρύθραν (corrige ἐρυθρὰν) θάλασσαν μετρώκισθησαν. At unde illi περιλειφθέντες Milesii postquam ἄρδην κατεκόπησαν? Alia de Milesiis narrat Herod. 6.19—21, unde sua hausisse Apostolius dicit. Cap. 19 ὅτε γε ἄνδρες μὲν οἱ πλεῖνες ἐκτείνοντο ὑπὸ τῶν Περσέων ἐόντων κομητέων, γυναῖκες δὲ καὶ τέκνια ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ἐγίνοντο. Cap. 20 οἱ ζωγρηθέντες τῶν Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα· βασιλεὺς

δέ σφεας Δαρείος κικόν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας κατοίκισε ἐπὶ τῇ ἐρυθρῇ καλεσμένη θαλάσῃ ἐν Ἄμπῃ πόλι.

Zen. 5.81 Ραδαμάνθυος ὄρκος· Κρατῖνός Φησιν ¹⁾..... ἐπὶ τῷ χηνί καὶ τῷ κυνί καὶ τοῖς τοιούτοις ὄρκον Ραδαμάνθυϊ ἀνκτιθέασιν κτέ. Scribe τὸν ἐπὶ τῷ χηνί κτλ. Mac. 7.49 ἐπὶ τῶν κατὰ μικροῦ τινὸς ὀμνούντων, ἤγουν κριοῦ, κυκοῦ, λαχάνων καὶ τῶν ὀμοίων. Parvi sane pretii erant λάχανα vel teste proverbio αἱ λαχάνων προσθῆκαι· ἐπὶ τῶν μηδὲν ὀφελούτων· ὄμοιον τὸ Δαιδάλου πτέρκ. Attamen probabiliter apud Macarium corrigendum est πλατάνων pro λαχάνων. Per platanum Socratem iurare facit Luc. Vit. Auct. § 16 καὶ μὴν ὀμνύω γέ σοι τὸν κύνα καὶ τὴν πλάτανον οὕτω ταῦτ' ἔχειν. Conf. Schol. ad Plat. Ap. Socr. 331 Bekk. Plane diversa est Apostolii 15.17 explicatio ἐπὶ τῶν ἐπὶ δικαιοσύνη μαρτυρουμένων. Schott. ad prov. Ραδαμάνθυος κρίσις: „affine et illud Rhadamanthi iusiurandum meminit Zenobius, et utriusque Suidas et Apostolius, sed hic explanationem permutat.” Mihi videtur lacunam esse in verbis Apostolii praeterque explicationem prov. Ραδαμάνθυος ὄρκος excidisse etiam sequens prov. Ραδαμάνθυος κρίσις.

Zen. 5.84 Σικελὸς ὀμφακίζεται. Zen., Plut. 95, Mac. 7.64 ἐπὶ τῶν τὰ μηδενὸς (τὰ εὐτελή Diog. 8.15) κλεπτόντων. Hunc sensum adagio tribuit Aristaen. Ep. 2.7 Σικελὸς ὀμφακίζεσθαι δοκεῖς παρατρυγῶν παιδισκάριον καὶ τοῦ φιλήματος ἀμαθές. Aliquantulum differt explicatio Apost. 15.45, Suid. 12.70 ἐπὶ τῶν διὰ μικρὰ ὑποπτευόμενα κέρδη μεγάλως βλαπτομένων. Apte citatur Tibull. 3.5.19 „quid fraudare iuvat vitem crescentibus uvis.” Apostolius et Suidas etiam aliter usurpatum esse dicunt: δύναται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τὰ ὀραιότερα ἐκλεγομένων τάσσεσθαι. Magis etiam haec differt a ceterorum explicatione,

¹⁾ Van Herwerden hic integrum Cratini locum, quem affert Schol. Plat., intercidiisse censet.

immo plane contraria est. Verum haud scio, an pro *ὠραιότερα* legendum sit *ἀωρότερα*.

Zen. 5.95 *συστομώτερος σκάφης· ἐπὶ τῶν τὰς σκάφας φερόντων μετοίκων*. B 849 *ἀπὸ τῶν κτέ.*, item fere Diog. 8.12, Apost. 15.75 *ἀπὸ τοῦ τοὺς μετοίκους . . . σκάφας φέροντας πομπεύειν*. Zenob. ita pergit: *τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων παρρησιάζεσθαι*, Suid. 13.3, Ap. 15.75 *ἐπὶ τῶν διὰ τὸ ἀγεννὲς σιωπώντων*, Diog. 8.12 *ἐπὶ τῶν ἀπαρρησιάστων*. Hinc facile intellegitur apud Zenobium legendum esse *ἀπὸ* (pro *ἐπὶ*) *τῶν τὰς σκάφας φερόντων μετοίκων*. Sic se res habere videtur, ut primum de inquilinis diceretur magis mutos eos esse quam urnas, quas ferrent; deinde translatum sit ad omnes, qui libere loqui non auderent.

Zen. 5.97 *σειρὴν μὲν φίλον ἀγγέλλει, ξεῖνον δὲ μέλισσα*. Ap. 15.38 *σειρὴν δὲ ζῶν ἐστι κηροποιόν, μελίστη παραπλήσιον· οἱ δὲ μέλι τινά, ὧν ὁ ἀκούσας οὐ ζήσεται*. Verba οἱ δὲ corrupta sunt. Van Herwerden corrigat *ὁ ἄδει*.

Zen. 6.11 *τὰ τρία τῶν εἰς τὸν θάνατον*. App. 4.85, B 893 mendose *τὰ τρίτα*. Auctore Aristide Zenobius narrat eum, qui oraculum consuleret, accepisse responsum signatum; *καὶ προσίρηται* (*προσίρητο* van Herwerden) *αὐτῷ, εἰ λύσει πρὸ νενομισμένης ἡμέρας, ἔξει μίαν τῶν τριῶν*. Pro *ἔξει μίαν* legendum esse apparet *ζημία μία*, nam paene recte Apostolius 16.20 *καὶ προσίρητο αὐτῷ, εἰ λύσει, ζημία τῶν τριῶν* et Suidas s.v. *τὰ τρία τὰ εἰς τὸν θάνατον* exhibet ipsam veram lectionem. Privabantur enim oculis, vel manu altera, vel lingua. Verum haec ad adagium nihil pertinere perspicuum est. Meliora iam tradit ex Polyzelo comico Suidas s.v. *τῶν τριῶν κακῶν ἔν, quae erant ἢ ξύλον ἐφέλκειν, ἢ πιεῖν κόνειον ἢ προδόντα τὴν ναῦν ὅπως τάχιστα τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι*. Sed multo rectius ab aliis *τὰ τρία τῶν εἰς τὸν θάνατον* haec esse dicuntur: *εἰφος*,

βρόχον, κώνειον. Ad quae aperte spectant verba Plutonis in Arist. Ran. 1504 καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι Φέρων
καὶ τουτουσὶ τοῖσι πορισταῖς,
Μύρμηκι θ' ὄμοῦ καὶ Νικομάχῳ·
τόδε δ' Ἀρχενόμοῳ·
καὶ Φράζ' αὐτοῖς ταχέως ἦκειν
ὡς ἐμὲ δευρὶ καὶ μὴ μέλλειν.

Zen. 6.12 τὸ περὶ δρυὸν σκότος. Repetitur ab ingenti clade, quam Priensibus Milesii attulerunt in loco, qui Δρυὸς dicebatur. Inde ἀρὰ κατέστη καὶ ὄρκος ὁ περὶ τῶν μεγίστων ὁ παρὰ δρυὶ σκότος. Mant. prov. 3.20 ἐπὶ τῶν ἀπλουστέρων καὶ Φοβερῶν. Ineptum est ἀπλουστέρων. Fortasse legendum est ἐπὶ τῶν ἀλλοκότων καὶ Φοβερῶν.

Zen. 6.17 τί οὐκ ἀπήγξω, ἵνα Θήβησιν ἦρωσ γένη. Plut. 4.7 τί [ὅτι] οὐκ ἀπήγξω, ἵνα Θήβησιν ἦρωσ γένη· Φασὶν ἐν Θήβαις ἑαυτοὺς ἀγκυροῦντες οὐδεμιᾶς τιμῆς μετεῖχον. Von Leutsch: „ὅτι uncis circumdedi.” Recte fecit. Sed videtur vocula ὅτι loco suo mutata et reponenda esse post Φασίν.

Zen. 6.18 Τιθωνοῦ γῆρας. Omnium interpretum consensu dicebatur de grandaevis. Paulo aliter explicat Eustath. ad Hom. II. λ. 826, 1: ἡ δὲ παροιμία ἐπὶ δυστυχῶν γερόντων τίθησι τὸ τοῦ Τιθωνοῦ ὄνομα, ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν· [γέροντα] ἄνδρα Τιθωνὸν σπαράττων καὶ ταραττων καὶ κυκῶν. Versus hic est Aristophanis Acharn. 688. Sed nihil ibi aliud significat nisi virum admodum senem, quem Tithonum dicendo spectatorum misericordiam chorus movere conatur. Vox γέροντα interpretamentum est. Conf. Luc. dial. mort. 7.1, Hermot. 50. App. 4.68 traditur de morte Sardanapali: πεπυρπολημένου δὲ τοῦ οἴκου ἔνδοθεν εὐρεθεῖς ἀπέθανε. Lege εὐρέθη ἀποθανών.

Zen. 6.21 Ὑλαν κραυγάζειν. De navigatione Argonautarum dicit: ἐκεῖσε γὰρ οἱ Ἀργοναῦται προσχόντες κτέ. Lege

προσσχόντες. Hesych. ἐπιβοᾷ τὸ Μῦσιον· ὅταν θρηνώσιν αἱ Μοῦσαι (lege οἱ Μῦσοι) τὸν Ὑλαν ἀνακαλοῦνται. Schol. ad Arist. Plut. 1128 Ἡρακλῆς πλέων μετὰ τῆς Ἀργούσ εἰς Κόλχους σὺν Ἰάσονι ἐν Κίῳ τῇ νήσῳ ἐξελθὼν κτέ. Voces τῇ νήσῳ corruptae sunt. Cium fluvium memorat Dionys. Perieg. 805. Permulti et urbem cium dicunt esse, velut Apollod. 1.9.19 καὶ Πολύφημος μὲν ἐν Μυσίᾳ κτίσας πόλιν Κίου ἐβασίλευσεν, Xenoph. Hellen. 1.4.7 εἰς Κίον τῆς Μυσίας, Herod. 5.122 εἶλε Κίον τὴν Μυσίην, Schol. ad Apoll. Rhod. 1177 ἐστὶ Κίος πόλις Μυσίας. Strabo 12.563 in urbium Bithynicarum numerum eam refert; quamquam ipse postea dicit fines Bithynorum, Mysorum Phrygumque incertos esse. Itaque apparet Schol. ad Arist. Plut. l.l. pro τῇ νήσῳ legendum esse τῇ Μυσίᾳ vel τῆς Μυσίας.

Zen. 6.25. ὑπέρου περιτροπή. B 923, Hesych., Suid. 14.14, Phot. ἐπὶ τῶν τὰ αὐτὰ (πάντα τὰ αὐτὰ B) ποιούντων καὶ μηδὲν περαιόντων, Ap. 17.64, App. prov. 5.5 ἐπὶ τῶν τὰ αὐτὰ ποιούντων πολλάκις καὶ μηδὲν ἀνυόντων. Hic proverbii usus occurrit Plat. Theaet. 209 E ὧν ὀρθὴν δόξαν ἔχομεν, ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει, τούτων προσλαβεῖν κελεύει ἡμᾶς ὀρθὴν δόξαν, ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει· καὶ οὕτως ἢ μὲν σκυτάλης ἢ ὑπέρου ἢ ὅτου δὴ λέγεται περιτροπή πρὸς ταύτην τὴν ἐπίταξιν οὐδὲν ἂν λέγοι. Conf. Plut. adv. Stoic. 27. Aliter explicat G.C.L. 3.19 ἐπὶ τῶν ταχέως τι πραττόντων. Quo iure non apparet. Sed improbanda explicatio Zen. 6.25 et D.V. 3.81 ἐπὶ τῶν πάντα ποιούντων (τὰ πάντα κινούντων) καὶ μηδὲν περαιόντων. Verba tamen sana sunt. Nam D.V. addit: ἴση τῇ· χύτραν ποικίλλεις, quod omnes interpretes dici aiunt de iis, quae fieri non possint. Sed intelligo, unde verisimiliter discrimen repetendum sit. Nam illud adagium χύτραν ποικίλλεις auctores Cod. B 922 et App. prov. 5.4 eiusdem esse generis dicunt ac ὑπερον κοσμεῖς. Utroque loco huic antecedit prov. ὑπέρου περιτροπή. Quam ob rem suspicor Zenobium quoque et D.V. utrumque proverbium ὑπέρου περιτροπή et ὑπερον κοσμεῖς inter-

pretatos fuisse, sed lacuna orta explicationem alterius adagii alteri adiunctam esse.

Zen. 6.28 ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς. Zen., B 926, Ap. 17.69 ἐπὶ τῶν περὶ μηδενὸς χρησίμου Φιλοτιμουμένων, G.C. 3.87 ἐπὶ τῶν ὑπὲρ μηδέν (sic) πονούντων, G.C.L. 3.23 ἐπὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων.

Diversae sunt explicationes, quod discrimen repetendum est a triplici proverbii forma: ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς (Zen. 6.28, B 926, Ap. 17.69, G.C. 3.87, G.C.L. 3.23), περὶ ὄνου σκιᾶς (Suid. 11.3, 77, Mac. 7.8), ὄνου σκιά (Diog. 7.1, Suid. 11.3, B 709, 711, Vat. 3.20, Mac. 6.37, Hesych., Ap. 12.92, App. 4.26, C 373, D.V. 3.43). Originem debere adagium plerique interpretes dicunt narratiunculae qua Demosthenes iudicium aliud agentium vel obstrepentium animos attentos fecit. Audite, inquit, festivam narrationem. Iuvenis quondam asinum conduxit. Megara profectus aestu fervente requiescere sub asini umbra in animum induxerat. Umbram tamen asini sibi asinarius vindicavit, autumans se asinum quidem, non autem umbram locasse. Contraria frustra perhibet iuvenis. Quare controversiam iudicibus disceptandam permittunt. Haec verba elocutus Demosthenes substitit et e suggestu descendere coepit. Quum iudices ab eo peterent, ut pergeret narrationemque absolveret, rursus ascendit dixitque: ὑπὲρ μὲν ὄνου σκιᾶς ἀκούειν, ὧ ἄνδρες, ἐπιθυμεῖτε, ἀνθρώπου δὲ κινδυνεύοντος ὑπὲρ ψυχῆς οὐδὲ τῆς Φωνῆς ἀνέχεσθε.

Perspicuum est prov. ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς spectare ad ultima Demosthenis verba. Ad illud pertinent explicationes, quales sunt Zen. 6.28, Suid. 11.77 περὶ τῶν ἐνδιατριβόντων τοῖς μηδενὸς ἀξίαις et G.C. 3.87. Ad altercationem tamen iuvenis et asinarii spectat prov. περὶ ὄνου σκιᾶς. Atque ad hanc formam adagii spectant explicationes Mac. 7.8 ἐπὶ τῶν ἐπὶ εὐτελέσι μαχομένων, Suid. 11.77 ἐπὶ τῶν περὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων μαχομένων, Diog. 7.1 ἐπὶ τῶν (ἐπὶ) μηδενὶ χρησίμῳ Φιλοτιμουμένων καὶ Φιλονεικούντων, B 711 ἐπὶ τῶν (ἐπ') εὐτελέσι Φιλονεικούντων,

Ap. 12.92 ἐπὶ τῶν ἔνεκεν εὐτελεστάτου τινὸς ἐριζόντων. Tertia proverbii forma est ὄνου σκιά, i. e. res vilis, quam sibi quisque vindicat; cuius aptissimae explicationes sunt Mac. 6.37, G.C.L. 3.23 ἐπὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων, Suid. 11.3 ἐπὶ τῆς οὐθενείας, D.V. 3.43 ἐπὶ τῶν εὐτελῶν καὶ οὐδενὸς λόγου ἀξίων. Occurrit aliquoties prov. περὶ ὄνου σκιάς, velut Arist. Vesp. 191 roganti περὶ τοῦ μαχεῖ νῶν δῆτα; respondetur περὶ ὄνου σκιάς. Eiusd. Daedal. fr. 238 Dind. περὶ τοῦ γὰρ ὑμῖν ὁ πόλεμος νῦν ἐστὶ; περὶ ὄνου σκιάς. Soph. Cedal. fr. 308 Dind. ὅτι ἂν τι γένηται, τὰ πάντ' ὄνου σκιά. Luc. Hermot. 71 πάντες ὡς ἔπος εἶπεῖν περὶ ὄνου σκιάς μάχονται οἱ φιλοσοφούντες. Singularis est explicatio Ap. 12.92 ἐπὶ τῶν μὴ ἔχόντων πλοῦσια καὶ λαμπρά, καὶ ἀρκουμένων ἐξ ἀναγκῆς τοῖς μικροῖς τε καὶ εὐτελέσι. Patet tamen unde orta sit. Nempe Apostolius adagium interpretatus est in certo contextu verborum collocatum.

Nonnulla corrupta sunt vel mutila. Diog. 7.1 ἐπὶ τῶν μηδενὶ (lege ἐπὶ μηδενὶ) φιλοτιμουμένων καὶ φιλονεικούντων. Porro asinarius dicit: ὄνον σοι ἐμισθωσάμην. Lege ἐμισθωσα quod reponatur etiam apud B 711 ὁ δὲ τοῦ ὄνου δεσπότης ἐμάχετο αὐτῷ λέγων, ὅτι τὸν ὄνον σοι ἐμισθωσάμην. Eius explicatio ἐπὶ τῶν εὐτελέσι φιλονεικούντων sic corrigatur ἐπὶ τῶν ἐπ' εὐτελέσι φιλονεικούντων, quod habet Cod. Vat. 8.20, qui tamen mendose μισθώσας exhibet pro μισθωσάμενος et ἐμισθωσάμην pro ἐμισθωσα. B 926 pro δυναστῶν lege δικαστῶν, G.C. 3.87 ἐπὶ τῶν ὑπὲρ μηδὲν (lege μηδενὸς) πονούντων. Apost. 17.69 τούτῳ καθαψάμενος τῶν κριτῶν. Pro τούτῳ Suidas rectius praebet οὕτως. App. prov. 4.26 ὁ δὲ ὀνηλάτης ἐκόλυε, ὄνον οὐχὶ σκιάν λέγων αὐτὸν μεμισθωκέναι. Pro αὐτόν legendum est αὐτῷ, itemque apud C 373.

Zen. 6.33 φρουρῆσαι ἐν Ναυπάκτῳ. Apost. 17.98 ὅτι Φίλιππος ἔλθων Ναύπακτον Ἀχαιοῶν γνώμη τοὺς φρούρους αὐτὸς ἀπέκτεινε πάντας. Lege αὐτῆς.

Zen. 6.37 Φῶκος ἔρανος. Plut. 2.23 Φῶκος γὰρ τὴν θυγατέρα ἔχων ἐπίγαμον κτέ. Lege Φῶκος γὰρ τις κτέ.

Zen. 6.40 χάραξ τὴν ἄμπελον. Plinius Arist. Vesp. 1291 εἶτα νῦν ἐξηπάτησεν ἢ χάραξ τὴν ἄμπελον. Thomas Mag. 393, 16 Ritschl ἢ χάραξ τὴν ἄμπελον ἐλυμήνατο. Zen., B 942, D.V. 3.90, Mant. prov. 3.44 ὅταν ὑπὸ τοῦ σώζοντος τὸ σωζόμενον πάθῃ (ἀπατηθῇ Mac. 3.96, ἐξαπατηθῇ App. prov. 2.71, Cod. Vat. 1.100, B 455). Suid. 6.90 ὅταν ὑπὸ τοῦ σώζοντος τὸ σωζόμενον ἐξαπατηθῇ. Lege τὸ σωζόμενον. Hesych. ὅταν ὑπὸ τοῦ σωζομένου τὸ σωζόμενον ἀπατηθῇ. Lege ὅταν ὑπὸ τοῦ σώζοντος τὸ σωζόμενον ἀπατηθῇ itemque apud Schol. ad Arist. Vesp. 1290.

Zen. 6.50 ὥσπερ Χαλκιδικὴ τέτοκεν ἡμῖν ἢ γυνή. Κόμβην γὰρ Φασί, τὴν ἐπικληθεῖσαν Χαλκίδα, ἐπειδὴ ὅπλα χαλκῆ ἐποιήσατο, πρώτην συνοικήσασαν ἀνδρὶ ἑκατὸν παίδων γενέσθαι μητέρα. Res ipsa clamat πρώτην mendosum esse. Corrige ἐπειδὴ ὅπλα χαλκῆ ἐποιήσατο πρώτη, συνοικήσασαν κτέ. Auctore Hesychio Κόμβη erat Κουρήτων μήτηρ. Strabo 10.472 (723) dicit de Curetibus: περιβέσθαι δ' ὅπλα χαλκῆ πρώτους ἐν Εὐβοίᾳ· διὸ καὶ Χαλκιδέας αὐτοὺς κληθῆναι.

T H E S E S.

THESES.

I.

Thuc. 5.17 ἀνταπαιτούντων γὰρ Πλάταιαν οἱ Θηβαῖοι ἔφασαν οὐ βία, ἀλλ' ὁμολογίᾳ αὐτῶν προσχωρησάντων καὶ οὐ προδόντων ἔχειν τὸ χάριον.

Praestat προδοθέντων.

II.

Thuc. 5.72 τῷ δ' ἄλλῃ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα τῷ μέσῳ, ἥπερ ὁ βασιλεὺς Ἴλιος ἦν, καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τριακόσιοι ἵππης καλούμενοι, προσπεσόντες τῶν τε Ἀργείων τοῖς πρεσβυτέροις καὶ πέντε λόχοις ὀνομασμένοις καὶ Κλεωναίοις καὶ Ὀρνεάταις καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις ἔτρεψαν οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ' ὡς ἐπῆσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόντας καὶ ἔστιν οὗς καὶ καταπατηθέντας τοῦ μὴ Φθῆναι τὴν ἐγκατάληψιν.

Pro καταπατηθέντας legendum est καταπατήσαντας.

III.

Thuc. 6.46 καὶ τῶ μὲν Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ παρὰ τῶν Ἐγεσταίων, τοῖν δὲ ἑτέροις καὶ ἀλογώτερα.

E Scholiasta reponendum ἀλογώτατα.

IV.

Thuc. 8.55 ἐν τούτῳ δὲ ὁ Πεδάριτος αὐτὸς τε καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων κτέ.

Particula τε non habet, quo referatur.

V.

Thuc. 8.92 καὶ τὸν Θηραμένην ἠρώτων, εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι, καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθέν.

Pro καὶ legendum est ἤ.

VI.

Soph. Oed. Col. 486 sqq.

ἐξ εὐμενῶν
στερνῶν δέχεσθαι τὸν ἰκέτην σωτήριον
αἰτοῦ σύ τ' αὐτὰς κεί τις ἄλλος ἀντὶ σοῦ.

Vocabulum σωτήριον non est sollicitandum.

VII.

Eurip. Ion. 1498 sq.

φόβῳ — υ — καταδεθεῖσα σὰν
ἀπέβαλον ψυχάν, ἀπέβαλον, τέκνον

Lacuna suppleatur voce ματέρος.

VIII.

Eurip. Alc. 1072 sq.

εἰ γὰρ τοσαύτην δύναμιν εἶχον, ὥστε σὴν
 ἐς Φῶς πορευῆσαι νερτέρων ἐκ δωμαίων,
 γυναῖκα καὶ σοὶ τήνδε πορσῦναι χάριν.

Corrigendum est καὶ σοὶ τήνδ' ἐπόρσυν' ἂν χάριν.

IX.

Eurip. Cyclop. 323 sqq.

ὅταν ἄνωθεν ὄμβρον ἐκχέῃ
 ἐν τῆδε πέτρᾳ στέγν' ἔχω σκηνώματα,
 ἢ μύσχον ὀπτὸν ἢ τι θήρειον δάκος
 δαινύμενος, εὖ τέγγων τε γαστέρ' ὑπτίαν,
 ἐπεκπίδων γάλακτος ἀμφορέα, πέδον
 κρούω, Διὸς βρονταῖσιν εἰς ἔριν κτυπῶν.

Legendum est καὶ μύσχον κτέ.

X.

Eurip. Cycl. 525 sq.

Κυ. θεὸς δ' ἐν ἀσκήῳ πῶς γέγηθ' οἴκουσ' ἔχων;
 'Οδ. ἔπου τίθῃ τις, ἐνθάδ' ἐστὶν εὐπετής.

Legendum est εὐστεγής.

XI.

Eurip. Med. 633 sq.

μήποτ', ὦ δέσποινα, ἐπ' ἐμοὶ χρυσέων τόξων ἐφείης
 ἡμέρω χρίσασ' ἄφυκτον δίστόν.
 στέργοι δέ με σωφροσύνη, δῶρημα κάλλιστον θεῶν.

Legendum est στέργοι δέ με σωφροσύνη κτέ.

XII.

Eurip. Alc. argum.: ἐν Φεραῖς μιᾷ πόλει τῆς Θετταλίας.
 Lege πρώτη πόλει.

XIII.

Aristoph. Anagur. fr. 9 (Dind. 143, Suid.)
 ἕρμου παρόντος τὴν ἀτραπὸν κατερρύην.
 Corrige οἴμου παρόντος.

XIV.

Lucian. Hermotim. § 55: οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυσον, ὃ
 παῖ, λέγων.
 Corrigendum est λέγεις.

XV.

Hesychius: προσπορισθέν· ἐπινοηθέν.
 Legendum est ἐπιπορηθέν.

XVI.

Tac. Hist. 4.25. Sic *mitigatis* animis Bonnam, hibernam
 primae legionis, ventum.
 Fortasse legendum est *instigatis*.

XVII.

Tac. Hist. 4.70. Sed *incursu* cohortium, quas Sextilius
 ducebat, et reperto vado *proditus* fususque.
 Legendum est: *prorutus*.

XVIII.

Plaut. Menaechm. 1123 . . . . . nam mihi hoc erat,
quod nunc est, Menaechmo; illum . . . . *tum* vocabant Sosiclem.
Particula *tum* corrupta est, corrigendaque *alterum*.

XIX.

Plaut. Merc. 438. At illic *pollicitust* prior.
Fortasse legendum est: *pol! licitust*.

XX.

Ten onrechte zeggen Bogaerts en Koenen, Woorden en uitdrukkingen der Nederlandsche taal, pag. 15: „Niets pleit meer voor de beschaving en den rijkdom der Nederlandsche taal dan de eigenschap, dat bijna elk zelfst. n.w., elk bijv. n. w., elk werkw. en elk voorzetsel in eigenlijken en in figuurlijken zin kunnen voorkomen.”

XXI.

De uitdrukking: *voere drijven* in den versregel van Hooft, Geeraerdts van Velzen 2.3.2:

„Ghy zult nae dezen tijdt der voeren niet meer dryven”
beteekent: *daden bedrijven*, niet zooals Oudemans, Taalkundig woordenboek op de gedichten van Hooft 't verklaart: *bewind voeren*.

XXII.

Motley vergeet zijn plicht als geschiedschrijver, als hij in zijn *Life and death of John of Barneveld*, vol. 2^d chap. XVIII,

p. 274 sq., den loop van een gesprek tusschen prins Maurits en Oldenbarneveld mededeelt, waarvan hij zelf erkent: „I find no allusion to this interview in Barnevelds papers nor in contemporary historians” en verder: „I have ventured slightly to indicate the course of a conversation of which no minute exists.”

XXIII.

Ten onrechte zegt ter Haar, de historiografie der kerkgeschiedenis, derde stuk, pag. 299: „Gaat daarentegen de voorstander eener organische geschiedbeschouwing zoo verre, dat het begrip van noodwendigheid voor hem dat eener absolute noodzakelijkheid wordt, dan zouden wij niet ernstig genoeg tegen eene Historiebeschouwing kunnen protesteeren, welke, gelijk zij de vrijheid des geestes doodt, zoo ook aan de geschiedenis hare schoonheid, hare meest belangwekkende zijde ontnemt.”

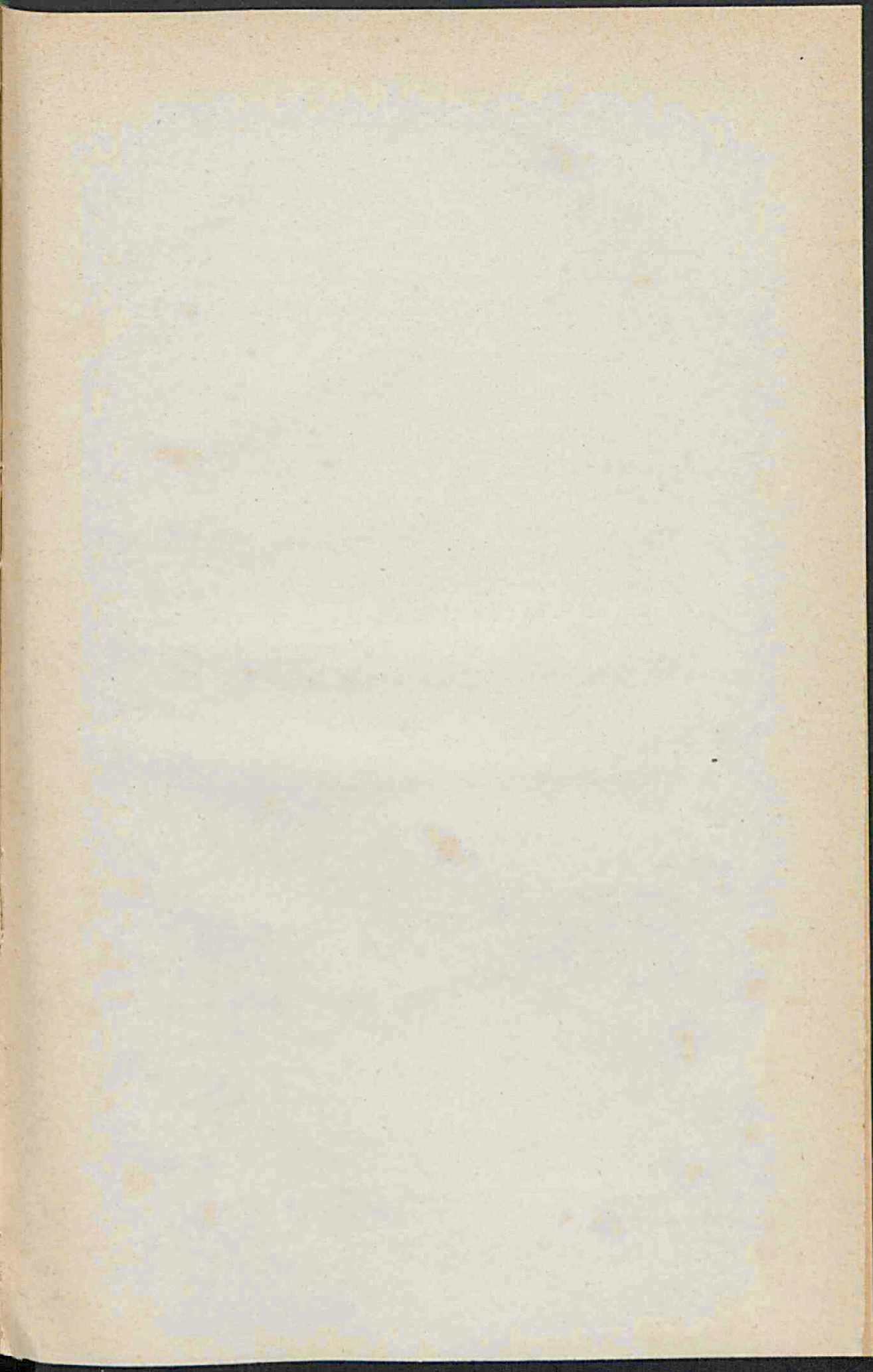
XXIV.

Alles begrijpen is alles vergeven.

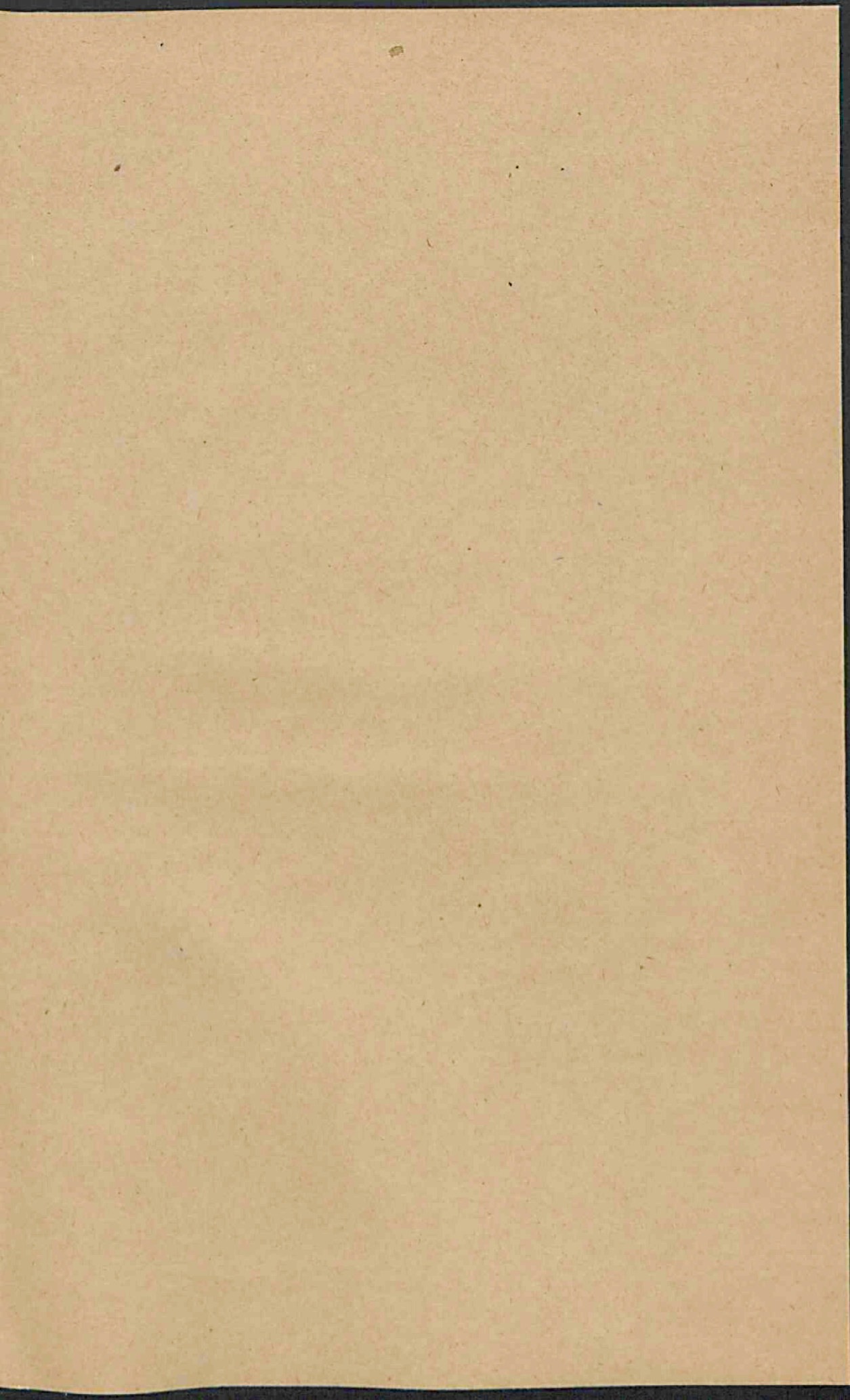
XXV.

Ten onrechte ontkent Doedes, Leer van God, dat onder de eigenschappen Gods al datgene moet gerekend worden, wat „vereenigd het Godsbegrip constituert.”

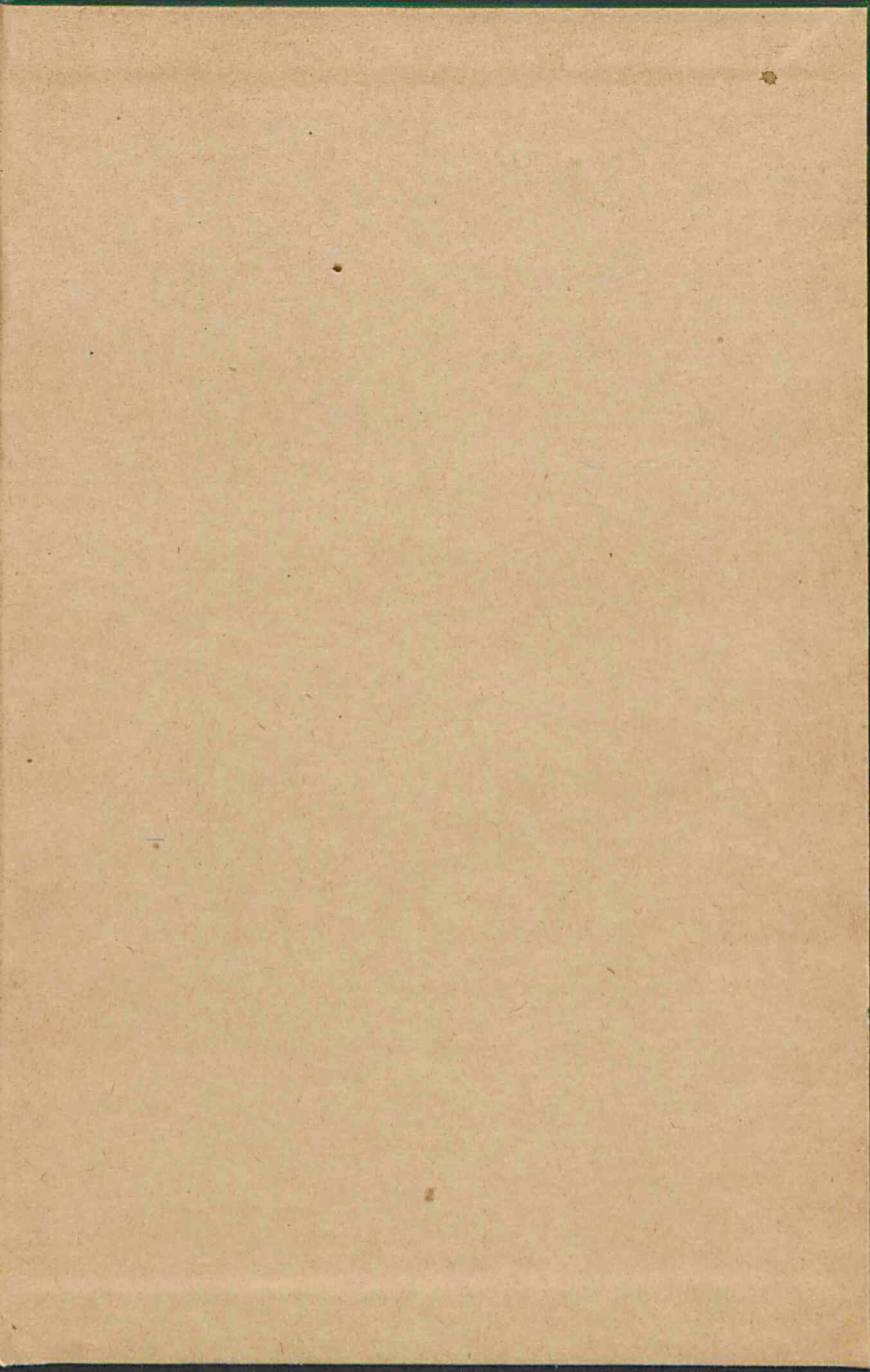

187